

Självvärdering för programutvärdering av Specialistsjuksköterskeprogrammet Onkologisk vård

2025-02-14

Lise-Lott Rydström, Programdirektor
Åsa Dorell, Bitr. Programdirektor
Maria Hagströmer, Grundutbildningsansvarig/Ordförande i
programansvarig nämnd

Rapport sammanställd av Maria Fjell, inriktningsansvarig för
specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård

Bedömagruppen rapport för programutvärdering av Specialistsjuksköterskeprogrammet Onkologisk vård

2025-06-11

Bedömagruppens medlemmar

Karin Ahlberg, Göteborgs universitet
Per Fransson, Umeå universitet
Ulrica Langegård, Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Ulrik Kihlbom, Karolinska Institutet

**Karolinska
Institutet**

Självvärdering och bedömagruppens rapport för programutvärdering av Specialistsjuksköterskeprogrammet Onkologisk vård

INNEHÅLL

INLEDNING.....	1
Självvärdering	1
Bedömagruppens rapport.....	2
SJÄLVVÄRDERING	3
BESKRIVNING AV PROGRAMMET	4
1 BEDÖMNINGSOMRÅDE: FÖRUTSÄTTNINGAR	8
1.1 Bedömningsgrund Personal	8
1.2 Bedömningsgrund Utbildningsmiljö	13
2 BEDÖMNINGSOMRÅDE: UTFORMNING, GENOMFÖRANDE OCH RESULTAT.....	19
2.1 Bedömningsgrund Måluppfyllelse	19
2.2 Bedömningsgrund Lika villkor	40
2.3 Bedömningsgrund Hållbar utveckling	45
2.4 Bedömningsgrund Uppföljning, åtgärder och återkoppling	49
3 BEDÖMNINGSOMRÅDE: STUDENTPERSPEKTIV	56
3.1 Bedömningsgrund Studentperspektiv	56
4 BEDÖMNINGSOMRÅDE: ARBETSLIV OCH SAMVERKAN.....	61
4.1 Bedömningsgrund Arbetsliv och samverkan	61
4.2 Bedömningsgrund Internationalisering	66
4.3 Bedömningsgrund Interprofessionell kompetens.....	70
ÖVRIGA ASPEKTER	75
BEDÖMARGRUPPENS SAMMANFATTNING	77

Inledning

Självvärdering

Ansvariga för programmet ska tillsammans med representanter från lärarkåren och studenterna genomföra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och förbättringsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på reflektion än på beskrivning. Värderingen ska beläggas med exempel. Självvärderingen ska utgå från programmets aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Självvärderingen ska basera på nedan listade fyra bedömningsområden vilka innehåller tio bedömningsgrunder.

1. Förutsättningar
 - 1.1. Personal
 - 1.2. Utbildningsmiljö
2. Utformning, genomförande och resultat
 - 2.1. Måluppfyllelse
 - 2.2. Lika villkor
 - 2.3. Hållbar utveckling
 - 2.4. Uppföljning, åtgärder och återkoppling
3. Studentperspektiv
 - 3.1. Studentperspektiv
4. Arbetsliv och samverkan
 - 4.1. Arbetsliv och samverkan
 - 4.2. Internationalisering
 - 4.3. Interprofessionell kompetens

Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallen får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan läggas till. Mallens utformning såsom marginaler får inte ändras. Programmets redogörelse ska utgöra 1-3 sidor per avsnitt med teckenstorlek 11 punkter och med enkelt radavstånd. Självvärderingen ska ge bedömargruppen en helhetsbild av programmet, utan länkar till ytterligare information. Självvärderingen ska inledas med en kort redogörelse för programmets organisation, upplägg och inriktning på ett övergripande plan med motivation i relation till examensordningen. Programmen ska även redogöra för hur länge utbildningen har getts vid KI. I självvärderingen för bedömningsgrunderna Uppföljning, åtgärder och återkoppling och Studentperspektiv ingår även en redogörelse på KI övergripande nivå som ska tas fram centralt av KI. Självvärderingen ska avslutas med avsnittet Övriga aspekter där programmet kan beskriva områden som är relevanta att lyfta fram men inte ingår i någon av bedömningsgrunderna, som t ex övriga generiska kompetenser och framtidsriktande utveckling för att öka kvalitén i programmet.

Följande bilagor ingår i självvärderingen:

- Lärartabell för lärarkompetens och försörjning. Tabellen ska ge en uppfattning om den huvudsakliga lärarkompetensen och lärarkapaciteten för programmet som helhet. Det är därmed inte nödvändigt att redovisa samtliga lärare som undervisar. Lärartabellen sammanställs i en Excel fil som innehåller ytterligare instruktioner.
- Mappning av examensmål mot lärandemål i kursplaner, lärandeaktiviteter och examinationer. Mappningen ska ge en översikt av på vilka kurser det finns lärandemål som relaterar till de examensmål som utvärderas. I mappningen ska det även framgå vilka lärandeaktiviteter som används för att stöda studenters lärande

för att uppnå lärandemålen och hur lärandemålen examineras. Mappningen sammanställs i en Excel fil som innehåller ytterligare instruktioner.

- Utbildningsplan för programmet.
- Kursplaner för alla kurser som ingår i programmet.
- Sammanställning av nyckeltal kring söktryck, antal studenter som påbörjar programmet, antal helårsstudenter och antal utexaminerade.

Programmet ska sammanställa informationen i lärartabellen och mappningen av examensmål, medan utbildningsplan, kursplaner och nyckeltal ska tas fram centralt av KI.

Akademiska rådgivaren för programutvärderingsomgången ska tillsammans med samordnaren för programutvärderingarna granska att programmets inlämnade självvärderingar är kompletta före utskick till bedömargruppen.

Vid behov kan bedömargruppen begära in ytterligare underlag för att säkerställa sin bedömning av programmet.

Självvärderingen ska fastställas av programansvarig nämnd.

Bedömargruppens rapport

Bedömargruppen ska sammanfatta sin bedömning i en rapport som skrivs in i samma dokument som självvärderingen. För varje bedömningsgrund ska programmets styrkor och förbättringsområden och bedömargruppens bedömning beskrivas under separata rubriker. Under rubriken *Styrkor* ska bedömargruppen lyfta fram programmets styrkor inom bedömningsgrunden och beskriva dem kortfattat, gärna i punktform. Under rubriken *Förbättringsområden* ska bedömningsgrunden lyfta fram områden som bedöms bör förbättras och beskriva dem kortfattat, gärna i punktform. Under rubriken *Bedömning* ska bedömargruppen redogöra för sin bedömning av bedömningsgrunden och motivera sin bedömning. Bedömningen anges i en av fyra nivåer av uppfyllelse: Uppfyller/Uppfyller till stor del/Uppfyller till viss del/Uppfyller inte.

En sammanfattning av bedömargruppens arbete ska beskrivas under rubriken *Bedömargruppens sammanfattning*. Den ska inledas med en reflektion över vilka förutsättningar självvärderingen gav att bedöma programmets kvalitet, dvs om självvärderingen var lättläst, välstrukturerad, gav svar på de frågor som ställts och följde instruktionerna. Sammanfattningen ska vidare kortfattat sammanfatta programmets viktigaste styrkor och förbättringsområden. Bedömargruppen kan även lägga till övriga synpunkter som bedömargruppen vill framföra.

Då bedömargruppens rapport inkommit ska självvärderingen och rapporten publiceras på KI:s medarbetarportal.

Självvärdering

Program: Specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård

Examen: Medicine magisterexamen och specialistsjuksköterskeexamen inom onkologisk vård

Beskrivning av programmet

Programmets redogörelse

För de 11 specialistsjuksköterskeprogrammen som finns vid KI har prefekten utsett en Programdirektor (PD) och en biträdande PD. De har ansvar för samtliga specialistsjuksköterskeprogram.

För de olika specialistsjuksköterskeprogrammen har PD till sin hjälp inriktningsansvarig lärare (IA). IA ska vara disputerad samt ha ämneskompetens (omvårdnad inom specialistområdet) och högskolepedagogisk kompetens. Uppdraget som IA omfattar 5 % av en heltid för respektive specialistsjuksköterskeprogram.

PD som ansvarar för samtliga 11 program är ledamot i Utbildningsnämnden (UN) och ska ha vetenskaplig kompetens, vilket innebär lägst doktorsgrad, samt pedagogisk kompetens. I uppdraget som PD ingår att leda arbetet med den programsammanhållande, kvalitetssäkrande och programutvecklande verksamheten och ansvara för det löpande arbetet inom respektive program. I uppdraget ingår också att säkra kvalitet och samordning av respektive programs kurser i samarbete med IA.

Utöver de ovan nämnda ansvarsområden som ingår har PD på delegation/uppdrag från UN att:

- genomföra beslut fattade i UN
- vara huvudföredragande för programspecifika frågor i UN
- vara kontaktperson avseende frågor som rör programmet.

I uppdraget som IA ingår att:

- ansvara för framtagande av kvalitetsplanen för respektive specialistsjuksköterskeprogram.
- samordna respektive programs samtliga ingående kurser
- säkerställa att programmet har en konstruktiv länkning (constructive alignment), dvs att undervisningen utgår från kursmålen och syftar till att förbereda studenterna för examina och sitt framtida arbete som specialistsjuksköterska
- regelbundet rapportera kvalitetsfrågor till PD
- delta i programrådet (ett råd där programspecifika och programgemensamma frågor diskuteras och bereds) 3-4 gånger per termin.

Specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård

Programmet har funnits vid KI (initialt på Grantorpsskolan, Vårdhögskolan Stockholm) sedan år 1994. År 2010 övergick utbildningen från att vara en vidareutbildning till en specialistutbildning som leder till en yrkesexamen och en magisterexamen. Programmet har tidigare haft två inriktningar; avancerad cancervård och strålbehandling, men inriktningen strålbehandling kommer inte längre ges som program vid KI från och med vårterminen 2025. Att inriktningen läggs ner beror på ett lågt antal sökande och studenter som läst hela programmet. Mellan åren 2014-2023 sökte totalt 40 studenter inriktningen mot strålbehandling varav 15 sökte och genomförde programmet och 25 sökte och fick tillgodoräknande för stora delar av programmet.

Under flera år har diskussioner förts om att ändra ordningen på kurserna inom programmet, men detta har inte kunnat genomföras på grund av att kurserna specifikt inom inriktningen strålbehandling har getts på Lunds universitet. Från och med vårterminen 2025 kommer endast inriktningen avancerad cancervård att ges vilket innebär en större möjlighet att strukturera om programmets kurser och innehåll, ett arbete som har påbörjats och kommer att fortsätta efter programutvärderingen. Texten i denna självvärdering utgår enbart från inriktningen avancerad cancervård.

Programmet har intag av studenter en gång per år (vårtermin) med cirka 40 studenter per läsår. I specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård medverkar Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle (NVS) som ensam ansvarig för programmet. I de fall där annan kompetens än den som finns på NVS behövs för att bedriva utbildningen, inhämtas sådan från andra institutioner eller extern verksamhet, vilket beskrivs längre fram.

Programmet omfattar totalt 60 högskolepoäng och ges på halvfart. Merparten av kurserna är relaterade till huvudområdet omvårdnad med inriktning onkologi. Huvudområdet omvårdnad utgår från en humanistisk värdegrund och etik för vårdande där omvårdnadsbegreppen människa, relation, hälsa och miljö är centrala. I termin 3 på programmet genomförs en valbar kurs om 7,5 hp. Den valbara kursen syftar till en fördjupning och en breddning av utbildningen kopplat till programmets mål och kan vara en ämnesspecifik omvårdnadskurs utifrån studenternas intresseområde. Studenter som önskar läsa en valbar kurs som inte genomförs på KI, kan genomföra den på andra universitet och högskolor i Sverige. Dock krävs att studenten söker tillgodoräknande för valbar kurs och att kursen bedöms som relevant för programmet. Under höstterminen 2024 genomfördes de valbara kurserna "Kontaktsjuksköterskan i vården" 7,5 hp (2SP049) och "Palliativ vård" 7,5 hp (2QA331). I samband med att programmet arbetas om kommer de valbara kurserna tas bort och innehållet kommer i stället integreras i redan befintliga kurser samt kommer en ny kurs skapas med fokus på rehabilitering och palliativ vård.

För att studenterna ska kunna uppnå examensmålen samt efter utbildningen kunna visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt och i team arbeta som specialistsjuksköterska inom onkologisk vård, består programmet av både teoretiska kurser och verksamhetsintegrerat lärande (VIL). De fördjupade kunskaper i omvårdnad och medicinsk vetenskap krävs för att en specialistsjuksköterska inom onkologisk vård ska kunna leda, prioritera, fördela och samordna omvårdnadsarbetet på ett professionellt och patientsäkert sätt grundat i vetenskap och beprövad erfarenhet. Efter avslutad utbildning förväntas studenterna även ha god samarbetsförmåga och kunna samverka interprofessionellt, ha ett utvecklat etiskt förhållningssätt samt en förståelse för betydelsen av att leva i ett mångkulturellt samhälle.

De teoretiska kurserna ger studenterna möjlighet att fördjupa sina kunskaper inom onkologisk omvårdnad. Kurserna ger studenterna möjlighet att självständigt genomföra bedömningar och visa kunskap kring vilka åtgärder som bör vidtas i olika situationer de kan möta inom onkologisk vård i det kommande yrkeslivet. I programmets ingående kurser fördjupas kunskapen om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Genom att inhämta kunskap från vetenskap inom onkologi och omsätta kunskapen i praktik, under VIL, förenar studenterna både teoretiska och praktiska kunskaper inom omvårdnad. Detta är nödvändigt för att med ökande självständighet kunna möta människors upplevelser, reaktioner och behov i sin livssituation samt bedriva en personcentrerad omvårdnad för att lindra obehag och öka välbefinnande för patienter i olika åldrar inom onkologisk vård.

Tabell 1. Ingående kurser i programmet och deras koppling till examensmålen

Namn (Kurskod)	Antal högskolepoäng	Kursernas koppling till examensmålen*
Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad (SP032)	7,5	1.
Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar (2ON017)	15	1. 2. 3.
Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet (2ON013)	7,5	1. 3. 4.
Cancerprevention och hälsopedagogik (2ON011)	7,5	1. 3. 4.
**Valbar kurs Kontaktsjuksköterskan i vården (2SP049)	7,5	1. 3. 4.
**Valbar kurs Palliativ vård (2XX331)	7,5	1. 3. 4.
Examensarbete i omvårdnad – onkologisk vård (2ON014)	15	1.

*Examensmål 1: Kunskap & Förståelse

Magisterexamen. Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildning, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete

*Examensmål 2: Färdighet & Förmåga

Yrkesexamen. Visa förmåga att hos patienter med behov av onkologisk vård observera, bedöma och åtgärda komplexa vårdbehov

*Examensmål 3: Värderingsförmåga & Förhållningsätt

Yrkesexamen. Visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna

*Examensmål 4: Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete

** Studenterna väljer en av dessa kurser

Genomförande av specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård

Programmet genomförs som distansutbildning på halvfart vilket innebär en arbetsinsats på minst 20 timmar/vecka. Studierna bedrivs till stor del via den digitala lärplattformen Canvas med aktiviteter som diskussioner, inlämningsuppgifter och examinationer samt kommunikation mellan studenter och lärosäte. Därför krävs att studenterna har tillgång till dator med internetuppkoppling för att kunna delta i undervisningen. I utbildningen ingår 2-4 obligatoriska, digitala träffar per 7,5 högskolepoäng. Teori och praktik integreras under programmets gång för att främja ett evidensbaserat, etiskt och personcentrerat förhållningsätt.

I utbildningen ingår 12 dagars verksamhetsintegrerat lärande (VIL). VIL genomförs vid onkologiska verksamheter inom Region Stockholm eller utanför regionen för studenter som så önskar om de inte bor eller arbetar inom regionen. VIL syftar till att studenterna ska få en helhetsbild över patientens väg i cancervården. VIL genomförs i programmet som studiebesök, auskultation, hospitering eller fältstudier inom öppen och sluten cancervård och ger även studenten möjlighet att använda de teoretiska kunskaperna erhållna från teoriavsnitten i utbildningen. VIL genomförs inom kursen

”Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar” 15 hp (2ON017). Kursen är uppdelad i två moment: Moment 1 genomförs under termin 1 och Moment 2 genomförs under termin 2. I Moment 1 genomförs VIL 2 dagar/vecka i 2 veckor (totalt 4 dagar) och omfattar 1,5 hp. I termin 2 genomförs VIL 2 dagar/vecka i 4 veckor (totalt 8 dagar) och omfattar 3,0 hp. Under VIL tilldelas studenten en handledare med specialistutbildning inom onkologisk vård. VIL perioderna kräver obligatorisk närvaro, men inga bedömningsamtal genomförs ute på VIL-placeringarna. Studenterna ska däremot förbereda och genomföra skriftliga examinerande uppgifter under VIL. Dessa uppgifter är kopplade till kursens lärandemål och innebär bland annat att studera, planera och genomföra pedagogiska möten. Uppgifterna redovisar studenterna dels i samband med schemalagda webinarier, dels genom skriftliga inlämningar som bedöms av lärare i kursen. Programmets kortare VIL-perioder motiveras med att majoriteten av programmets studenter redan arbetar inom onkologisk verksamhet och ett behov har i stället varit att studenterna ska få en inblick i de olika verksamheter inom cancervården som patienter befinner sig i vilket ger en större förståelse för patientens väg i cancervården.

1 Bedömningsområde: Förutsättningar

1.1 Bedömningsgrund Personal

Studenterna ska i sin utbildning erhålla undervisning av hög kvalitet, vilket förutsätter att lärarna sammantaget har den vetenskapliga/professionsrelaterade kompetens som krävs. Men lärarna behöver även pedagogisk kompetens, för att stödja studenternas lärande. Vidare är det av vikt att lärarkapaciteten står i proportion till utbildningens omfattning, undervisning och examination. En lärarresurs av god kvalitet präglas av stabil tillgång till lärare. Programansvarig institution/nämnd ansvarar för att utforma och följa upp kursuppdrag för varje kurs och fördela uppdragen så att programmets kurser utförs av den institution som har bästa förutsättningar att genomföra uppdraget med hög kvalitet och god forskningsanknytning. Kursansvarig institution ansvarar bl a för att bemanna institutionens kurser i enlighet med kursuppdraget och att utveckla, premiera och säkra lärarnas ämneskompetens, forskningsanknytning och pedagogiska förmåga. Programmet i samverkan med kursansvariga institutioner bör därför arbeta långsiktigt med både kontinuitet och kompetensutveckling bland lärare på den aktuella utbildningen och det bör även finnas strategier för hur personalomsättning hanteras, t.ex. vid pensionsavgångar. För yrkesutbildningar är det av vikt att studenterna har tillgång till handledare med adekvat kompetens vid verksamhetsförlagd utbildning, i syfte att ge studenterna en utbildning med hög kvalitet.

Bedömningsgrund Personal

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Programmets redogörelse:

I programmet arbetar totalt sju lärare. Majoriteten av lärarna har formell högskolepedagogisk kompetens, motsvarande 10 veckor. För lärare som saknar formell högskolepedagogisk kompetens görs individuella planer för hur den enskilda läraren ska uppnå detta inom rimlig tid.

Tillsvidareanställda lärare

Fem lärare på programmet är tillsvidareanställda varav tre har doktorsexamen, en har licentiatexamen och en har magisterexamen. Tre av lärarna har relevant professionsrelaterad kompetens med vidareutbildning/specialistutbildning inom onkologisk vård. De andra två lärarna har specialistsjuksköterskeexamen inom distrikt och en har en filosofie kandidat i socialantropologi. För närvarande är tre av lärarna med doktorsexamen forskningsaktiva och bedriver egen forskning inom bland annat onkologisk vård. Forskningstid ingår i tjänsten och varierar, men är lägst 10%. En lärare har 10% forskningstid och två lärare har 20%, se bifogad lärartabell.

Timanställda lärare

Två lärare är timanställda och båda har doktorsexamen. En har specialistsjuksköterskeexamen inom intensivvård och en har magisterutbildning i klinisk medicinsk vetenskap, se bifogad lärartabell.

Samtliga lärare på programmet har adekvat vetenskaplig kompetens och håller sig uppdaterade inom sitt specifika ämnesområde genom egen och/eller andras forskning.

En av programmets lärare (MF) har också uppdrag som IA (5%) och har regelbunden kontakt med PD och övriga IA inom specialistsjuksköterskeprogrammen vid NVS.

De sju lärarna medverkar i programmet i varierande omfattning. Två av de tillsvidareanställda lärarna, en med doktorsexamen och en med licentiatexamen, medverkar i samtliga kurser på programmet. De medverkar som lärare och har även kursansvarig- och/eller examinatorsuppdrag. De är också handledare och examinatorer i examensarbetskursen. Övriga tillsvidareanställda lärarna medverkar i enstaka kurser på programmet som lärare eller handleder och examinerar examensarbeten. De timanställda lärarna handleder examensarbeten. Till lärarlaget på programmet hör även en utbildningsadministratör och VFU-samordnare från NVS.

I programmet deltar andra lärare från avdelningen för omvårdnad som bjuds in att föreläsa om forskningsprojekt som är relevant för programmet. Föreläsare med koppling till andra institutioner på KI samt från kliniska eller andra adekvata verksamheter med kompetens och specialistinriktningskunskap avseende området onkologisk vård deltar. Exempel på sådana verksamheter är:

- Karolinska Universitetssjukhuset
- Palliativt kunskapscentrum
- Regionalt Cancercentrum
- Södersjukhuset
- Svensk sjuksköterskeförening

Föreläsarna innehar, förutom specialistsjuksköterskekompetens, andra professioner såsom läkare och apotekare, med specifik kompetens inom onkologi och onkologiska sjukdomar, behandling, vård och omvårdnad till exempel inom komplementära och integrativa behandlingsmetoder, cancerscreening, ärftlig cancer, psykosociala aspekter vid cancersjukdom, cancerrehabilitering, palliativ vård, hälsofrämjande arbete och hälsopedagogik, Min Vårdplan Cancer, kvalitetsutveckling, förbättringsarbete och patientsäkerhet. Majoriteten av föreläsarna är disputerade, kliniskt verksamma och med egen pågående forskning. Detta knyter akademi och klinisk praxis närmare varandra.

För att ytterligare stärka den kliniska förankringen har programmet också ett nära samarbete med vårdverksamheter för att på så sätt upprätthålla en yrkes- och samhällsanknytning. Detta sker framförallt genom att personer från verksamheterna deltar i utbildningen som föreläsare.

Under VIL tilldelas studenterna en handledare. Kravet på handledarna är att de ska ha specialistutbildning inom onkologisk vård samt pedagogisk kompetens.

Då NVS har 11 specialistsjuksköterskeprogram kan dessa generera synergieffekter från varandra. Ett sådant exempel är kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" 7,5 hp (2SP032) som merparten av programmen samläser, oberoende av specialistinriktning. Ett annat exempel är kursen "Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet" 7,5 hp (2ON013) som samläses med studenterna som läser specialistsjuksköterskeprogrammen inom kirurgisk vård samt medicinsk vård.

Analys och värdering

Styrkor inom programmet är att majoriteten av de tillsvidareanställda lärarna är disputerade (licentiat- eller doktorsexamen). Ytterligare en styrka är att lärare i programmet har andra uppdrag inom det onkologiska specialistområdet genom kliniskt arbete och som ledamöter i olika onkologiska nätverk och organisationer. Flera av lärarna bedriver även forskning inom området. Vidare präglas undervisningen av hög kontinuitet, där många lärare, kursansvariga och examinatorer har lång erfarenhet inom

undervisning och en god pedagogisk kompetens. Denna stabilitet bidrar till en hög kvalitet i utbildningen och en god pedagogisk struktur.

Dock råder en brist på disputerade lärare med specialistutbildning inom onkologi vilket som en utmaning för kompetensförsörjningen. Det finns en oro inför framtiden avseende nyrekrytering av lärare med denna kompetens, då såväl tillgången som tillväxten av lärare inte sker i den takt som krävs för säkerställa en god kompetensförsörjning, vilket är en förutsättning för att utbildning och forskning ska kunna bedrivas med hög kvalitet. På fem års sikt väntas två pensionsavgångar i programmet, vilket är en ytterligare utmaning för lärarförsörjningen och för upprätthållande av utbildningens kvalitet. Det finns därför ett behov av att nyrekrytera lärare med relevant kompetens. KI arbetar kontinuerligt med rekrytering av meriterade lärare som uppfyller kompetenskraven. Ett sätt att påverka rekryteringen på lång sikt är via Forskarskolan i hälsovetenskap då personer kan anställas som lärare efter disputation. Forskarskolan möjliggör också för lärare inom programmet och institutionen att handleda doktorander. För närvarande handleder ingen av lärarna någon doktorand inom det onkologiska fältet på KI, däremot handleder en lärare en doktorand på Högskolan i Gävle inom forskningsområdet cancer och återgång i arbete.

Då det finns en regional och nationell konkurrenssituation avseende rekrytering av disputerade legitimerade specialistkompetenta sjuksköterskor till adjunkt- och lektorstjänster försvåras rekryteringen av nya lärare till KI, då det är högre krav för att nå till exempel lektornivå än på andra universitet/högskolor. De höga kraven kan också vara något positivt och en styrka då kompetensen hos dem som arbetar på KI förutsätts vara hög. KI har vidtagit åtgärder för att attrahera lärare att arbeta på universitetet. Exempel på sådana åtgärder är att tydliggöra det pedagogiska karriärspåret och strategiska rekryteringar med pedagogisk inriktning. KI införde en ny anställningsordning 2022. En ny tjänst är en lärartjänst som assisterande lektor och kräver något lägre vetenskaplig meritering än lektorstjänst, men den pedagogiska meriteringen innebär lägst 10 veckors (15 hp) högskolepedagogik.

En av de största utmaningarna för att behålla lärare med licentiat eller doktorsexamen är den minskade möjligheten till forskningstid, vilket beror på den rådande ekonomiska situationen. Detta påverkar särskilt disputerade adjunkter, som har svårare att få tid för egen forskning om de inte lyckas säkra egna forskningsanslag.

Samtidigt har avdelningen för omvårdnad drabbats av omfattande besparingar, vilket har lett till att flera externa föreläsare med specifik/fördjupad kunskap som lärarlaget själv saknar, har tagits bort på grund av minskade kursbudgetar. Denna förändring riskerar att försämra utbildningens kvalitet, då den externa kompetens som tidigare kompletterade lärarlaget inte längre finns tillgänglig och kan medföra att akademi och klinisk praxis glider ifrån varandra.

En annan utmaning inom programmet kan vara att det endast är en lärare som har en kombinationstjänst mellan klinik och lärosäte i form av en förenad anställning mellan Forsknings- och utbildningsenheten på Capio St. Görans sjukhus. En annan utmaning är att endast tre av de tillsvidareanställda lärarna antingen har vidareutbildning eller specialistutbildning inom onkologisk vård och endast två av dessa arbetar i merparten av programmets kurser. Detta gör att det blir sårbart om någon lärare skulle bli sjuk, erhålla forskningsmedel eller avsluta sin anställning. Avseende handledare under VIL finns en utmaning i att alla handledare inte alltid är specialistutbildade inom onkologisk vård. Detta kan ibland förekomma om studenter gör sin VIL på mindre orter. I dessa få fall behöver det finnas någon med en annan specialistutbildning på kliniken, avdelningen eller motsvarande, för att studenten ska ha någon att diskutera och bolla frågor med knutet till specialistsjuksköterskerollen.

Bedömagruppens bedömning

Styrkor:

Bedömagruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Majoriteten av de tillsvidareanställda lärarna har doktorsexamen eller licentiatexamen, vilket stärker den vetenskapliga förankringen i utbildningen.
- Programmet har tagit viktiga steg för att stärka lärargruppen. Dessa insatser är värdefulla, även om viss sårbarhet kvarstår i en liten lärargrupp.
- Lärare med professionsrelaterad kompetens och specialistutbildning inom onkologisk vård bidrar till att koppla utbildningen till klinisk praxis.
- Tre av de tillsvidareanställda lärarna är forskningsaktiva, vilket säkerställer att undervisningen är aktuell och vetenskapligt uppdaterad.
- Kursansvariga och examinatorer har lång erfarenhet, vilket bidrar till stabilitet och en pedagogiskt genomarbetad utbildning.
- Programmet har nära samarbete med vårdverksamheter, vilket bidrar till yrkes- och samhällsanknytning.
- Föreläsare från olika kliniska och akademiska miljöer ger studenterna insyn i aktuella forskningsprojekt och specialistområden.
- Individuella planer finns för lärare som saknar högskolepedagogisk utbildning, vilket säkerställer att alla lärare når upp till pedagogiska krav.
- KI arbetar aktivt med rekrytering och tydliggör pedagogiska karriärmöjligheter, vilket kan attrahera fler kvalificerade lärare.
- Samläsning av kurser med andra specialistsjuksköterskeprogram skapar ett bredare studentunderlag och effektiviserar resurserna.

Förbättringsområden:

Bedömagruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Det saknas tillräckligt många disputerade sjuksköterskor med specialistutbildning inom onkologi ur ett nationellt perspektiv, vilket kan påverka kvaliteten i undervisningen. Denna brist kan förvärras av kommande pensionsavgångar och svårigheter i nyrekrytering.
- Endast två av de tillsvidareanställda lärarna med specialistutbildning i onkologisk vård undervisar i merparten av kurserna, vilket gör programmet känsligt vid sjukskrivning, forskningsmedelstildelning eller uppsägningar.
- Minskade kursbudgetar har lett till att externa föreläsare med specialistkunskap har tagits bort, vilket kan försämra utbildningens kvalitet och minska kopplingen mellan akademi och klinisk verksamhet.
- Alla handledare inom VIL har inte specialistutbildning i onkologisk vård. Detta kan påverka studenternas möjlighet att få adekvat handledning och utveckla specialistkompetens.
- Den nationella konkurrensen om disputerade specialistsjuksköterskor inom ämnet gör det svårt att rekrytera nya lektorer och adjunkter.
- KI:s högre kompetenskrav för lektorsnivå jämfört med andra lärosäten kan försvåra rekryteringen, trots att det också säkerställer hög kvalitet.
- Brist på lärare med förenad anställning mellan klinik och universitet, vilket begränsar möjligheten att stärka kopplingen mellan forskning, undervisning och vårdpraktik.
- Bedömagruppen anser att det saknas en tydlig beskrivning av hur planeringssamtal, utvecklingssamtal och examination i VIL genomförs. Dessa moment är viktiga för att säkerställa studentens progression, möjliggöra reflektion och ge återkoppling utifrån lärandemål. En tydlig struktur för samtalen och examinationen skulle stärka VIL:s kvalitet och bidra till mer likvärdiga studentupplevelser.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till viss del** kraven i bedömningsgrunden.

Motiveringen till denna bedömning är:

- Bedömargruppen bedömer att programmet uppfyller kraven till viss del eftersom det visserligen finns flera goda och välfungerande strukturer på plats, men också betydande utmaningar som påverkar förutsättningarna att långsiktigt upprätthålla en utbildning med hög kvalitet.
- Den nuvarande lärargruppen uppvisar god vetenskaplig och pedagogisk kompetens: majoriteten av de tillsvidareanställda lärarna är disputerade eller har licentiatexamen, och flera är forskningsaktiva. Detta är en styrka, eftersom det skapar förutsättningar för en forskningsanknuten och teoretiskt förankrad undervisning.
- Även professionsanknytningen är delvis tillgodosedd, genom att flera av lärarna har specialistutbildning inom onkologisk vård. Detta stärker kopplingen mellan utbildningen och klinisk verklighet.
- Samtidigt konstaterar vi att det endast är två av de tillsvidareanställda lärarna med specialistutbildning inom onkologisk vård som undervisar i majoriteten av kurserna. Detta innebär en sårbarhet i lärarlagets sammansättning och ett beroende av få individer. Om någon av dessa lämnar eller får ökad forskningsbelastning finns det få som kan ta över.
- Kompetensförsörjningen utgör därmed en central utmaning. Den nationella bristen på disputerade specialistsjuksköterskor inom onkologi, i kombination med pensionsavgångar och höga krav på akademisk meritering vid KI, försvårar rekrytering och riskerar att försvaga utbildningen framöver. Flera åtgärder har dock vidtagits för att motverka detta, exempelvis genom tydligare pedagogiska karriärspår, ny tjänstekategori som assisterande lektor samt koppling till Forskarskolan i hälsovetenskap. Dessa initiativ är viktiga, men ännu inte tillräckliga för att helt hantera sårbarheten i lärargruppen.
- Bedömargruppen ser också med viss oro på den minskade tillgången till externa föreläsare med specialiserad kompetens. Att budgetnedskärningar har lett till att dessa inte längre kan medverka i samma utsträckning påverkar möjligheten att erbjuda studenter bredd och fördjupning inom avancerade områden där lärarlaget själv saknar kompetens.
- Slutligen noterar vi att handledarkompetensen under VIL inte alltid uppfyller kravet på specialistutbildning inom onkologi, särskilt på mindre orter. Detta kan påverka kvaliteten på studenternas kliniska lärande och försvaga kopplingen mellan teori och praktik.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att förutsättningarna för att bedriva utbildning med hög kvalitet delvis är uppfyllda, men att lärarförsörjningen, den kliniska kopplingen och långsiktig kompetensstabilitet utgör kritiska punkter som behöver hanteras för att kvaliteten ska kunna säkras även på sikt.

1.2 Bedömningsgrund Utbildningsmiljö

Utbildningsmiljön avser den miljö i vilken utbildningen äger rum och i vilken studenter och lärare verkar. En god utbildningsmiljö präglas av kreativitet och förutsättningar för utveckling samt ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vägledande principer för KI:s forskningsanknytning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå är att 1) studenterna involveras i pågående forskning, vilket innebär att studenterna får i såväl teoretiska som praktiska sammanhang kännedom om pågående forskning och att det finns möjlighet att vara delaktig i denna under utbildningen, 2) lärarna är forskningsaktiva och har ett vetenskapligt förhållningsätt som förmedlas med adekvata pedagogiska metoder, 3) huvudområdet och utbildningens innehåll är förankrade i vetenskapliga metoder och i uppdaterade forskningsresultat och vid lärosätet bedrivs aktiv forskning inom aktuellt huvudområde samt 4) undervisningen är baserad på forskning i undervisning och lärande samt bygger på läraktiviteter som bidrar till att studenterna utvecklar förmåga att förstå, värdera och använda de processer genom vilka vetenskapligt baserad kunskap uppstår och ständigt omprövas (forskningsprocessen). För yrkesutbildningar är det av även av vikt att studenterna har tillgång till en lämplig verksamhetsförlagd utbildningsmiljö.

Bedömningsgrund Utbildningsmiljö

Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Programmets redogörelse:

Samtliga specialistsjuksköterskeprogram på KI har en övergripande pedagogisk profil där utbildningen på avancerad nivå utgår från ett problemorienterat och kollaborativt synsätt på lärande. Den pedagogiska profilen återspeglas i lärandemål, lärandeaktiviteter/arbetsformer och examinationer. Det finns en röd tråd (constructive alignment) mellan dessa delar som lärare och studenter måste diskutera och bearbeta tillsammans, så att den blir synliggjord för alla involverade. Genomförande inom programmet ska utgå från bästa tillgängliga evidens angående lärande på avancerad nivå. Den pedagogiska profilen uttrycker synen på studenter, lärande, kunskap och förhållningssätt i utbildningen. Profilen har en studentcentrerad konstruktivistisk utgångspunkt.

Vetenskaplig metodik och evidensbaserad omvårdnad genomsyrar utbildningen och genomgående i programmets samtliga kurser finns en forskningsanknytning. Den första kursen på programmet, "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" (7,5 hp), är en programöverskridande kurs som samläses med flera av specialistsjuksköterskeprogrammen till exempel i intensivvård, anestesijukvård och distriktssjukvård. Kursen syftar till att studenterna ska få en god grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete. I examensenkäten, en utvärdering som studenterna besvarar efter avslutad utbildning fick exempelvis påståendet under VT22 "*Utbildningens innehåll utgick från aktuell forskning*" ett medelvärde på 5,2 (median 5) och skalan är 6 gradig (min 0-max 6). Studenterna ansåg även att de i hög grad eller mycket hög grad fått kännedom om pågående forskning under de teoretiska utbildningsavsnitten,

Forskningsanknytningen återkommer sedan i samtliga kurser i programmet genom att studenterna i uppgifter och examinationer använder aktuell forskning inom området och förankrar det de skriver/diskuterar med vetenskaplig litteratur. Detta ger studenterna

goda förutsättningar till stark forskningsanknytning i det avslutande examensarbetet som skrivs i slutet av utbildningen. Examensarbetskursen omfattar 20 veckor på halvfart (15 hp). Arbetet är en fördjupning inom huvudområdet omvårdnad och specialistområdet onkologisk vård. Arbetet ska vara författat på ett sådant sätt att det tydligt framgår att studenten har kunskap inom vetenskaplig teori och metod och specialistkunskaper i omvårdnad inom onkologisk vård. Om studenterna så önskar finns möjlighet att genomföra examensarbetet som en empirisk studie alternativt inom ramen för ett projekt i en forskargrupp på eller utanför avdelningen för omvårdnad.

Majoriteten av kursansvariga, examinatorer och medverkande lärare i programmet är forskningsaktiva i varierande omfattning inom områdena onkologisk vård, symtom och symtomhantering, eHälsa, återgång i arbete, relationen människa och teknik, teknikfilosofi samt fysisk aktivitet och cancer. Detta ger goda förutsättningar till direkt integrering och implementering av de senaste forskningsresultaten i undervisningen. Lärare som inte själva är forskningsaktiva har möjlighet att ta del av forskarforum som genomförs på avdelningen för omvårdnad samt medverka i olika forsknings- och projektgrupper. Inom NVS finns också flera lärare som bedriver både pedagogisk forskning och utvecklingsarbeten vilket lärarna inom programmet kan ta del av i samband med olika forum som avdelningen regelbundet anordnar.

Utbildningens forskningsanknytning uppnås även genom att disputerade och forskningsaktiva lärare och docenter/professorer är aktivt delaktiga i genomförande av utbildningsuppdraget, såväl i de kurser som är områdesspecifika som i kurser som samläses med andra specialistsjuksköterskeprogram. De medverkar i avdelningens kursplanarbete för att säkerställa huvudområdets progression och att utbildningen är förankrad med ett vetenskapligt förhållningssätt och uppdaterade forskningsresultat. En övergripande målsättning och en del av KI:s strategi 2030 är att interprofessionell utbildning ska vara ett av KI:s kännetecken och gemensamma målsättningar för alla utbildningsprogram på KI. Interprofessionellt lärande utmärks av mål och aktiviteter som fokuserar på att blivande specialistsjuksköterskor ska lära sig med, av och om olika professioner för att förbättra sin kunskap, färdighet och förmåga att samarbeta och att öka patientsäkerheten i vården. Patientsäkerhet och samarbetsförmåga identifierades som strategiska mål inom de olika programmen. Detta ligger i linje med KI:s utbildningsmål som betonar att studenterna ska *"Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete"*. Målet finns i alla specialistsjuksköterskeprogrammets utbildningsplaner.

Analys och värdering

Institutionen NVS och avdelningen för omvårdnad har en stark kompetensbas, med många lärare som besitter både pedagogisk och ämnesmässig expertis inom sina områden. Detta bidrar till att programmen upprätthåller en hög akademisk och klinisk kvalitet, och där lärarna ständigt arbetar för att förbättra och utveckla utbildningen. En annan styrka är att de lärarna inom programmet som är forskningsaktiva, möjliggör inte bara avancerad forskning, utan också en ständig uppdatering och integrering av ny vetenskaplig kunskap i utbildningen.

För att fortsätta hålla en hög vetenskaplig nivå finns dock behov av att fler lärare blir forskningsaktiva samt att de har tid avsatt och möjlighet att arbeta med sin forskning. Om tiden för detta minskar är risken stor att även forskningsanknytningen i utbildningen minskar och blir mindre synlig. Konkurrensen om forskningstid, lön och akademiska tjänster mellan KI, Region Stockholm och andra lärosäten lokalt eller nationellt är en stor utmaning som påverkar möjligheten att behålla och rekrytera lärare med hög kompetens. Detta kommer självfallet att påverka den forskningsanknytning som programmet och utbildningen i stort strävar efter att upprätthålla. Om forskningen inte får det utrymme den behöver, kommer det bli svårare att bibehålla en hög vetenskaplig nivå och att integrera ny kunskap på ett effektivt sätt i programmets

kurser. Detta kräver ett fortsatt arbete för att identifiera en gemensam teoretisk struktur och ett tydligt fokus som alla program kan enas om. För att ytterligare stärka samordningen och utvecklingen inom programmen behöver detta struktureras och samordnas.

I programmet strävas efter att skapa trygga och självständiga studenter redan från den första kursen. Lärarna är alltid tillgängliga för att ge stöd, vägledning och tips kring litteratur och studieplanering. Detta förstärks av att studenterna vanligen arbetar i mindre grupper, vilket inte bara underlättar individuell uppmärksamhet utan också främjar samarbete och ömsesidigt stöd. Enligt examensenkäten VT22, gav studenterna ett medelbetyg på 4,4 av 6 (median 4,5) för påståendet *"Jag fick vägledning och stöd från lärare eller handledare i mitt lärande"*, vilket är ett bra betyg för det stöd som erbjuds. Det finns en stor variation i erfarenhet och mognad bland studenterna på programmet och alla är inte självgående och tar ansvar för sitt lärande på samma sätt. Vissa studenter behöver mycket stöd även om dessa studier är på avancerad nivå och de har läst en grundutbildning tidigare. För andra var de länge sedan de läste sin grundutbildning och det tar längre tid att anpassa sig till utbildningen. Det innebär att lärarna måste vara extra uppmärksamma för att kunna identifiera de individuella behoven som finns och kunna ge rätt typ av stöd till alla studenter. Detta gäller både i de teoretiska momenten och under VIL. Då lärartid i kursbudgeten har minskats blir detta svårare att hantera vilket kan leda till att fler studenter inte klara sin utbildning. En utmaning är att majoriteten av studenterna som läser programmet arbetar heltid vid sidan om studierna. Detta kräver självdisciplin och noga planering för att klara av studietempot och samarbetet med andra studenter i programmet. Här kan vi i programmet bli ännu tydligare om vad det innebär att studera på halvfart i samband med programstart.

År 2017 gjordes inom det systematiska kvalitetsarbetet på avdelningen, en kartläggning av de 11 specialistsjuksköterskeprogrammets interprofessionella mål och aktiviteter. Slutsatsen var att det fanns en variation mellan de olika programmen i hur väl interprofessionella lärandemål var framskrivna och hur de var implementerade i kurserna. Slutsatsen var att programmen skulle göra gemensam sak och identifiera en gemensam teoretisk struktur och fokus på områden som var generiska och kunde implementeras i samtliga program. Detta har medfört att en gemensam introduktionsdag med fokus på interprofessionellt lärande och patientsäkerhet initierades för alla programmen och är en del av utbildningen till specialistsjuksköterska sedan hösten 2020. För att ytterligare utveckla detta kommer en programgemensam dag utifrån etiska aspekter att införas inom en kort framtid. Trots dessa styrkor finns det också utmaningar som påverkar möjligheten att utveckla och stärka programmet. En av de främsta är att synliggöra och implementera expertkunskap på ett mer effektivt sätt i specialistsjuksköterskeprogrammen. För att detta ska vara möjligt behövs tydligare och mer strukturerade informationskanaler, exempelvis genom en förbättrad programwebb eller ytterligare utveckling av lärplattformen Canvas. Detta skulle göra det enklare för både lärare och studenter att ta del av och dela med sig av expertkunskap, vilket skulle gynna alla parter.

En annan utmaning är de ekonomiska åtstramningar och neddragningar som har påverkat hela verksamheten. Dessa begränsningar gör att det finns en oro för att de resurser som krävs för att kontinuerligt uppdatera och revidera innehåll inom programmen, inte längre ska vara tillgängliga, vilket kan leda till en minskad kvalitet och relevans i utbildningarna. En annan oro är att det inte längre kommer finnas tid för att ge nya lärare en god och grundlig introduktion till de lärandeaktiviteter som ingår i programmet.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Utbildningen på avancerad nivå utgår från en problemorienterad och kollaborativ syn på lärande, vilket skapar en stark pedagogisk struktur.
- Constructive alignment säkerställer en röd tråd mellan lärandemål, arbetsformer och examinationer, vilket gör utbildningen väl genomtänkt och systematiskt uppbyggd.
- Vetenskaplig metodik och evidensbaserad omvårdnad genomsyrar utbildningen och integreras i samtliga kurser.
- Studenterna får kännedom om aktuell forskning genom teoretiska avsnitt och examinationer där vetenskaplig litteratur används som underlag.
- Studenterna uppger i examensenkäten att utbildningen har en tydlig forskningsanknytning (5,2 av 6), och att de får ett gott stöd från lärarna. Forskningsaktiva lärare inom relevanta områden bidrar till att undervisningen är aktuell och att den senaste forskningen integreras i kurserna.
- Examensarbetskursen ger möjlighet till empiriska studier eller samarbete med forskargrupper, vilket stärker forskningskopplingen i utbildningen.
- Majoriteten av kursansvariga och examinatore är forskningsaktiva och bedriver forskning inom områden kopplade till onkologisk vård.
- Lärare som inte är forskningsaktiva har tillgång till forskarforum och kan delta i forskningsprojekt, vilket bidrar till kontinuerlig kompetensutveckling.
- Docenter och professorer är aktivt delaktiga i utbildningen, vilket bidrar till en akademiskt stark miljö.
- Programmet deltar i KI:s strategi för interprofessionell utbildning, vilket stärker samarbetet mellan olika specialistsjuksköterskeprogram.
- Samläsning av kurser ger synergieffekter och möjligheter till samarbete över professionsgränser.
- En gemensam introduktionsdag med fokus på patientsäkerhet och interprofessionellt lärande har implementerats, vilket är en strategisk styrka.
- Studenter får vägledning och stöd i sitt lärande, vilket bekräftas i examensenkäten där stödet från lärare fick en förhållandevis positiv utvärdering (medelbetyg 4,4 av 6).
- Lärarna är tillgängliga och medvetna om att studenter har olika behov, särskilt eftersom många arbetar heltid vid sidan av studierna.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Det finns behov av att fler lärare blir forskningsaktiva och att de får tillräcklig forskningstid. Minskade resurser för forskning kan leda till att utbildningens forskningsanknytning försämras. Samtidigt är det en ekonomisk fråga för lärosätet där tid för forskning idag måste finansieras med externa medel.
- Konkurrensen om forskningsfinansiering och akademiska tjänster är en utmaning som gör det svårt att rekrytera och behålla forskningskompetenta lärare.
- Majoriteten av studenterna arbetar heltid vid sidan av studierna, vilket kan påverka deras möjligheter att fullt ut tillgodogöra sig utbildningen. Programmet behöver vara ännu tydligare med kraven för halvfartstudier vid programstart, så att studenterna kan planera sina studier bättre.
- Trots en gemensam introduktionsdag och samarbete mellan program finns variation i hur väl interprofessionella lärandemål är implementerade.
- Det finns behov av en mer strukturerad och enhetlig strategi för IPL, där programmen kan identifiera och implementera en gemensam teoretisk struktur.

- Det finns ett behov av att förbättra informationskanaler, exempelvis genom en mer utvecklad programwebb eller bättre användning av lärplattformen Canvas. Dock är det väl en fråga som inte programmet kan äga.
- En mer strukturerad digital plattform kan säkerställa att både lärare och studenter får snabbare tillgång till aktuell forskning och expertkunskap.
- Budgetnedskärningar har lett till färre lärartimmar per kurs, vilket påverkar möjligheten att ge individuellt stöd och kan öka risken för att fler studenter inte klarar sin utbildning vilket leder till minskad genomströmning.
- Minskade resurser påverkar möjligheten att kontinuerligt uppdatera kursinnehåll och integrera den senaste forskningen, vilket kan leda till en långsiktig kvalitetsförsämring.
- Det finns en oro för att nyanställda lärare inte får tillräcklig introduktion, vilket kan påverka undervisningens kvalitet negativt.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

- Bedömargruppen anser att utbildningsmiljön i hög grad främjar studenternas lärande och att den vilar på en tydlig pedagogisk grund. Den pedagogiska profilen, som utgår från ett problemorienterat och kollaborativt synsätt med stark "constructive alignment", skapar struktur och förutsägbarhet i läroprocessen.
- En stark sida i utbildningsmiljön är forskningsanknytningen, som är väl integrerad i samtliga kurser. Studenterna arbetar kontinuerligt med vetenskaplig litteratur, vilket inte bara tränar deras akademiska förmåga utan också stärker deras beredskap att arbeta evidensbaserat i klinisk praxis.
- Det faktum att studenterna i examensarbetet ges möjlighet att antingen genomföra empiriska studier eller ingå i forskargrupper är särskilt värdefullt och bidrar till en levande koppling mellan utbildning och forskning.
- Att majoriteten av kursansvariga och examinatorer är forskningsaktiva inom onkologisk vård är en viktig faktor som säkerställer aktualitet i undervisningsinnehållet. Även de lärare som inte forskar har möjlighet att delta i forskarforum och projekt, vilket underlättar kompetensutveckling och kollegialt lärande.
- Studenterna uppger i utvärderingar att de upplever hög grad av forskningsanknytning i utbildningen (5,2 av 6 i examensenkäten), och också att de upplever ett gott stöd från lärarna. Detta talar för en god kvalitet i den dagliga lärmiljön.
- Det interprofessionella lärandet (IPL) är också väl synligt i utbildningen, bland annat genom gemensamma introduktionsdagar, samläsning och integrering av IPL i utbildningsplanerna. Dessa moment stärker studenternas samarbetsförmåga och patientsäkerhetstänkande – något som är centralt i specialistrollen.
- Samtidigt ser vi vissa begränsningar. Minskade lärartimmar påverkar möjligheten att ge individuellt stöd, särskilt till studenter som har svårt att klara av halvfartsstudier parallellt med arbete. Det finns också viss variation i hur interprofessionella mål är konkret implementerade, vilket skulle kunna utvecklas genom en mer samordnad strategi.
- Digitala stödstrukturer, som programwebb och lärplattform, skulle kunna användas mer strategiskt för att stärka tillgången till expertkunskap, kursmaterial och samarbete.
- Ekonomiska begränsningar påverkar även utbildningsmiljön indirekt genom att minska flexibilitet och möjlighet till kontinuerlig utveckling av innehåll, metoder och lärarstöd.

Sammanfattningsvis bedömer vi att utbildningsmiljön uppfyller kraven till stor del, tack vare en stark pedagogisk struktur, forskningsanknytning, studentstöd och

interprofessionellt lärande. Dock finns strukturella och resursmässiga begränsningar som på sikt kan påverka kvaliteten negativt om de inte hanteras proaktivt.

2 Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

2.1 Bedömningsgrund Måluppfyllelse

För varje examen finns ett antal formulerade examensmål i examensordningen (bilaga 2 till högskoleförordningen). Utöver de nationella målen kan program även ha lokala mål vilka beskrivs i programmets utbildningsplan. För att avgränsa utvärderingens omfattning gör KI ett urval av examensmål inför varje programutvärdering. Principen för urvalet är att minst ett mål per kunskapsform finns med i urvalet. För program som ger både generell examen och yrkesexamen ska minst ett mål från vardera examen finnas med. För program med lokala mål ska minst ett lokalt mål finnas med. Antalet valda mål bör sammantaget inte vara fler än sex.

Examensmålen definierar vad studenten ska ha uppnått när examen utfärdas. Programmet ska redogöra för hur programmet säkerställer att studenten ges möjlighet att uppnå målen när examen utfärdas. En sådan redogörelse kan till exempel innefatta hur progressionen ser ut, kopplingen mellan examensmål, lärandemål i kursplaner, lärandeaktiviteter och examination, betygskriterier och hur de används, ändamålsenliga undervisningsformer och aktiviteter och på vilket sätt studenternas lärande främjas samt hur hänsyn tas till studentens förutsättningar och behov.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse, kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildning, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Programmets redogörelse:

Huvudområdets vetenskapliga grund är omvårdnad som bygger på vetenskaplig och beprövad erfarenhet och karaktäriseras av fortgående självständig kunskapsutveckling vilket bidrar till att öka förståelse för problemställningar som uppstår i vårdandet. Området influeras av och påverkar närliggande områden såsom medicinsk vetenskap, samhälls-, beteendevetenskaplig-, och humanistisk vetenskap.

Övergripande mål är att studenterna, med utgångspunkt i omvårdnadens centrala begrepp – människa, relation, hälsa och miljö – skall kunna bedriva en personcentrerad omvårdnad för att lindra obehag och öka välbefinnandet hos patienter i olika åldrar inom onkologisk vård. Studenterna skall successivt kunna arbeta mer självständigt och integrera kunskaper inom onkologisk omvårdnad och medicinsk behandling. Vid utbildningens slut ska studenterna självständigt kunna observera, bedöma och analysera

patienternas fysiska och psykiska tillstånd, visa fördjupade kunskaper och färdigheter i att vårda patienter inom onkologisk vård. Studenterna förväntas också kunna initiera och självständigt genomföra evidensbaserade medicinska och omvårdnadsåtgärder samt utvärdera dessa. De ska ha vidareutvecklat sin förmåga i kommunikation och samarbete med vårdteam, patienter och närstående. Utbildningen syftar dessutom till att studenten ska utveckla en fördjupad förståelse för sin egen och andra professioners roller och ansvar i teamarbetet kring patientvård. För att uppnå examensmålet behöver studenterna fördjupa sina kunskaper om cancersjukdomars etiologi, diagnostik, behandling samt omvårdnad relaterat till detta.

Exempel på lärandemål relaterat till examensmålet finns i kursplanen för kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" 15 hp (2ON017). Kursen är uppdelad i två moment där moment 1 genomförs under termin 1. I moment 1 belyses grunderna i onkologi och onkologisk vård. Lärandemålen innebär att studenterna ska visa kunskap om förekommande diagnostiska metoder och klassificering av cancersjukdomar, kunna beskriva olika behandlingsmetoder vid cancersjukdom och identifiera patientens risk för komplikationer vid antitumoral behandling samt kunna förklara samband mellan patienters symptom och tumörutveckling. Dessa lärandemål är framför allt av teoretisk karaktär och som lärandeaktiviteter för att uppnå dem arbetar studenterna i form av självstudier med inläsning av litteratur utifrån Canvas. En digital kursdag genomförs också med en halvdags föreläsning om bland annat cancerteori, epidemiologi och patofysiologi, klassificering av cancersjukdomar, metoder för diagnostik och antitumoral behandling, behandlingsprinciper, behandlingsintentioner och behandlingskomplikationer samt kliniska prövningar. Denna föreläsning hålls av en kliniskt verksam onkolog och forskare för att studenterna ska få så uppdaterad och evidensbaserad kunskap som möjligt. I Canvas finns också ett webbaserat quiz för egen kunskapskontroll avseende säkerhets- och kvalitetsaspekter vid antitumoral behandling. För att ytterligare stötta studenterna erbjuds resurstillfällen där studenterna kan lyfta frågor som uppkommit. Lärandemålen examineras genom en individuell skriftlig inlämningsuppgift. Examinationsuppgiften har kontinuerligt omarbetats i programmet för att på bästa sätt spegla uttryckt behov hos studenterna samt den verklighet som de arbetar i. Under ett par år fick studenterna utarbeta kapitel om olika cancerdiagnoser och dess behandling som sedan sammanställdes i ett gemensamt dokument. Anledningen var att det inte fanns uppdaterad svensk litteratur inom området. Studenterna skulle då kunna ha hjälp av sammanställningen i sin kliniska vardag. Textunderlaget till kapiteln utgjordes av aktuella och relevanta vetenskapliga artiklar och annan vetenskaplig litteratur, vårdprogram, behandlingsriktlinjer, kvalitetsregisterrapporter, registerspecifika dokument, statistik från bland annat Socialstyrelsen. I takt med att ny svensk litteratur tillkommit under de senaste åren har examinationsuppgiften arbetats om och sedan ett år tillbaka får studenterna istället fördjupa sig och problematisera kring ett patientfall. Examinationsuppgiften i moment 1 är till stor del beskrivande där studenterna med hjälp av aktuell och relevant litteratur, vetenskapliga artiklar, vårdprogram, behandlingsriktlinjer, kvalitetsregisterrapporter, registerspecifika dokument samt statistik från bland annat Socialstyrelsen, fördjupar sina kunskaper om en cancersjukdom samt dess behandling och omvårdnad i kurativt skede. Specifika frågor som ska besvaras är till exempel förekomst, utbredning, orsaker, riskfaktorer, symptom, kliniska fynd, diagnostiska metoder, kategorisering/klassificeringen/stadieindelning, evidensbaserade behandlingsmetoder, komplikationsrisker samt prognos och överlevnad. Patientfallet ska genomgående användas som en röd tråd för att ge en bild över patientens väg från symptom och/eller kliniska fynd till diagnos, behandling, rehabilitering och/eller palliativ vård. Förutom dessa beskrivningar ska studenterna även problematisera och reflektera kring psykiska, sociala och existentiella behov som patienter med cancer och dennes närstående kan tänkas ha i sjukdomens olika skeden och hur specialistsjuksköterskan inom onkologisk vård kan stötta patienten och närstående.

Analys och värdering

Utbildningen är utformad med en tydlig struktur som kombinerar både teoretiska och praktiska moment med varierade lärandeaktiviteter. Fokus ligger på evidensbaserad omvårdnad, där studenterna aktivt förväntas använda vetenskaplig litteratur och aktuella vetenskapliga artiklar för att fördjupa sin egen förståelse och kritiskt kunna värdera och utvärdera omvårdnaden för patienterna. Studenterna ska självständigt kunna bedöma patienters tillstånd och fatta välgrundade beslut i komplexa situationer. Utbildningen lägger stor vikt vid att utveckla studenternas förmåga att arbeta självständigt och i team. Kommunikation och samarbete, som är centrala delar för ett effektivt arbete inom vårdteamet och i mötet med patienter och deras anhöriga, integreras genom hela utbildningen. Studenterna skapar en insikt om egna och andra professioners roller i vårdteamet, vilket i sin tur stärker deras förmåga att arbeta tvärprofessionellt och bidra till det interprofessionella samarbetet. Examensformerna på programmet är varierande, både muntligt och skriftligt beroende på vilken kunskap som står i fokus för den aktuella examinationen. För att utmana studenterna att själva finna sina kunskapsluckor förväntas de även efter varje examination reflektera över hur läroprocessen inför examinationen sett ut och vad de upplever de behöver läsa/träna mer på.

Styrkor som också ses i upplägget för att uppnå examensmålet är att undervisningen bygger på den senaste cancerforskningen inom medicin och omvårdnad samt är nära förknippad med klinisk verksamhet. Lärarna och föreläsarna är antingen kliniskt aktiva eller har tidigare lång klinisk erfarenhet av arbete inom onkologisk vård. Flertalet bedriver också forskning inom området och några lärare på programmet arbetar även i olika nätverk och organisationer inom cancerområdet till exempel Svenska Bröstcancergruppen, Nationellt kvalitetsregister för bröstcancer och Sveriges sjuksköterskor inom området smärta. Programmet har också en nära samverkan med verksamheter och kunskapsorganisationer såsom Regionalt Cancercentrum, vilket ger möjlighet att ta in föreläsare inom områden med den senaste kunskapen till exempel den nya cancerstrategin och Min vårdplan cancer.

Den främsta utmaningen för att upprätthålla undervisning som bygger på den senaste cancerforskningen och i nära samverkan med klinisk verksamhet rör den pressade ekonomiska situationen på avdelningen. Lägre kursbudgetar medför att det blir svårare att anlita externa lärare och föreläsare med kompetens och/eller fördjupning i specialistområdet som lärolaget själva saknar och det finns en oro att kvaliteten på undervisningen sänks liksom att det blir ett gap mellan akademi och klinisk verksamhet.

Bedömagruppens bedömning

Styrkor:

Bedömagruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Programmet har en genomtänkt och systematiskt uppbyggd utbildningsstruktur, där teoretiska och praktiska moment samverkar för att studenterna ska kunna uppnå examensmålen.
- Progressionen är tydlig, där kurserna bygger på varandra och examensarbetet fungerar som en fördjupning inom onkologisk vård.
- Examinationerna är varierade och ändamålsenliga, vilket ger studenterna möjlighet att visa kunskap och förståelse på olika sätt.
- Studenterna får kontinuerligt arbeta med aktuell forskning och vetenskaplig litteratur, vilket stärker deras analytiska och kritiska förhållningssätt.
- Föreläsare är ofta kliniskt verksamma forskare, vilket säkerställer att undervisningen är uppdaterad och förankrad i den senaste forskningen inom onkologi och omvårdnad.
- Samarbeten med Regionalt Cancercentrum och andra specialistorganisationer bidrar till att föreläsare med expertkunskap bjuds in.

- Utbildningen tränar studenterna i att bedöma patienters tillstånd, fatta kliniska beslut och arbeta evidensbaserat.
- Genom patientfallsbaserade examinationer får studenterna tillämpa sina kunskaper på realistiska scenarion, vilket stärker deras kliniska förståelse.
- Utbildningen integrerar kommunikation och samarbetsförmåga, vilket är avgörande för att arbeta effektivt i vårdteam.
- Examinationsuppgifterna har anpassats efter förändringar i tillgänglig litteratur och studenternas behov, vilket visar en flexibel och anpassningsbar undervisningsstruktur.
- Lärare är antingen kliniskt aktiva eller har lång erfarenhet inom onkologisk vård, vilket stärker kopplingen mellan teori och praktik.
- Flera lärare deltar i nätverk och organisationer inom cancerområdet, vilket ger studenterna tillgång till den senaste utvecklingen inom fältet.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Minskade kursbudgetar gör det svårare att anställa respektive ekonomiskt ersätta externa föreläsare med specialistkunskap, vilket kan leda till ett gap mellan akademi och klinisk verksamhet.
- Det finns en risk att undervisningen blir mer teoretisk och mindre forskningsnära om det blir färre kliniskt verksamma föreläsare.
- För att bibehålla hög kvalitet bör programmet utforska alternativa lösningar, såsom digitala föreläsningar med experter eller samverkan med andra lärosäten.
- Lärare har allt mindre forskningstid, vilket kan påverka deras möjlighet att hålla sig uppdaterade och integrera ny forskning i undervisningen.
- Om forskningsanknytningen minskar riskerar utbildningen att bli mindre evidensbaserad, vilket kan påverka studenternas kunskap och förståelse på längre sikt.
- Programmet bör stärka incitamenten för forskningsaktivitet bland lärarna och hitta sätt att finansiera forskningstid. Kan ett ökat samarbete mellan forskargrupper, internt och externt, öka möjligheten för tilldelning av externa anslag?
- Studenterna har varierande erfarenhet och mognad, vilket innebär att vissa behöver mer stöd för att klara utbildningen.
- Minskad lärartid gör det svårare att identifiera och hantera individuella behov, vilket kan leda till att vissa, mer sårbara, studenter halkar efter. Ett mer flexibelt stöd genom digitala resurser, mentorskap eller studiegrupper kan vara en lösning för att möta dessa utmaningar.
- För att stärka interprofessionellt lärande och måluppfyllelse kan samarbetet med andra specialistsjuksköterskeprogram utvecklas ytterligare.
- Samläsning av kurser och gemensamma examinationer kan ge ökad bredd och djup i kunskaperna samt bättre resursutnyttjande.
- Flera examinationsformer omfattar skriftliga inlämningar. Det är inte beskrivet hur man förhåller sig till de problemen med kunskapskontroll som AI-verktyg ger upphov till när det gäller sådana uppgifter. Hur tänker man kunna hantera möjligheten för studenter att använda AI-verktyg på ett sätt som begränsar kunskapsinhämtningen?

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

- Utbildningsstruktur:
 - Programmet har en systematisk uppbyggnad där teoretiska och praktiska moment samverkar för att uppnå examensmålen.

- Progressionen är tydlig med kurser som bygger på varandra och examensarbetet som en fördjupning inom onkologisk vård.
- Examinationer:
 - Examinationerna är varierade och ändamålsenliga, vilket ger studenterna möjlighet att visa kunskap och förståelse på olika sätt.
 - Patientfallsbaserade examinationer stärker studenternas kliniska förståelse.
- Forskning och undervisning:
 - Studenterna arbetar kontinuerligt med aktuell forskning och vetenskaplig litteratur.
 - Föreläsare är ofta kliniskt verksamma forskare, vilket säkerställer att undervisningen är uppdaterad och förankrad i den senaste forskningen.
- Samarbeten:
 - Samarbeten med Regionalt Cancercentrum och andra specialistorganisationer bidrar till att föreläsare med expertkunskap bjuds in.
- Studentstöd:
 - Studenter har varierande erfarenhet och mognad, vilket innebär att vissa behöver mer stöd.
 - Minskad lärartid gör det svårare att identifiera och hantera individuella behov.
- Interprofessionellt lärande:
 - Samarbetet med andra specialistsjuksköterskeprogram kan utvecklas för att stärka interprofessionellt lärande och måloppfyllelse.
- AI-verktyg:
 - Det är inte beskrivet hur man hanterar problemen med kunskapskontroll som AI-verktyg kan ge upphov till vid skriftliga inlämningar.
- Utmaningar:
 - Minskade kursbudgetar gör det svårare att anställa externa föreläsare med specialistkunskap.
 - Lärare har allt mindre forskningstid, vilket kan påverka undervisningens kvalitet och evidensbaserings.

Sammanfattningsvis bedömer vi att programmet har en systematisk struktur där teoretiska och praktiska moment samverkar, med tydlig progression och varierade examinationer som bland annat inkluderar patientfall. Studenter arbetar med aktuell forskning och undervisas av kliniskt verksamma forskare. Samarbeten med specialistorganisationer och Regionalt Cancercentrum bidrar med expertföreläsare. Minskad lärartid och kursbudgetar utmanar stödet till studenter och kvaliteten på undervisningen. Interprofessionellt lärande och hantering av AI-verktyg behöver utvecklas.

Bedömningsgrund måluppfyllelse, kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

Visa förmåga att hos patienter med behov av onkologisk vård observera, bedöma och åtgärda komplexa vårdbehov.

Programmets redogörelse:

Studenterna ska, med utgångspunkt i omvårdnadens centrala begrepp – människa, relation, hälsa och miljö, kunna bedriva en personcentrerad omvårdnad för att lindra obehag och öka välbefinnandet hos patienter i olika åldrar inom onkologisk vård. Studenterna skall successivt kunna arbeta mer självständigt och integrera kunskaper inom onkologisk omvårdnad och medicinsk behandling. Vid utbildningens slut ska studenterna självständigt kunna observera, bedöma och analysera patienternas fysiska och psykiska tillstånd, visa fördjupade kunskaper och färdigheter i att vårda patienter inom onkologisk vård. Studenterna förväntas också kunna initiera och självständigt genomföra evidensbaserade medicinska och omvårdnadsåtgärder samt utvärdera dessa. De ska ha vidareutvecklat sin förmåga i kommunikation och samarbete med vårdteam, patienter och närstående. Utbildningen syftar dessutom till att studenten ska utveckla en fördjupad förståelse för sin egen och andra professioners roller och ansvar i teamarbetet kring patientvård.

Exempel på lärandemål som relaterar till examensmålet finns i kursplanen för kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" 15 hp (2ON017). Som tidigare beskrivits är kursen uppdelad i två moment där moment 1 genomförs under termin 1 och moment 2 genomförs i termin 2. Exempel på ett lärandemål är att studenterna ska visa förmåga att planera, genomföra, utvärdera samt dokumentera de undersökningar och behandlingar som patienter med cancersjukdom genomgår. Detta lärandemål ingår i moment 1 i kursen. För att uppnå lärandemålet arbetar studenterna inledningsvis individuellt genom självstudier av Kompetensbeskrivning sjuksköterskor inom onkologisk vård samt den Nationella Cancerstrategin och de olika Regionala Cancerplanerna. Studenterna diskuterar och reflekterar sedan i förindelade mindre grupper kring den Nationella Cancerstrategin och Regionala Cancerplanens roll i vården nationellt och regionalt. Studenterna utgår från frågor om hur cancerplanen används i deras egen verksamhet, vilka delar som används samt om det finns delar som skulle kunna vara extra användbara utifrån egen verksamhet. Studenterna väljer själva tidpunkt samt om gruppdiskussionerna sker muntligt (Zoom eller Teams) eller skriftligt via diskussionsforum i Canvas. Varje grupp utser sedan en person som sammanfattar gruppens reflektioner under gruppdiskussionerna och lämnar in den i Canvas för bedömning och läraråterkoppling. Ett annat exempel på lärandemål som relaterar till examensmålet finns även det i kursplanen för kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" 15 hp (2ON017), och innebär att studenten självständigt ska kunna identifiera komplexa omvårdnadsbehov samt planera, genomföra, utvärdera och dokumentera omvårdnadshandlingar relaterade till cancersjukdomens olika faser. Detta lärandemål ingår i moment 2 i kursen och genomförs under termin 2. För att uppnå

lärandemålet genomför studenterna VIL i sammanlagt 8 dagar under 4 veckor. Studenterna auskulterar på till exempel avdelning, mottagning eller hemsjukvård där patienter med cancersjukdom vårdas. Under VIL-perioden får studenten möjlighet att följa specialistsjuksköterskor i deras kontakt med patienter och deras närstående under till exempel utredning, vård och behandling samt ta del av deras samverkan med kollegor med andra professioner. Under VIL ska studenterna identifiera och observera olika delar av specialistsjuksköterskans roll och ansvar i vården av patienter med cancer som sedan ligger till grund för en skriftlig individuell studieuppgift. Förberedelserna till studieuppgiften består i självstudier av publikationerna *Avancerad specialistsjuksköterska - Ett nytt yrke, för en effektivare sjukvård* samt *Kompetensbeskrivning för sjuksköterskor inom onkologisk vård*. Studenterna läser även kurslitteratur och vetenskapliga artiklar om specialistsjuksköterskans roll och ansvar inom onkologisk vård och omvårdnad.

Under VIL identifierar och observerar studenterna olika moment som innefattar specialistsjuksköterskans roll och ansvar (till exempel omvårdnad, pedagogisk funktion, ledarskap, kvalitets- och kunskapsutveckling) i samverkan med patienter, närstående och andra professioner. Studenterna utgår från den teoretiska förankringen i förberedelsedelen och reflekterar över frågor så som hur specialistsjuksköterskans kompetensområde och ansvar synliggörs, vilket stöd och vägledning som specialistsjuksköterskan ger andra sjuksköterskekollegor som vårdar patienter för att säkerställa en god, säker och jämlik cancervård samt säkerställa utveckling av omvårdnaden, på vilket sätt specialistsjuksköterskan medverkar till att patienter får en god, säker och jämlik vård och behandling, om specialistsjuksköterskan informerar patienter och närstående om vilken roll, kompetens och ansvar hen har samt på vilket sätt utgör specialistsjuksköterskan ett stöd för vårdteamet för att säkerställa den kompetens som behövs för god och säker cancervård. Observationerna dokumenteras skriftligt och lämnas in i Canvas.

De skriftliga observationerna följs sedan upp i samband med ett aktivt deltagande i ett obligatoriskt webinarium. Under webinariet diskuterar studenterna sin kommande specialistsjuksköterskeroll under omhändertagandet av patienten och utgår från erfarenheter under VIL samt frågor rörande till exempel självständigt arbete, vetenskapligt förhållningssätt, personcentrerad vård, samverkan i team samt evidensbaserad och säker vård.

Lärandemålet avseende att studenten självständigt ska identifiera komplexa omvårdnadsbehov samt planera, genomföra, utvärdera och dokumentera omvårdnadshandlingar relaterade till cancersjukdomens olika faser examineras också genom en skriftlig individuell uppgift. Denna examinationsuppgift ingår i moment 2 i kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" 15 hp (2ON017), och bygger vidare på examinationsuppgiften som genomfördes i moment 1, vilket beskrivits tidigare. Studenterna ska nu fördjupa sina kunskaper ytterligare i symtom och biverkningar, behandling och omvårdnad hos personer som lever med kronisk cancer eller som befinner sig i ett palliativt skede. Studenterna utgår från samma patientfall som i moment 1 och använder aktuell och relevant litteratur, vetenskapliga artiklar, vårdprogram, behandlingsriktlinjer, kvalitetsregisterrapporter, registerspecifika dokument samt statistik från bland annat Socialstyrelsen. Även här används patientfallet genomgående som en röd tråd för att ge en bild över patientens resa genom vård och behandling. Examinationsuppgiften är av såväl beskrivande som reflekterande karaktär, där studenterna ska beskriva och förklara vilka symtom och biverkningar som är vanligt förekommande vid cancerdiagnosen i samband med spridd sjukdom och/eller i palliativt skede, vad som orsakar symtomen och biverkningarna samt hur de yttrar sig och påverkar patienten. Vidare ska studenterna visa förmåga genom att beskriva hur de som blivande specialistsjuksköterskor kan identifiera och bedöma dessa symtom/biverkningar och vad bör de vara särskilt observanta på. De ska

beskriva vilka farmakologiska samt icke-farmakologiska omvårdnadsåtgärder som är relevanta och om någon alternativ/komplementär behandling kan ges. Studenterna ska också redogöra för lämpliga egenvårdsåtgärder som patienten själv kan utföra och/eller få stöd av närstående att utföra samt hur uppföljningen av patienten kan och bör ske och resonera hur samverkan kan ske multiprofessionellt.

Analys och värdering

Utbildningen är strukturerad för att ge studenterna en grundlig och systematisk förståelse för omvårdnadens centrala begrepp och praktiska tillämpning. De övergripande lärandemålen fokuserar på att studenterna skall kunna bedriva personcentrerad omvårdnad och genomföra evidensbaserade åtgärder. De skall också utveckla sin förmåga att kommunicera effektivt med både patienter och vårdteam. För att uppnå dessa mål är utbildningen utformad med en tydlig progression som gör det möjligt för studenterna att successivt öka sin självständighet och kompetens inom onkologisk vård.

Styrkor med kursen ”Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar” 15 hp (2ON017) är att lärarna och föreläsarna innehar specialistkompetens inom onkologisk vård samt är såväl kliniskt- som forskningsaktiva, vilket gör att aktuell forskning och vetenskapliga framsteg inom området lyfts fram och blir en naturlig del i kursen. Kursen är övervägande teoretisk, men studenterna genomför VIL under kursen. Detta ökar förståelsen för hur komplex vården för patienter med cancer är och hur det teoretiska kan omsättas till praktik och vice versa.

Utmaningar i kursen är att den är uppdelad i två moment under två terminer vilket kan göra den röda tråden genom kursen blir otydlig. I programmet pågår ett arbete med att förlägga kursen över en termin där patientens väg genom vården blir ännu tydligare. Tanken är också att erbjuda studenterna en mer sammanhängande VIL-period där de får inblick i olika verksamheter som patienten kan tänkas vårdas inom till exempel mottagningsverksamhet, behandlingsenhet, strålbehandlingsavdelning, slutenvård och palliativ vårdavdelning/ASIH. En annan utmaning med kursens innehåll är möjligheten att täcka så många cancerdiagnoser som möjligt. Eftersom området onkologi är forskningsintensivt och kontinuerligt utvecklas såväl tekniskt, medicinskt som omvårdnadsmässigt, är det svårt att tillgodose detta fullt ut. Kursen ska dock stimulera till nyfikenhet och visa på både betydelsen och det egna ansvaret att kontinuerligt fortsätta söka och värdera kunskap för att utvecklas i sin egen roll som specialistsjuksköterska.

Bedömagruppens bedömning

Styrkor:

Bedömagruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Utbildningen är strukturerad för att studenterna successivt ska öka sin självständighet i att observera, bedöma och åtgärda komplexa vårdbehov inom onkologisk vård.
- Kursen ”Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar” 15 hp har en tydlig progression där studenterna först arbetar teoretiskt och sedan praktiskt under verksamhetsförlagd utbildning (VIL).
- Studenterna får en kombination av teoretiska och kliniska moment, vilket säkerställer att de kan tillämpa sina kunskaper i praktiska situationer.
- VIL-perioden ger studenterna möjlighet att observera och identifiera specialistsjuksköterskans roll i vårdteamet, vilket stärker deras kliniska förståelse.
- Examinationsuppgifterna bygger till stor del på autentiska patientfall, vilket ger studenterna en röd tråd genom utbildningen och en tydlig koppling mellan teori och praktik.

- Patientfallen används i både beskrivande och reflekterande examinationer, där studenterna utvecklar sin förmåga att identifiera, analysera och föreslå omvårdnadsåtgärder.
- Studenterna får möjlighet att diskutera och reflektera kring den Nationella Cancerstrategin och Regionala Cancerplanerna i mindre grupper, vilket främjar kritiskt tänkande och professionell utveckling.
- Möjligheten att genomföra gruppdiskussioner digitalt (Zoom/Teams eller diskussionsforum i Canvas) gör det flexibelt för studenterna, särskilt eftersom många arbetar vid sidan av studierna.
- Kurser är förankrade i aktuell forskning och vetenskaplig litteratur, vilket säkerställer att studenterna tar del av de senaste medicinska och omvårdnadsmässiga framstegen.
- Lärare och föreläsare har i stor omfattning specialistkompetens inom onkologisk vård och är till del både kliniskt och forskningsaktiva, vilket stärker utbildningens kvalitet.
- Studenterna får under VIL träna på att samarbeta med olika professioner, vilket utvecklar deras förståelse för specialistsjuksköterskans roll i teamet.
- Genom webinarier och reflektionsuppgifter tränas studenterna i kommunikation och samverkan, vilket är avgörande för att i klinik säkerställa god och säker cancervård.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" är uppdelad i två moment över två terminer, vilket kan göra att den röda tråden blir svår att följa för studenterna. Programmet arbetar dock redan med att omstrukturera kursen så att den genomförs under en termin, vilket kan ge en mer sammanhållen inlärningsprocess. En mer sammanhängande VIL-period kan också ge studenterna en bredare och mer realistisk bild av patientens hela vårdresa.
- Onkologi är ett brett och forskningsintensivt område, vilket gör det svårt att täcka alla cancerdiagnoser och behandlingsmetoder inom ramen för programmet. En lösning kan vara att erbjuda valbara fördjupningsmoduler inom vissa diagnoser eller att använda ett ökat antal digitala föreläsningar från experter inom specifika områden.
- En återkommande synpunkt omfattar de minskade resurserna som gör det svårare att anlita externa föreläsare och handledare med specialistkompetens, vilket kan påverka utbildningens kvalitet. Detta kan som tidigare nämnts leda till att kopplingen mellan akademi och klinisk verksamhet försvagas, vilket i sin tur kan minska studenternas möjligheter att utveckla sin kliniska kompetens. En lösning kan vara att stärka samarbetet med kliniska verksamheter och utöka möjligheterna för kombinationstjänster där lärare både undervisar och arbetar kliniskt.
- Det finns en risk att handledarna under VIL inte alltid har specialistutbildning i onkologisk vård, särskilt på mindre enheter. För att säkerställa kvaliteten kan programmet utveckla en strukturerad handledarutbildning eller riktlinjer för att säkerställa att handledarna har den kompetens som krävs. En annan lösning kan vara att införa digital handledning eller mentorskap där studenter kan diskutera sina erfarenheter med en specialistsjuksköterska, även om handledaren på plats inte har rätt specialistkompetens.
- Studenterna har varierande bakgrund och klinisk erfarenhet, vilket innebär att vissa behöver mer stöd än andra för att utveckla sin kliniska kompetens.
- Programmet kan arbeta mer systematiskt med mentorskap eller peer learning, där mer erfarna studenter kan stötta de som behöver extra vägledning.
- En annan möjlighet är att utveckla självtest och digitala bedömningsverktyg, så att studenter kan få bättre återkoppling på sin progression under utbildningen.

- VIL med auskultation under totalt 8 dagar under 4 veckor borde kunna ha ett mer sammanhängande upplägg för att bättre kunna följa patienternas komplexa omvårdnadsåtgärder och att mer självständigt kunna göra bedömningar
- Svårigheten att följa specialistsjuksköterskor under VIL pga bristen på specialistsjuksköterskor inom onkologi (nationellt problem) kan medföra att möjligheten till att minska på möjligheten till att självständigt genomföra bedömningar av komplexa vårdbehov

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

- Progression och struktur:
 - Kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" (15 hp) har en tydlig progression från teoretiska studier till praktisk tillämpning under verksamhetsförlagd utbildning (VIL).
 - Studenterna får en kombination av teoretiska och kliniska moment för att säkerställa att de kan tillämpa sina kunskaper praktiskt.
- Examinationsuppgifter:
 - Bygger på autentiska patientfall för att skapa en röd tråd mellan teori och praktik.
 - Inkluderar både beskrivande och reflekterande examinationer.
- Diskussion och reflektion:
 - Studenterna diskuterar Nationella Cancerstrategin och Regionala Cancerplanerna i mindre grupper.
 - Gruppdiskussioner kan genomföras digitalt för flexibilitet.
- Forskning och litteratur:
 - Kurserna är förankrade i aktuell forskning och vetenskaplig litteratur.
 - Lärare och föreläsare har specialistkompetens inom onkologisk vård och är både kliniskt och forskningsaktiva.
- Samarbete och kommunikation:
 - Under VIL tränar studenterna på att samarbeta med olika professioner.
 - Webbinarier och reflektionsuppgifter tränar studenterna i kommunikation och samverkan.
- Utmaningar och förbättringar:
 - Kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" (15 hp) är uppdelad över två terminer, vilket kan göra det svårt att följa den röda tråden.
 - Förslag på förbättringar inkluderar att omstrukturera kursen till en termin och att erbjuda valbara fördjupningsmoduler.
 - Minskade resurser och brist på specialistsjuksköterskor inom onkologi påverkar utbildningens kvalitet.
- Mentorskap och stöd:
 - Programmet kan arbeta mer systematiskt med mentorskap och/eller peer learning.
 - Självtest och digitala bedömningsverktyg kan utvecklas för bättre återkoppling.
 - Handledarutbildning:
 - För att säkerställa kvaliteten kan en strukturerad handledarutbildning utvecklas.
 - Digital handledning eller mentorskap kan införas för att kompensera för bristen på specialistsjuksköterskor.

Sammanfattningsvis bedömer vi att kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" (15 hp) har en tydlig progression från teori till praktik under verksamhetsförlagd utbildning (VIL). Examinationerna bygger på autentiska patientfall och inkluderar både beskrivande och reflekterande uppgifter. Studenter

diskuterar Nationella Cancerstrategin och Regionala Cancerplanerna i grupper, ofta digitalt. Kurserna är förankrade i aktuell forskning och undervisas av kliniskt aktiva forskare. Utmaningar inkluderar minskade resurser och brist på specialistsjuksköterskor, vilket påverkar utbildningens kvalitet.

Bedömningsgrund måluppfyllelse, kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

Visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna.

Programmets redogörelse:

Rollen som specialistsjuksköterska inom onkologisk vård kräver god självkännedom och personlig mognad samt en empatisk och kommunikativ förmåga. Inom specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård är även värderingsförmåga och förhållningssätt avgörande aspekter, då yrket kräver avancerad omvårdnad och kliniskt beslutsfattande i situationer där patienten är svårt sjuk och emotionellt påverkad. Det innebär att studenten behöver utveckla förmågan att agera professionellt, etiskt och empatiskt i en komplex och krävande vårdmiljö som innefattar patientens hela cancerresa och tillsammans med deras anhöriga.

I den ena valbara kursen "Kontaktsjuksköterskan i vården" 7,5 hp (2SP049) finns i kursplanen lärandemålet att identifiera, bedöma och koordinera patientens behov av vård, stöd och uppföljning utifrån etiska och samhälleliga aspekter samt mänskliga rättigheter. För att uppnå lärandemålet arbetar studenterna inledningsvis individuellt genom självstudier av litteratur och vetenskapliga artiklar utifrån Canvas. Studenterna tar även del av en föreläsning om Min vårdplan cancer som hålls av Claire Micaux den första kursdagen. Claire är disputerad sjuksköterska och nationell samordnare för Min vårdplan på Regionalt Cancercentrum. I Canvas finns även förinspelade föreläsningar som studenterna tar del av. Därefter arbetar studenterna med att upprätta en individuell vårdplan tillsammans med en patient och eventuellt dennes närstående från studentens egen kliniska verksamhet. Studenter som inte är kliniskt aktiva använder ett fiktivt patientfall som finns tillgängligt i Canvas. Vårdplanen utformas enligt den mall som RCC har alternativt från andra diagnosers/vårdområdets riktlinjer och styrdokument. Vårdplanen ska innefatta en bakgrund med beskrivning av patientens diagnos, behandling och vård samt bedömning åtgärder, mål, ansvar, tidsplan och uppföljning utifrån patientens behov och resurser. Studenterna ska även bifoga en skriftlig reflektion utifrån frågor om till exempel vilka möjligheter/hinder det finns för att kommunicera samt möjliggöra förståelse för Min vårdplan hos patienten och dennes anhöriga samt hur man kan säkerställa att patienter och anhöriga får information om vård och behandling, sina rättigheter samt möjlighet till delaktighet i vård och behandling genom hela vårdprocessen. Vårdplanen lämnas sedan in i Canvas för bedömning och återkoppling från lärare.

Analys och värdering

Etik är en integrerad del genom hela programmet, vilket stärker studenternas etiska medvetenhet och professionella förhållningssätt. Det interprofessionella samarbetet mellan olika specialistsjuksköterskeutbildningar, såsom kirurgi och medicin, ger en bredare förståelse för teamets roll i vid till exempel vårdövergångar för patienter med

cancer. Dessutom får studenterna verklighetsförankrad undervisning dels genom att applicera sin kunskap i sin egen verksamhet, dels genom VIL där de får inblick i etiska dilemman i verkliga situationer, vilket förbereder dem väl för den kliniska verkligheten.

Det finns även flera utmaningar såsom den emotionella belastning som kan uppstå då studenterna hanterar svåra etiska dilemman i sina egna verksamheter eller under VIL där patienter är svårt sjuka och kanske avlider. De möter människor i chock och i kris vilket kräver extra stöd. Den teoretiska tyngden inom etik kan också vara utmanande att omsätta i praktisk handling, särskilt under de korta VIL-perioderna och handledarna kanske inte heller alltid har den tid de skulle behöva för att ge studenterna det stöd de där och då behöver. Detta kan skapa en hög stressnivå och en risk för utmattning.

I programmet ses behov av att utveckla och integrera etiska och kulturella aspekter ännu mer i befintliga och nya lärandeaktiviteter. Cancervården behandlar idag en mångfald av patienter från andra kulturer med olika religiösa och existentiella behov, vilket kan vara utmanande när vård och behandling utgår från strikta vårdprogram.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Etiska aspekter är en integrerad del av hela programmet, vilket säkerställer att studenterna utvecklar en stark etisk medvetenhet och ett professionellt förhållningssätt.
- Genom undervisningen får studenterna möjlighet att reflektera över mänskliga rättigheter, samhällseliga aspekter och etiska dilemman, vilket stärker deras förmåga att göra informerade och empatiska åtgärdsbedömningar.
- Studenterna får omsätta sin teoretiska kunskap i praktiken, vilket stärker deras förståelse för hur etiska principer kan tillämpas i vården av cancerpatienter.
- Genom VIL-perioder får de direkt erfarenhet av etiska dilemman i vårdsituationer, vilket ger en realistisk förberedelse för arbetslivet.
- Den valbara kursen "Kontaktsjuksköterskan i vården" (7,5 hp) låter studenterna aktivt arbeta med individuella vårdplaner, vilket utvecklar deras värderingsförmåga och förståelse för patientens helhetsperspektiv.
- Genom samverkan mellan olika specialistsjuksköterskeprogram (t.ex. kirurgi och medicin) får studenterna bredare insikter i vårdteamets roll och ansvar vid vårdövergångar.
- Studenterna tränas i kommunikation och samarbete mellan olika yrkesgrupper, vilket stärker deras professionella förhållningssätt i komplexa vårdsituationer.
- Studenterna arbetar med verkliga patientfall från sina kliniska verksamheter eller med strukturerade fiktiva fall, vilket säkerställer att även icke-kliniskt verksamma studenter får relevanta lärandemöjligheter.
- Examinationen där studenterna utvecklar en individuell vårdplan baserad på patientens behov och mänskliga rättigheter är en praktisk och realistisk metod för att stärka studenternas etiska resonemang och beslutsfattande.
- Självstudier, föreläsningar och diskussionsforum i Canvas ger studenterna flera sätt att bearbeta och tillämpa kunskaper om etiska frågor.
- Skriftliga reflektioner där studenterna analyserar kommunikation, patientens rättigheter och möjligheter till delaktighet i vården hjälper dem att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till sin egen roll.

Förbättringsområden:

Bedömgargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Studenterna ställs inför emotionellt svåra situationer, särskilt under VIL, där patienter kan vara svårt sjuka eller i livets slutskede. Det kan vara svårt att ge tillräckligt med stöd till studenterna när de möter patienter i chock och kris.
- Handledare under VIL har begränsad tid, vilket kan göra det svårt för studenter att få det stöd de behöver för att bearbeta etiska dilemman. Ett sätt att hantera detta kan vara att införa regelbundna reflektionsseminarier eller handledningssamtal med fokus på emotionellt stöd.
- Även om etik är en central del av utbildningen kan det vara svårt för studenter att konkretisera och tillämpa etiska principer i stressiga kliniska situationer.
- De korta VIL-perioderna gör att studenternas möjligheter att arbeta aktivt med etiska frågeställningar kan vara begränsade. En lösning kan vara att använda simulerade etiska fallstudier eller rollspel för att stärka studenternas förmåga att hantera etiska dilemman i en kontrollerad miljö.
- Cancervården möter patienter från olika kulturella bakgrunder med olika värderingar, religiösa föreställningar och existentiella behov. Vårdprogram och riktlinjer utgår ofta från en västerländsk medicinsk modell, vilket kan skapa utmaningar vid vård av patienter från andra kulturer. Programmet skulle kunna förstärka undervisningen i kulturell kompetens genom fallstudier och föreläsningar från experter inom transkulturell vård.
- Studenterna förväntas göra självständiga reflektioner kring etiska frågor, men det finns en risk att dessa inte alltid fördjupas tillräckligt. En förbättring kan vara att införa obligatoriska gruppdiskussioner eller seminarier där studenter får möjlighet att analysera och diskutera etiska dilemman tillsammans. Digitala reflektionsverktyg kan också vara en resurs, där studenter löpande kan dokumentera sina tankar och få feedback från handledare.
- Saknar en utveckling av samhällseliga aspekter i programmet.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömgargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

- Etiska aspekter:
 - Etik är integrerad i hela programmet för att utveckla studenternas etiska medvetenhet och professionella förhållningssätt. Studenterna reflekterar över mänskliga rättigheter, samhällseliga aspekter och etiska dilemman.
- Praktisk tillämpning:
 - Studenterna omsätter teoretisk kunskap i praktiken, särskilt inom cancervård, och får erfarenhet av etiska dilemman under VIL-perioder (verksamhetsintegrerat lärande).
- Valbara kurser:
 - Kursen "Kontaktsjuksköterskan i vården" (7,5 hp) fokuserar på individuella vårdplaner och patientens helhetsperspektiv.
- Samverkan och kommunikation:
 - Samarbete mellan olika specialistsjuksköterskeprogram och träning i kommunikation mellan yrkesgrupper är centralt.
- Examination och lärandemöjligheter:
 - Examinationer inkluderar utveckling av individuella vårdplaner och skriftliga reflektioner. Studenterna arbetar med verkliga eller fiktiva patientfall.
- Kulturell kompetens:
 - Utmaningar vid vård av patienter från olika kulturella bakgrunder. Förslag på förbättringar inkluderar undervisning i kulturell kompetens.
- Fördjupning av reflektioner:
 - Risk för otillräcklig fördjupning i etiska reflektioner. Förslag på förbättringar inkluderar obligatoriska gruppdiskussioner och digitala reflektionsverktyg.

- Utmaningar:
 - Begränsad tid för handledare under VIL och korta VIL-perioder kan begränsa stöd och möjligheter att arbeta med etiska frågor. Förslag på lösningar inkluderar reflektionsseminarier och simulerade fallstudier.

Sammanfattningsvis bedömer vi att programmet integrerar etik för att utveckla studenternas etiska medvetenhet och professionella förhållningssätt. Studenterna tillämpar teoretisk kunskap praktiskt, särskilt inom cancervård, och hanterar etiska dilemman under VIL-perioder. Kursen "Kontaktsjuksköterskan i vården" fokuserar på individuella vårdplaner. Samarbete och kommunikation mellan specialistsjuksköterskeprogram är centralt. Examinationer inkluderar utveckling av vårdplaner och reflektioner över patientfall.

Bedömningsgrund måluppfyllelse, lokalt mål

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – lokalt mål

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda lokala målen.

Mål

Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete.

Programmets redogörelse:

Specialistsjuksköterskan inom onkologisk vård ansvarar för att utforma en god och säker omvårdnad i samarbete med patienter och närstående. Specialistsjuksköterskan inom onkologisk ska självständigt, men också i nära samverkan med övriga specialistteamet kunna utöva professionen i samband med vård och behandling av patienter med olika cancersjukdomar. Specialistsjuksköterskan är också den som leder omvårdnadsarbetet i specialistteamet runt patienten. Genom att leda och fördela arbetet samt samverka med specialistteamet runt patienten, tas de olika professionernas kompetens tillvara på bästa sätt, vilket leder till både ökad patientsäkerhet och kvalitet på vården.

Att inneha en specialistsjuksköterskeprofession innebär en förändrad roll avseende ansvar och möjligheter till exempel att kunna driva och inneha specifika roller inom cancervård så som sjuksköterskeledd verksamhet och kontaktsjuksköterska. Specialistsjuksköterskan har förutom ett formellt ansvar där lagar, förordningar och principer måste följas, också ett ansvar för att resurser används ansvarsfullt och kostnadseffektivt. Specialistsjuksköterskan är även ledande gällande initiering, utformning, implementering och utvärdering av utvecklings- och förbättringsarbete inom sin verksamhet samt deltar aktivt i patientsäkerhetsarbete och händelseanalyser när så är relevant. I detta ingår att ha ett vetenskapligt förhållningssätt med ett kritiskt tänkande såväl som professionsetik, vilket innefattar moraliskt ansvar (av personens livsvärld styrd skyldighet, förpliktelse mot samvetet, värderingar och normer).

För att studenterna ska fördjupa sina kunskaper om specialistsjuksköterskeprofessionen, patientsäkerhet, teorier och metoder för att utveckla omvårdnad av patienter vid onkologisk vård och behandling samt planera för att implementera denna kunskap i den egna verksamheten, ges kursen ”Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet” 7,5 hp (2ON013). Kursen samläses med specialistsjuksköterskeprogrammen inom kirurgisk och medicinsk vård. Det första lärandemålet som är relaterat till examensmålet är att leda, prioritera, fördela och samordna omvårdnadsarbetet. Det andra lärandemålet är att med förståelse för den egna rollen, dels för det interprofessionella teamarbetet inom onkologisk vård kunna teoretisera över specialistsjuksköterskans professionella kompetens. För att uppfylla lärandemålen består kursen av olika teman där till exempel temat *Profession* fokuserar på sättet att tänka, arbeta och förhålla sig inom avancerad omvårdnad. Tema syftar till fördjupade kunskaper och reflektion om professionen som specialistsjuksköterska (roll, ansvar och möjligheter) inom onkologisk vård. Studenterna får ta del av olika föreläsningar där specialistsjuksköterskor inom onkologi, kirurgi och medicin samt avancerad specialistsjuksköterska och kontaktsjuksköterska berättar om sina roller. Ett webinarium genomförs i både mindre tvärgrupper och i storgrupp där studenterna diskuterar sin kommande profession som specialistsjuksköterskor, dess roll, ansvar och

möjligheter och där ledarskap, samverkan i team samt förbättringskunskap och kvalitetsutveckling ingår som diskussionspunkter. Studenterna genomför även självstudier utifrån litteratur och kompetensbeskrivning för sitt eget specialistområde. Utifrån förformulerade frågor i Canvas som rör kompetensområdet ska studenten ha en dialog med specialistsjuksköterskor och chef på den egna arbetsplatsen. Studenternas reflektioner förankrad i litteratur sammanfattas genom en skriftlig inlämningsuppgift. Studenter som inte arbetar kliniskt eller inom onkologisk vård utgår från en tänkt/önskad specialistsjuksköterskefunktion på en arbetsplats.

I ett annat tema, *Metoder för att utveckla omvårdnad*, fördjupas kunskaperna om hur specialistsjuksköterskan inom onkologisk vård kan leda och stödja utvecklingsprocesser i sitt arbete och genomföra förbättringsarbeten utifrån evidensbaserad vård som stärker patientsäkerheten och utvecklar omvårdnaden inom onkologisk vård. Studenterna får först ta del av en föreläsning om att genomföra kliniskt förbättringsarbete och sedan en workshop om att göra förbättringsarbete i praktiken. Studenterna genomför även självstudier utifrån litteratur i Canvas för sitt eget specialistområde och ska sedan skriva en individuell skriftlig examinationsuppgift utformad som en evidensbaserad riktlinje som stärker patientsäkerheten och utvecklar omvårdnaden inom onkologisk vård. Den evidensbaserade riktlinjen består av en litteratursammanställning som utgör evidens för riktlinjen, en planering för hur riktlinjen ska implementeras och utvärderas samt själva utformningen av riktlinjen. Som stöd i genomförandet av examinationsuppgiften lämnar studenterna först in uppgiften för kollegial granskning där de automatiskt tilldelas en annan student som kamratgranskare (gemensamt för alla tre specialistinriktningar). Kamratgranskaren kommer med konstruktiv återkoppling och efter eventuella revideringar lämnas den slutgiltiga examinationsuppgiften in för bedömning.

Programmet betonar vikten av kontinuerlig kompetensutveckling även efter examen för att som specialistsjuksköterska vara delaktig i utvecklandet av den svenska cancervården. Förmågan att leda och koordinera vårdinsatser, hantera konflikter och stärka teamets samarbete är avgörande för att säkerställa patientsäkerheten. Genom att integrera interprofessionellt lärande och teamarbete i utbildningen förbereds studenterna för att möta den onkologiska vårdens höga krav och bidra till en vård som präglas av respekt, öppenhet och tillit.

Specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård följer KI:s övergripande målsättning att interprofessionell utbildning ska känneteckna och vara en gemensam målsättning för alla utbildningsprogram på KI. Det interprofessionella lärandet (IPL) utmärks av mål och aktiviteter som fokuserar på att blivande specialistsjuksköterskor ska lära sig med, av och om olika professioner för att förbättra sin kunskap, färdighet och förmåga att samarbeta och att öka patientsäkerheten i vården. Patientsäkerhet och samarbetsförmåga identifierades som strategiska mål inom de olika programmen. Detta ligger i linje med KI:s utbildningsmål som betonar att studenterna ska *"Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete"*. Målet finns i alla specialistsjuksköterskeprogrammets utbildningsplaner. Specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård har en IPL koordinator kopplat till sig. Koordinatoren är gemensam för de 11 specialistsjuksköterskeprogrammen, är disputerad och bedriver aktiv forskning inom området. En av lärarna på programmet har också lång erfarenhet av att vara IPL handledare under KI:s programgemensamma IPL-dag för grundutbildningsprogrammen.

År 2017 gjordes inom det systematiska kvalitetsarbetet på avdelningen en kartläggning av de 11 specialistsjuksköterskeprogrammets interprofessionella mål och aktiviteter. Slutsatsen var att det fanns variation i teoretisk utgångspunkt mellan de olika programmen avseende interprofessionella mål och att programmen behövde identifiera en gemensam teoretisk struktur och fokus. Detta har medfört att en gemensam

introduktionsdag med fokus på interprofessionellt lärande och patientsäkerhet initierades för alla programmen och är en del av utbildningen till specialistsjuksköterska sedan hösten 2020.

Interprofessionellt lärande är ett återkommande tema inom specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård och integreras som en naturlig del i flera av kurserna. Ett av lärandemålen i kursen "Cancerprevention och hälsopedagogik" 7,5 hp (2ON011) är att identifiera och värdera specialistsjuksköterskans roll i samband med planering, genomförande och utvärdering av hälsopedagogiskt förhållningssätt på individ-, grupp- och omvärldsnivå. För att uppnå lärandemålet arbetar studenterna inledningsvis individuellt med inläsning av litteratur utifrån Canvas. Därefter ska studenterna planera, genomföra, utvärdera och dokumentera ett interprofessionellt pedagogiskt (IPL) möte i sin egen verksamhet. Mötet ska handla om hur patienters lärande och delaktighet kan underlättas för att förebygga cancersjukdom men även främja hälsa och livskvalitet under alla faser i sjukdomsprocessen. Studenter som inte är kliniskt verksamma genomför en något modifierad uppgift där de i stället får tänka sig ett IPL-möte och beskriva olika professioners funktion inom vårdteamet om hur patienters lärande och delaktighet kan underlättas för att förebygga cancersjukdom men även främja hälsa och livskvalitet under alla faser i sjukdomsprocessen. Som förberedelser och planering behöver studenten reflektera över vad som är viktiga områden att arbeta med vad gäller prevention för att patienten ska kunna leva ett hälsosamt och gott liv, vilka problem och svårigheter som studenten möter som rör patientens hälsa och livskvalitet samt hur teamet kan underlätta för patienten att förstå och vara delaktig i att förebygga cancer och/eller främja sin hälsa och livskvalitet. Därefter tillfrågar studenten sin chef inom enheten som hen arbetar på om de har någon policy för cancerprevention, dess innehåll, hur man arbetar med den samt om det finns behov av att utveckla den vidare. Studenten formulerar sedan sitt syfte med IPL-mötet och presenterar uppgiften för sin chef samt hur de kan arbeta med detta. Under genomförandet bestämmer studenten tillsammans med sin chef var, när och hur mötet ska ske och mötet bör vara minst 15 minuter långt. Företrädesvis inbjuds alla professioner inom vårdteamet in till mötet, men om det inte är möjligt bör minst två olika professioner delta. Innan genomförandet diskuterar studenten planerat upplägg och genomförande i mindre studentgrupper i Canvas.

Genomförandet av IPL-mötet inleds med att studenten presenterar syftet med mötet och koppling till cancerprevention, hälsa och lärande. Studenten leder sedan en diskussion om cancerprevention i relation till den egna verksamheten och ser till att samtliga får komma till tals. I slutet av mötet ber studenten om muntlig eller skriftlig återkoppling om hur mötet upplevdes och vilka utvecklingsområden som studenterna kan tänka på.

Efter genomförandet av IPL-mötet får studenterna göra en skriftlig reflektion över mötets syfte, vilka professioner som deltog, innehåll, genomförande och deltagarnas återkoppling. Studenten ska i skrift diskutera för- och nackdelar med upplägget, om syftet uppnåddes och om inte vad det berodde på, om alla kom till tals och blev hörda, om inte vad berodde det på, om det saknades någon profession och vad det skulle ha betytt om den var representerad, vad som var speciellt med att skapa just ett interprofessionellt pedagogiskt möte, vad det tillförde och vad studenten skulle göra annorlunda nästa gång. Den skriftliga reflektionen lämnas sedan in i Canvas så att samtliga studenter kommer åt varandras skriftliga reflektioner. Studenterna ska läsa och skriftligt återkoppla på en av sina kurskamraters inlämnade reflektion och lärarna återkopplar muntligt på studenternas skriftliga reflektioner i samband med anslutande kursdag.

Ytterligare interprofessionellt lärande sker genom att studenter på programmet bjuds in till IPL-seminarier där KI och Mayo Clinic (USA) har ett samarbete om interprofessionellt lärande (IPL). Genom digitala IPL-seminarier, diskuterar studenter

från olika program ett patientfall utifrån respektive professionsperspektiv, samt diskuterar likheter och skillnader mellan Sverige och USA avseende sjukvårdssystemen. Detta ger studenterna tillfälle att få lära sig mer om sin egen och andra professioner, vad vi har gemensamt, vad som skiljer oss åt, och hur vi kan samarbeta för att förbättra vården för patienterna. Seminariet ger också en internationell upplevelse och erfarenhet, där svenska och amerikanska studenter deltar.

Analys och värdering

Styrkor i programmet är att utbildningen har en stark vetenskaplig och pedagogisk grund, där undervisningen bygger på forskning och expertis inom interprofessionellt lärande och teamarbete. Ett tydligt fokus ligger på praktisk tillämpning av teamarbete genom patientfall och genomförande av interprofessionella möten i studenternas egen verksamhet, vilket utvecklar studenternas kommunikationsförmåga och samarbetsförmåga i multidisciplinära vårdteam. Utbildningen är dessutom uppbyggd med en tydlig progression, där studenterna gradvis utvecklar sin självständighet och sitt ansvarstagande genom VIL och teoretiska moment. Detta säkerställer att de är förberedda för de krav som ställs i den onkologiska vården. En annan central del är utbildningens fokus på patientsäkerhet och samverkan, där studenterna tränas i att identifiera och förebygga risker samt arbeta för en trygg och säker vårdmiljö genom ett strukturerat samarbete mellan olika professioner.

Den relativt korta studietiden på två år på halvfart i kombination med heltidsarbete, vilket de flesta studenter har, kan för många innebära en hög arbetsbelastning där de förväntas hantera en kombination av teoretiska studier, VIL och interprofessionella moment. För studenter som behöver mer tid för reflektion mellan momenten kan det vara svårt att ta till sig och utveckla kunskapen i den takt som krävs. Trots det starka fokuset på interprofessionellt lärande kan det finnas utmaningar i att säkerställa en djup förståelse för de olika professionernas roller och ansvarsområden, här ligger ansvaret på dels studenten själv, dels på handledaren under VIL att vara möjliggörare och främja samarbetet. Kommunikation i vårdteam är en annan utmaning, då det kan vara svårt att fullt ut träna på de komplexa situationer som kan uppstå i vårdförloppen. Dessutom kan en hög arbetsbelastning med många patienter och låg bemanning begränsa möjligheterna till individuell reflektion, vilket är en viktig del av studenternas utveckling och bearbetning av erfarenheter från både teamarbete och patientmöten.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Programmet har en tydlig strategi för interprofessionellt lärande, där studenterna får träna på samverkan och kommunikation inom multidisciplinära team.
- IPL integreras i flera kurser och genom praktiska moment, såsom interprofessionella möten i studenternas egna verksamheter och digitala seminarier i samarbete med Mayo Clinic. Detta ger studenterna konkreta färdigheter i teamarbete och patientsäkerhet, vilket är centralt för specialistsjuksköterskans roll i onkologisk vård.
- Utbildningen är strukturerad med en tydlig progression, där studenterna gradvis utvecklar sin självständighet och sitt ansvarstagande.
- I kursen "Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet" (7,5 hp) tränas studenterna på ledarskap, förbättringsarbete och evidensbaserad utveckling av vården. Studenterna får praktisk erfarenhet av att leda förbättringsprocesser, vilket stärker deras förmåga att leda och utveckla vården.

- Programmet har en stark vetenskaplig och pedagogisk grund, där undervisningen bygger på forskning och expertis inom interprofessionellt lärande och teamarbete.
- Studenterna tränas i att utveckla evidensbaserade riktlinjer och implementera förbättringsarbete, vilket stärker deras analytiska förmåga och kritiska tänkande.
- Studenterna får omsätta sina kunskaper i sin egen verksamhet, vilket skapar en relevans och direkt koppling mellan teori och praktik. De genomför exempelvis interprofessionella möten där de identifierar och löser reella problem kopplade till patientens vård och säkerhet. Denna koppling mellan utbildning och klinisk tillämpning säkerställer att studenterna blir väl förberedda för sin framtida roll som specialistsjuksköterskor.
- Examinationsformerna är genomarbetade och varierade, med skriftliga inlämningar, kamratgranskning, reflektioner och praktiska moment.
- Kamratgranskning och reflektion stärker studenternas kritiska tänkande och förmåga att analysera och förbättra sin egen och andras arbete.
- Den skriftliga reflektionen efter interprofessionella möten ger en djupare förståelse för teamets dynamik och specialistsjuksköterskans ledande roll.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Majoriteten av studenterna arbetar heltid vid sidan av studierna, vilket gör det svårt att hinna med alla moment i den takt som krävs. Detta är dock ett generellt problem vid denna typ av utbildning.
- Kombinerade krav på teoretiska studier, VIL och interprofessionella moment kan leda till hög arbetsbelastning och risk för stress. Programmet kan undersöka flexibla schemaläggning eller stödstrukturer för att hjälpa studenter att hantera arbetsbelastningen.
- Trots ett starkt fokus på interprofessionellt lärande kan det vara svårt att fullt ut simulera de komplexa kommunikationsutmaningar som kan uppstå i vårdförloppen. En möjlig förbättring är att införa fler scenario-baserade övningar eller rollspel där studenter får träna på att hantera teamkonflikter och beslutsfattande i pressade situationer.
- Handledare på olika VIL-enheter kan ha olika nivåer av kompetens och engagemang i att stötta studenter i interprofessionellt samarbete. För att säkerställa en jämlik kvalitet i VIL kan programmet utveckla handledarstöd eller strukturerade checklistor för att tydliggöra målen med den interprofessionella praktiken.
- Trots att interprofessionellt lärande är en central del av programmet, kan det vara svårt att säkerställa att studenterna verkligen får en djup förståelse för de olika professionernas ansvar och kompetens. Ett förbättringsförslag kan vara att utöka samarbetet med andra utbildningsprogram, exempelvis genom gemensamma workshops eller case-baserade diskussioner.
- Samarbetet med Mayo Clinic och de digitala IPL-seminarierna är en viktig styrka, men möjligheterna till fler internationella inslag eller utbyten kan vidareutvecklas. Exempelvis kan studenter erbjudas möjlighet att delta i internationella konferenser, forskningsprojekt eller utbyten för att få en bredare förståelse för hur specialistsjuksköterskor arbetar globalt.
- Även här skulle rollspel/simuleringar med uppföljande diskussion för att konkretisera etiska aspekter och problem skulle förbättra möjligheterna att nå lärandemålet. Inte sällan har olika professioner lite olika normsystem men även uppfattningar om och förväntningar på andras normsystem. Mer praktiska och emotionellt stimulerande undervisningsformer kan tydliggöra sådana uppfattningar samt bidra till ökad förståelse.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

- Interprofessionellt lärande (IPL):
 - Programmet har en tydlig strategi för IPL, där studenter tränar på samverkan och kommunikation inom multidisciplinära team.
 - IPL integreras i flera kurser och praktiska moment, inklusive digitala seminarier med Mayo Clinic.
 - Fokus på teamarbete och patientsäkerhet, centralt för specialistsjuksköterskans roll i onkologisk vård.
- Utbildningens struktur:
 - Tydlig progression där studenter gradvis utvecklar självständighet och ansvarstagande.
 - Kursen "Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet" tränar studenter på ledarskap, förbättringsarbete och evidensbaserad vårdutveckling.
- Vetenskaplig och pedagogisk grund:
 - Undervisningen bygger på forskning och expertis inom IPL och teamarbete.
 - Studenter tränas i att utveckla evidensbaserade riktlinjer och implementera förbättringsarbete.
- Koppling mellan teori och praktik:
 - Studenter omsätter kunskaper i sin egen verksamhet genom interprofessionella möten och problemlösning kopplad till patientvård och säkerhet.
- Examinationsformer:
 - Varierade examinationsformer, inklusive skriftliga inlämningar, kamratgranskning, reflektioner och praktiska moment.
 - Kamratgranskning och reflektion stärker kritiskt tänkande och analysförmåga.
- Utmaningar och förbättringsförslag:
 - Hög arbetsbelastning för studenter som arbetar heltid vid sidan av studierna.
 - Förslag på flexiblere schemaläggning och stödstrukturer för att hantera arbetsbelastningen.
 - Svårigheter att simulera komplexa kommunikationsutmaningar; förslag på fler scenario-baserade övningar.
 - Behov av jämlik kvalitet i VIL genom handledarstöd och strukturerade checklistor.
 - Förslag på utökat samarbete med andra utbildningsprogram och fler internationella inslag.

Sammanfattningsvis bedömer vi att programmet har en tydlig strategi för interprofessionellt lärande (IPL) med fokus på teamarbete och patientsäkerhet. Studenter utvecklar självständighet och ansvarstagande genom progression i utbildningen. Undervisningen bygger på forskning och expertis inom IPL och teamarbete. Studenter omsätter teori i praktiken genom interprofessionella möten och problemlösning. Examinationer inkluderar skriftliga inlämningar, kamratgranskning och reflektioner.

2.2 Bedömningsgrund Lika villkor

Att integrera lika villkor i samtliga utbildningsnivåer utgör en självklar del i hur KI ska arbeta utifrån gällande lagar och förordningar. Målet med KI:s utbildningar är som uttrycks i Strategi 2030: ”Det ska säkerställas att utbildningarna ger den kunskap om kön, makt och lika villkor som krävs för att ge förutsättningar för jämlik vård och omsorg”.

Lika villkor är ett paraplybegrepp för KI:s arbete för att främja lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter, samt för att motverka all form av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande särbehandling och exkludering. Lika villkorsområdet inkluderar de sju diskrimineringsgrunder som fastställs i diskrimineringslagen (2008:567): kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning samt ålder. Därtill inkluderas även området socioekonomisk bakgrund i lika villkorsarbetet. Breddat deltagande, dvs studenternas möjligheter att klara av sina studier oavsett sin bakgrund och sina förutsättningar, är även den del av lika villkorsarbetet.

Integreringen av lika villkor i KI:s utbildningar ska ske på tre nivåer:

- Innehåll – som innebär att lika villkor är ett kunskapsområde som lärs ut och examineras.
- Genomförande – som innebär att lika villkor präglar pedagogiken så att undervisningen blir inkluderande och tillgänglig.
- Utformning – som innebär att det finns en struktur för hur och var lika villkor ska integreras, samt att det finns progression.

Bedömningsgrund Lika villkor

Lika villkorsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Programmets redogörelse:

Lika villkor ska möjliggöra att alla studenter ska kunna tillgodogöra sig utbildning på bästa sätt oberoende av funktionsförmåga, kön, könsidentitet, sexualitet, etnicitet, religion, ålder och socio-ekonomisk tillhörighet. För att säkerställa att lärarna i specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård har adekvat kompetens i området genomgår samtliga nyanställda (även befintliga medarbetare bjuds in) en introduktionsutbildning till området lika villkor. Vid introduktionen presenteras KI:s, institutionens och avdelningens arbete som syftar till att säkerställa kunskap och kompetens gällande lika villkor. Alla lärare har även tillgång till en Canvasaktivitet där den senaste informationen om bland annat hållbarhetsmålen 3 (God hälsa och Välbefinnande) och 5 (Jämställdhet) presenteras och kontinuerligt uppdateras (Agenda 2030).

För att kommunicera lika villkor ska samtliga lärare i programmet ha gått eller inom nära framtid ska gå en webbaserad utbildning om lika villkor. I programmet finns en mall utformad för en inkluderande och tillgänglig undervisning och där nämns, relaterat till ett jämställdhetsperspektiv: problematisera normer, synliggöra makt och privilegier, variera exempel för att inkludera fler kategorier och ifrågasätt stereotyper. Det finns en Canvas-sida för medarbetare som stöd för genomförande och utveckling av lika villkor-aspekterna i undervisningen. För att säkerställa att studenterna får den kunskap om kön, makt och lika villkor som krävs för att ge förutsättningar för en jämlik vård och omsorg,

medvetandegörs och kommuniceras detta i möten med studenter. Vår bedömning är att undervisningen på programmet generellt bedrivs med detta som utgångspunkt.

Analys och värdering

Arbetet med att inkludera hållbarhetsmålet, jämställdhet i kan dock bli tydligare i programmet och arbetet har intensifierats. Till exempel kan jämställdhets- och likavillkorsperspektiv i innehåll, pedagogik och litteratur utvecklas och det kan tydliggöras att en jämställdhetsintegrering ska finnas i praktisk handling och i konkretiserade resultat. Jämställdhetsintegrering handlar om vad verksamheten gör, inte endast om vad som dokumenteras eller redovisas. En tydlig sammanställning bör strukturera problem, mål och åtgärder. Planen skall ange riktning och innehåll för det faktiska arbete som ska utföras i organisationen kring specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård. Syftet med arbetet är att examinerade studenter skall ha denna kunskap i mötet med patienter och medarbetare och bidra till en jämlik vård i samhället. För att utveckla jämställdhetsperspektivet är intentionen att samtliga inriktningar från Specialistsjuksköterskeprogrammen kommer att från och med HT25/VT26 ha gemensamma dagar som berör och hanterar frågor som till exempel lika villkor, jämställdhet och etik. Detta kommer bli ett stående inslag för blivande specialistsjuksköterskor.

För att utvärdera studentperspektivet på detta område finns specifika frågor inkluderade i programutvärderingen. Ett stort bekymmer är dock den låga svarsfrekvens vi ofta får på våra utvärderingar, både på kurs- och programnivå. Dock rapporterade de studenter (n = 14 av 39 = 36%) som svarade på examensenkäten på programnivå från VT 2022, att de kände sig väl förberedda för kommande arbete gällande att verka för jämställdhet, jämlikt bemötande baserat på etnisk bakgrund, religion och social klass samt jämlika rättigheter ur ett HBTQIA+ -perspektiv (homosexualitet, bisexualitet, transidentitet, queer, intersexuell, asexuell, plus). Medelvärdet för samtliga påståenden var 5 på en skala från 0–6 (min-max), vilket vi anser är ett gott betyg från studenterna. Detta överensstämmer också med den uppfattning vi får i de diskussioner och muntliga utvärderingar vi har med studenterna under kursernas gång och där ofta samtliga studenter deltar.

Enligt yrkesregistret med yrkesstatistik (SCB, 2018), är 89 % av grundutbildade sjuksköterskor i riket kvinnor medan 11% är män. För specialistsjuksköterskor inom onkologisk vård är fördelningen 93% kvinnor och 7% män (siffrorna kommer från år 2022 Statistikbas för hälso- och sjukvårdspersonal), vilket är något lägre andel män än bland grundutbildade sjuksköterskor. Ur ett jämställdhetsperspektiv skulle fördelningen kunna vara mer jämlik (50/50).

En styrka är att det finns förslag på konkreta åtgärder för att säkerställa lika villkor och jämställdhet inom utbildningen, såsom att alla nyanställda lärare får en introduktionsutbildning och att de har tillgång till en Canvas-sida med uppdaterad information om hållbarhetsmålen. Detta skapar en solid grund för att implementera och kontinuerligt hålla arbetet aktuellt. Programmet fokuserar även på att kontinuerligt utbilda både nya och befintliga medarbetare, vilket garanterar att personalen är uppdaterad och att undervisningen är inkluderande och reflekterande av aktuella normer.

Genom att samla studentfeedback via programutvärderingar och examensenkäter får programmet en bra bild av hur studenterna upplever utbildningen, och det är positivt att en stor andel av studenterna anser sig väl förberedda för att bemöta jämlikhet i sitt framtida arbete. Planer finns på att intensifiera arbetet med jämställdhet och lika villkor genom gemensamma dagar för alla inriktningar inom specialistsjuksköterskeprogrammet.

Trots de bra strukturerna för att kommunicera och arbeta med lika villkor behöver jämställdhets- och likavillkorsperspektiv utvecklas ytterligare när det gäller innehåll, pedagogik och litteratur. Det finns också ett behov av att jämställdhetsintegreringen blir mer konkretiserad i praktisk handling. En annan utmaning är den låga svarsfrekvensen på utvärderingarna/enkäterna, vilket gör det svårt att få en fullständig bild av studenternas upplevelser och åsikter om programmet. Detta kan resultera i att viktiga synpunkter missas, vilket försvårar arbetet med att förbättra utbildningen.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Programmet har en tydlig struktur för att integrera lika villkor, där alla nyanställda lärare genomgår en introduktionsutbildning i ämnet.
- Det finns en Canvas-sida med uppdaterad information om hållbarhetsmålen och lika villkor, vilket säkerställer att personalen kontinuerligt kan hålla sig uppdaterad.
- Att samtliga lärare genomgår en webbaserad utbildning om lika villkor stärker den pedagogiska kompetensen och bidrar till en mer inkluderande undervisning.
- Programmet följer KI:s Strategi 2030 och säkerställer att utbildningen ger den kunskap om kön, makt och lika villkor som krävs för att främja jämlik vård och omsorg.
- Ett normkritiskt perspektiv lyfts fram i undervisningen genom att problematisera makt och privilegier samt ifrågasätta stereotyper, vilket skapar en mer inkluderande lärandemiljö.
- Från HT25/VT26 kommer specialistsjuksköterskeprogrammen att ha gemensamma utbildningsdagar med fokus på lika villkor, jämställdhet och etik. Detta är en viktig satsning som kan stärka studenternas förståelse för hur jämlikhet och inkludering påverkar vården och deras roll som specialistsjuksköterskor.
- Enligt examensenkäten (VT22) ansåg majoriteten av de svarande studenterna att de var väl förberedda för att hantera jämlikhetsfrågor i sitt yrkesliv. Utvärderingen visar att studenterna upplever att utbildningen ger dem de verktyg som behövs för att arbeta med jämställdhet, jämlikt bemötande och HBTQIA+-frågor. Att dessa frågor diskuteras i muntliga utvärderingar under kurserna stärker studenternas reflektion och förståelse för vikten av lika villkor i vården.
- Programmet identifierar att specialistsjuksköterskor inom onkologisk vård har en ännu lägre andel män (7%) jämfört med grundutbildade sjuksköterskor (11%). Denna könsfördelningsdiskussion är viktig och kan användas som grund för rekryteringsinsatser och jämställdhetsstrategier inom programmet och yrket i stort. Kan ett nationellt samarbete i frågan vara gynnsamt?

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Även om lika villkor integreras i programmet kan det tydliggöras och stärkas ytterligare i kursinnehållet och pedagogiken. Litteratur och undervisningsmaterial kan ses över för att säkerställa att olika perspektiv lyfts fram och att jämställdhetsperspektivet konkretiseras i undervisningen.
- Jämställdhetsintegrering bör inte endast dokumenteras och redovisas utan också synas i det praktiska undervisningsarbetet.
- Endast 36% av studenterna svarade på examensenkäten VT22, vilket gör det svårt att få en representativ bild av studenternas upplevelser. För att öka svarsfrekvensen kan programmet:

- Förtydliga vikten av studentfeedback och hur den används för att förbättra utbildningen.
- Införa kortare och mer lättillgängliga utvärderingsformat, exempelvis snabba digitala enkäter eller anonyma mentimeter-frågor under föreläsningar.
- Programmet konstaterar att jämställdhetsintegrering handlar om konkret handling och inte bara dokumentation, men en tydlig plan saknas för hur detta ska genomföras. För att säkerställa framsteg kan programmet utveckla en sammanställning av identifierade problem, mål och åtgärder, där det framgår:
 - Vilka kurser som ska stärkas gällande lika villkor och jämställdhet.
 - Hur undervisningen kan göras mer normkritisk och inkluderande.
 - Hur studenter och personal kan engageras i detta arbete.
- Programmet identifierar att endast 7% av specialistsjuksköterskor inom onkologisk vård är män, men det saknas en strategi för hur denna könsobalans kan förändras. En möjlig förbättring är att arbeta mer aktivt med rekryteringsstrategier, exempelvis genom att:
 - Marknadsföra utbildningen mer riktat till män genom kampanjer, mentorskap eller alumnätverk.
 - Lyfta fram manliga specialistsjuksköterskor i kommunikation och informationsmaterial.
 - Kartlägga hinder och drivkrafter för män att söka utbildningen genom exempelvis en alumnundersökning.
 - Samarbeta nationellt i frågan.
- Det är positivt att specialistsjuksköterskeprogrammen ska ha gemensamma utbildningsdagar om lika villkor från HT25/VT26, men det är viktigt att dessa:
 - Har ett tydligt pedagogiskt upplägg med konkreta lärandemål.
 - Utvärderas noggrant för att säkerställa att de faktiskt bidrar till ökad förståelse och reflektion.
 - Används som grund för fortsatta diskussioner och implementering i den kliniska praktiken.
 - Utvecklingen i samhället och inom vården är stor och det behövs ständig uppdatering av synen på och hur det ser ut i svensk cancervård avseende lika villkor

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

- Introduktionsutbildning:
 - Alla nyanställda lärare genomgår en introduktionsutbildning i lika villkor.
- Canvas-sida:
 - En uppdaterad Canvas-sida finns för hållbarhetsmål och lika villkor.
- Webbaserad utbildning:
 - Samtliga lärare genomgår en webbaserad utbildning om lika villkor för att stärka pedagogisk kompetens och inkludering.
- Strategi 2030:
 - Programmet följer KI:s Strategi 2030 för att främja jämlik vård och omsorg.
- Normkritiskt perspektiv:
 - Undervisningen problematiserar makt och privilegier samt ifrågasätter stereotyper.
- Gemensamma utbildningsdagar:
 - Från HT25/VT26 kommer specialistsjuksköterskeprogrammen att ha gemensamma utbildningsdagar med fokus på lika villkor, jämställdhet och etik.
- Studenternas förberedelse:
 - Enligt examensenkäten (VT22) känner sig majoriteten av studenterna väl förberedda för att hantera jämlikhetsfrågor i yrkeslivet.

- Könsfördelning:
 - Specialistsjuksköterskor inom onkologisk vård har en lägre andel män (7%) jämfört med grundutbildade sjuksköterskor (11%).
- Förbättringsförslag:
 - Förslag på att öka svarsfrekvensen på enkäter och att utveckla en tydlig plan för jämställdhetsintegrering.
- Rekryteringsstrategier:
 - Förslag på att marknadsföra utbildningen mer riktat till män och att samarbeta nationellt för att förändra könsobalansen.
- Utvärdering och uppföljning:
 - Betoning på att utvärdera gemensamma utbildningsdagar och att använda dem som grund för fortsatta diskussioner och implementering i klinisk praktik.

Sammanfattningsvis bedömer vi att alla nyanställda lärare genomgår en introduktionsutbildning i lika villkor och en webbaserad utbildning för att stärka pedagogisk kompetens och inkludering. Programmet följer KI:s Strategi 2030 och har en uppdaterad Canvas-sida för hållbarhetsmål och lika villkor. Undervisningen inkluderar ett normkritiskt perspektiv och gemensamma utbildningsdagar för specialistsjuksköterskeprogrammen. Förbättringsförslag inkluderar ökad svarsfrekvens på enkäter och riktade rekryteringsstrategier för att förändra könsobalansen.

2.3 Bedömningsgrund Hållbar utveckling

Högskolorna ska i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

Utbildning som bedrivs vid KI ska syfta till att bidra till en förbättrad hälsa för alla vilket är en viktig förutsättning för en hållbar samhällsutveckling. Det är av särskild betydelse att utbildningsverksamheten belyser sambandet mellan hälsa, socioekonomiska faktorer och mänsklig miljöpåverkan. I enlighet med KI:s klimatstrategi ska det till 2024 finnas lärandemål i kurser på samtliga program på grundnivå och avancerad nivå som innebär att studenter får kunskaper och färdigheter om klimat och hållbar utveckling.

Studenter som examineras från KI ska under sin utbildning ha arbetat med frågeställningar relaterade till hållbar utveckling och FN:s globala mål. Det kräver att lärarna har god kunskap inom området. Lärarna behöver undervisa om målen och de underliggande utmaningarna. Studenterna bör också utmanas att utveckla en förmåga att skapa visioner, använda ett kritiskt tänkande, reflektera över sin egen roll för samhällsutvecklingen, tillämpa systemtänkande, skapa partnerskap och vara beredda att agera.

Bedömningsgrund Hållbar utveckling

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande att studenten under sin utbildning ha arbetat med frågeställningar relaterade till hållbar utveckling och FN:s Globala mål.

Programmets redogörelse:

Hållbar utveckling i specialistsjuksköterskeutbildningen är en strategi för att säkerställa långsiktig kvalitet, rättvisa och effektiv resursanvändning inom vården. Vi försöker uppnå detta genom att integrera ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhetsprinciper samt genom att fokusera på kompetensutveckling och innovation.

För att främja ekologisk hållbarhet har vi i högre grad nu efter pandemin valt att föreslå digitala läromedel (vetenskapliga artiklar och böcker) och behålla digitala undervisningsformer, såsom föreläsningar och vissa lärandeaktiviteter till exempel gruppdiskussioner och webinarier, vilket minskar både pappersförbrukning och resande. Minskat antal resor blir fördelaktigt utifrån både miljö-, ekonomi och tidsperspektiv eftersom programmet har en stor andel studenter som bor och arbetar i andra delar av landet förutom Stockholm. Det gör att utbildningen blir lika tillgänglig för alla. En ökad medvetenhet om resursanvändning, såsom att minimera resor, onödigt avfall och främja återvinning, bidrar till en mer miljövänlig utbildning.

Den sociala hållbarheten försöker programmet stärka genom att arbeta för en inkluderande och jämlik utbildningsmiljö. För studenter som fått intyg via studiesociala kommittén på KI så kallat NAJS-intyg, erbjuder vi flexibla studieupplägg för att underlätta för studenter med olika behov och bakgrund. Vi försöker skapa en trygg studiemiljö med hälsosamma arbetsförhållanden, där studenterna lär sig hantera stress och förebygga utbrändhet. Dessutom kan ett etiskt fokus på hållbara vårdrelationer bidra till en mer långsiktig och mänsklig vårdpraxis.

I och med den senaste tidens besparingskrav på avdelningen har vi utifrån ett ekonomiskt hållbart perspektiv fört kontinuerliga diskussioner för att effektivisera användningen av de resurser kurs och program tilldelas. Vilka moment är viktigast, vad kan vi förändra, finns det några lärandeaktiviteter som kan slås samman. Utbildningen tar också momenten hållbara vårdmetoder och livslångt lärande i beaktande, där studenterna lär sig att implementera evidensbaserade och resurseffektiva arbetsmetoder. Ett ökat fokus på forskning och innovation inom hållbara vårdmodeller bidrar till förbättrad vårdkvalitet och minskad miljöpåverkan. Studenterna behöver dessutom utveckla sitt ledarskap och fundera kring potentiella förändringsarbeten för att så småningom själva kunna vara delaktiga i att driva hållbara strategier och påverka policyutveckling på sina arbetsplatser. Genom att alla studenter bearbetar och arbetar med begreppet hållbar utveckling där de identifierar möjligheter och utmaningar i de globala målen i arbetet som specialistsjuksköterska inom onkologisk vård hoppas vi kunna delge framtidens specialistsjuksköterskor inom onkologisk vård stöd och kunskap för att känna sig rustade att möta vårdens utmaningar på ett sätt som gynnar både människor, samhälle och miljö.

Analys och värdering

Styrkor i programmet är att det finns ett fokus på hållbar utveckling inom specialistsjuksköterskeutbildningen genom att integrera ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhets principer. Programmet främjar ekologisk hållbarhet genom digitalisering, vilket minskar resande och pappersförbrukning. Social hållbarhet stärks genom att skapa en inkluderande och trygg studiemiljö för studenter med olika behov och bakgrund. Ekonomisk hållbarhet tas också i beaktande genom effektiva resursanvändning och fokusering på viktiga lärandeaktiviteter. Vidare betonas forskning och innovation som nycklar för att förbättra vårdkvalitet och implementera hållbara vårdmodeller.

En hållbar utveckling är något av det viktigaste som vi kan erbjuda studenterna. Inom programmet finns dock en stor utvecklingspotential avseende detta. Med den knappa tid vi har på programmet behöver detta mål integreras i kurserna i programmet. I dagsläget finns det inte beskrivit i någon av lärandemålen i kurserna på programmet utan endast i andra ord såsom livslångt lärande, säkerhets- och kvalitetsaspekter samt ändamålsenlig patientprocess kopplat till andra lärandemål.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Programmet har en holistisk ansats där ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet beaktas i undervisningen.
- Studenter uppmuntras att reflektera över hållbara vårdmetoder och livslångt lärande, vilket stärker deras förmåga att arbeta strategiskt med hållbarhet i sina framtida yrkesroller.
- Genom att integrera FN:s globala mål får studenterna insikt i de bredare samhällsutmaningar som påverkar vården.
- Programmet har gjort medvetna val för att minska miljöpåverkan, exempelvis genom att öka användningen av digitala läromedel, behålla digitala undervisningsformer samt minska resor, vilket gör utbildningen mer tillgänglig för studenter i hela landet och bidrar till en lägre koldioxidbelastning. Denna anpassning bidrar både till ekologisk och ekonomisk hållbarhet samt flexibilitet för studenter som kombinerar arbete och studier.
- Programmet arbetar aktivt med lika villkor och en inkluderande utbildningsmiljö, vilket stärker den sociala hållbarheten.

- För studenter med särskilda behov (t.ex. de med NAJS-intyg från KI:s studiesociala kommitté) erbjuds flexibla studieupplägg, vilket säkerställer att fler kan genomföra utbildningen på sina egna villkor. Hälsosamma arbetsförhållanden och insatser för stresshantering och förebyggande av utbrändhet är viktiga för studenternas välbefinnande och framtida yrkesliv.
- Programmet har utvärderat och effektiviserat resursfördelningen på grund av besparingskrav.
- Studenterna får kunskap om hållbara vårdmodeller och evidensbaserade arbetssätt, vilket kan bidra till en mer resurseffektiv sjukvård.
- Studenter uppmuntras att utveckla ledarskapsförmåga och driva förändringsarbete inom hållbar vård, vilket skapar förutsättningar för en långsiktig förbättring av vårdkvaliteten.
- Studenter tränas i att identifiera möjligheter och utmaningar i de globala målen kopplat till specialistsjuksköterskans roll i onkologisk vård. Genom att betona forskning och innovation inom hållbar utveckling stärks studenternas förmåga att implementera förbättringar i vården.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- I dagsläget finns inte hållbar utveckling formellt inkluderat i några lärandemål i kurserna, trots att KI:s strategi kräver att detta finns på alla program. Begreppet omnämns indirekt genom andra aspekter som livslångt lärande, säkerhets- och kvalitetsaspekter, men detta är inte tillräckligt för att uppfylla KI:s hållbarhetsmål. Det bör ske en tydlig integrering av hållbar utveckling i lärandemålen i relevanta kurser. Progression kan skapas genom att successivt fördjupa hållbarhetsaspekterna under utbildningen.
- Även om programmet tar upp hållbar utveckling finns ingen tydlig metod eller struktur för hur studenterna arbetar med dessa frågor. Hållbarhet är ett brett och komplext ämne – det kan bli svårt för studenterna att förstå hur det konkret kan tillämpas i onkologisk vård. Inför praktiska uppgifter och fallstudier där studenterna får analysera och utveckla hållbara lösningar inom cancervården. Använd scenario-baserat lärande där studenterna får lösa dilemman kopplade till hållbarhet i klinisk praxis.
- För att kunna undervisa om hållbar utveckling krävs att lärarna har tillräcklig kompetens inom området. Det framgår inte hur lärarna utbildas eller får stöd i att integrera hållbarhetsfrågor i undervisningen. Erbjud fortbildning och workshops för lärare om hur hållbar utveckling kan integreras i vårdutbildningar. Skapa en resurssida i Canvas med exempel på hur hållbarhet kan kopplas till specialistsjuksköterskans roll.
- Det framgår inte hur programmet utvärderar studenternas kunskaper och förståelse för hållbar utveckling.
- För att säkerställa att studenterna får med sig hållbarhetsperspektivet bör det finnas examinationer och reflektionsuppgifter kopplade till dessa frågor. Inför obligatoriska reflektioner och uppgifter om hållbar utveckling i kurserna. Skapa en slutlig utvärdering där studenter får ge feedback på hur hållbarhet integrerats i utbildningen.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till viss del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

- Holistisk ansats:
 - Programmet beaktar ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet i undervisningen.
- Reflektion och livslångt lärande:

- Studenter uppmuntras att reflektera över hållbara vårdmetoder och livslångt lärande.
- FN:s globala mål:
 - Integrering av FN:s globala mål ger studenterna insikt i bredare samhällsutmaningar.
- Miljöpåverkan:
 - Medvetna val för att minska miljöpåverkan, såsom ökad användning av digitala läromedel och minskade resor.
- Social hållbarhet:
 - Aktivt arbete med lika villkor och en inkluderande utbildningsmiljö.
- Flexibla studieupplägg:
 - Flexibla studieupplägg för studenter med särskilda behov.
- Hälsosamma arbetsförhållanden:
 - Insatser för stresshantering och förebyggande av utbrändhet.
- Resursfördelning:
 - Effektivisering av resursfördelningen på grund av besparingskrav.
- Hållbara vårdmodeller:
 - Kunskap om hållbara vårdmodeller och evidensbaserade arbetssätt.
- Ledarskapsförmåga:
 - Uppmuntran att utveckla ledarskapsförmåga och driva förändringsarbete inom hållbar vård.
- Globala mål och onkologisk vård:
 - Träning i att identifiera möjligheter och utmaningar kopplade till specialistsjuksköterskans roll i onkologisk vård.
- Integrering i lärandemål:
 - Behov av tydlig integrering av hållbar utveckling i lärandemålen i relevanta kurser.
- Praktiska uppgifter:
 - Förslag på praktiska uppgifter och fallstudier för att konkretisera hållbarhet i onkologisk vård.
- Lärarkompetens:
 - Fortbildning och workshops för lärare om hållbar utveckling.
- Utvärdering av studenternas kunskaper:
 - Examinationer och reflektionsuppgifter kopplade till hållbar utveckling.

Sammanfattningsvis bedömer vi att programmet delvis integrerar ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet i undervisningen och uppmuntrar reflektion. FN:s globala mål ger studenterna insikt i samhällsutmaningar. Medvetna val minskar miljöpåverkan och främjar social hållbarhet. Flexibla studieupplägg och insatser för hälsosamma arbetsförhållanden stödjer studenternas välmående. Dock finns behov av att tydligare integrera hållbar utveckling i lärandemålen i kurser där det är relevant samt att konkretisera begreppet genom praktiska uppgifter och kopplade till onkologisk vård. Därtill rekommenderas fortbildning för lärarlaget för att ytterligare stärka den pedagogiska kompetensen inom området.

2.4 Bedömningsgrund Uppföljning, åtgärder och återkoppling

För att säkerställa att en utbildning har hög kvalitet på både kort och lång sikt krävs uppföljning av utbildningens utformning, genomförande och resultat. Det handlar således om hur uppföljnings-, åtgärds- och återkopplingsrutiner i det systematiska kvalitetsarbetet på utbildningsnivå, på ett systematiskt sätt bidrar till att säkra och utveckla kvaliteten i den granskade utbildningen. Självvärderingen ska redogöra för hur utbildningens olika delar kontinuerligt följs upp och hur resultaten tas omhand. Ett led i omhändertagandet av resultat från uppföljningar är att informera om eventuella åtgärder och förändringar till berörda parter så som lärare, handledare och studenter i syfte att stärka kvalitetsarbetet och ett kontinuerligt lärande.

I bedömningsgrunden uppföljning, åtgärder och återkoppling ingår också hur ansvariga för programmet arbetar med genomströmning. Programmet ska därför beskriva hur man analyserar genomströmningen i programmet och de avhopp som sker. Programmet ska även redogöra för vilka åtgärder som vidtas och vilket stöd som ges, vid behov, för att skapa förutsättningar för studenten att genomföra utbildningen inom utsatt tid.

Bedömningsgrunder Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Programmet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Redogörelse på KI övergripande nivå:

Kvalitetssystemet för utbildning på grundnivå och avancera nivå löper i årscyklar där vissa komponenter ingår varje år medan andra genomförs med längre intervall. Systemet medger därmed även flexibilitet i frågeformuleringar, teman och prioriteringar mellan åren. Sammantaget säkerställer systemets komponenter för kvalitetssäkringsrutiner, regelverk, uppföljningar, granskningar, återkoppling och förbättring, ständiga förbättringar av utbildningarna. För att förbättra och utveckla utbildningarna följs utbildningsuppdraget på institutionerna upp årligen. Åtterrapporeringen bildar underlag för utveckling och säkerställer att KI:s utbildningsverksamhet håller hög kvalitet. Åtterrapporeringen består av ett antal frågeställningarna inom ett strategiskt urval av de områden som KU identifierar som viktiga för utbildningens kvalitet. Frågeställningarna varierar mellan åren och över tid kan nya områden tillkomma. Syftet med frågeställningarna är att stimulera kvalitetsutvecklingsprocessen lokalt samt att ge KI:s ledning underlag för att följa upp, utveckla och kvalitetssäkra KI:s utbildningsverksamhet.

Åtterrapporeringen av utbildningsuppdraget kompletteras med kvalitetsplaner på institutionsnivå respektive programnivå enligt fastställda mallar vilket är ett verktyg för kvalitetsutvecklingen på respektive nivå.

För att tydliggöra vad programansvarig nämnd förväntar sig från kursansvarig institution när det gäller genomförande och kvalitetsutveckling av kurs ska kursuppdrag inom utbildningsprogram upprättas. Efter varje kurstillfälle ska kursansvarig institution

genomföra en avslutande kursvärdering. Baserat på kursvärderingens resultat ska kursansvarig lärare genomföra en kursanalys.

Upplevd kvalitet – Återkommande undersökningar

- **Nybörjarenkät**, genomförs vartannat år bland studenter som precis påbörjar sina studier på något av KI:s utbildningsprogram
- **Kursvärderingar**, ska bestå av fem obligatoriska frågor vilket ger en möjlighet att följa kvalitetsutvecklingen över tid samt göra jämförelser mellan olika kurser och program. Det finns även möjlighet att lägga till program- och institutionsspecifika frågor.
- **VFU-enkät**, mäter studenters upplevelse av lärandemiljön, handledning och arbete med patienter (klienter i verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i hälso- och sjukvården.
- **Studentbarometern**, genomförs vart fjärde år genom fokusgruppsintervjuer. Syftet är att ge en strategisk vägledning för att bygga studenternas engagemang i studier och för KI.
- **Examensenkät**, skickas till alla programstudenter i samband med avslutad utbildning.
- **Alumnundersökning**, Genomförs vart fjärde år bland alumner som tagit examen från utbildningsprogram tre år tidigare.
- **Avnämningarundersökning**, genomförs av programmen vart fjärde år. Syftet är att undersöka om KI:s utbildningsprogram motsvarar arbetsmarknadens behov, dvs de nyutexaminerade har utvecklat användbara kompetenser.
 - 1 **Lika villkors-undersökning**, planeras genomföras vart fjärde år, syftet är att mäta studenternas upplevelse av risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling för att få underlag för att följa upp och utvärdera KI:s arbete med att förebygga diskriminering och verka för en inkluderande och god arbetsmiljö för studenter.

Kollegial granskning och lärande

- Utöver egna analyser är kollegial granskning och lärande en viktig komponent i förbättrings- och utvecklingsarbetet. Kollegial granskning och lärande kring kvalitetsplaner genomförs varje vår.

Programmets redogörelse:

Att få möjlighet att läsa specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård verkar vara uppskattat, vi har relativt många sökande till vår utbildning varje år. Antalet behöriga förstahandssökande har under de sista tre åren (2021–2023) legat mellan 61–71 personer per år. Antalet innefattar förstahandssökande för båda inriktningarna tillsammans (avancerad cancervård och strålbehandling) och vi har haft ett årligt intag på 40 studenter (30 för inriktningen avancerad cancervård och 10 för inriktningen strålbehandling). Något som kan ha ökat ansökningstalen är att många onkologiska verksamheter erbjuder antingen studielön, där studenterna får en utbildningstjänst på sin arbetsplats och får studera med lön alternativt erbjuds ledigt en viss del för att studera. Gällande genomströmningen av studenter ser den bra ut. På programmet har vi av tradition få avhopp och det är enstaka studenter som av en eller annan anledning gör ett uppehåll men de kommer oftast tillbaka och läser färdigt sin utbildning terminen efter eller i nära anslutning till sitt uppehåll (Tabell 1). Avhoppet beror oftast på att studenterna inte får utbildningsbidrag eller inte får ledigt för studier. Under till exempel Covid-19 pandemin förekom något fler avhopp på grund av att vården fick prioritera och ställa om, vilket ledde till att flertalet sjuksköterskor som normalt arbetade inom cancervården, fick arbeta inom Covid-19 vården.

Tabell 1. Antal antagna och utexaminerade från specialistsjuksköterskeprogrammet – onkologisk vård – inriktning avancerad cancervård.

År	2021	2022	2023
Antagna/Utexaminerade	26/19	24/23	26/25

Programmet har i nuläget ingen konkurrenssituation beträffande VIL eftersom vi är den enda specialistutbildningen inom onkologisk vård i Region Stockholm. Däremot kan tillgången på VIL-platser vara begränsad ute i landet, särskilt på mindre orter. Det har dock hittills inte varit några problem för studenter som så önskar att göra sin VIL utanför Region Stockholm. En anledning kan vara den relativt korta period som VIL genomförs under (termin 1 i 4 dagar och termin 2 i 8 dagar).

Alla specialistsjuksköterskeprogram följs upp genom att studenterna dels får besvara kursutvärderingar, dels en examensenkät efter avslutad utbildning. Resultatet ses som en kvalitetsindikator på hur studenterna uppfattar utbildningen. VIL följs också upp via kursutvärdering av kurser där VIL ingår.

Lärosätet verkar för att studenterna får goda möjligheter att genomföra utbildningen inom planerad studietid genom att kurserna har ett genomtänkt och pedagogiskt upplägg samt via stödinsatser för de studenter som har behov. För att säkerställa att studenterna har tillräckliga förkunskaper och kan följa den avsedda progressionen, har programmet publicerat sina styrdokument, utbildningsplan och kursplaner, så att studenterna lätt kan finna dem. Genom att införa spärrar mellan kurser kan de också försäkra sig om att de har uppnått nödvändiga förkunskaper innan de går vidare till nästa kurs. Utan tillräckliga förkunskaper finns en risk att studenter hamnar efter med studierna.

Studenter som behöver kan också repetera kursinnehåll från tidigare kurser då de har tillgång till kursrummen i lärplattformen Canvas under hela utbildningstiden. I kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" 7,5 hp (2SP032), som specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård inleds med, ingår schemalagda resurstillfällen med möjlighet för studenterna att lyfta frågor och funderingar kring de olika lärandeaktiviteterna som ingår i kursen. Detta i syfte att öka studenternas möjlighet att klara kursen inom utsatt tid. Övriga stödinsatser innefattar resurser från universitetsbiblioteket med en informativ hemsida, föreläsningar, workshops och resurstid avseende litteratursökningar till studie- och examinationsuppgifter samt forskningsplan och examensarbete. Språkverkstaden som också tillhör universitetsbiblioteket erbjuder studenterna handledning och undervisning i akademiskt skrivande och lässtrategier, på engelska och svenska. Det erbjuds även riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsvariationer, för att främja deras rätt och möjlighet till studier på deras individuella villkor. Exempel på riktat pedagogiskt stöd kan utgöra lyssningssystem, skrivtolk, teckenspråkstolk och mentorsstöd. För varje kurs har studenterna ett ordinarie examinationstillfälle och fem omexaminationstillfällen för att uppnå godkänt resultat. För VIL gäller ett ordinarie tillfälle. Om studenten av någon anledning inte kan genomföra VIL görs en individuell plan för studenten. Datum för omexamination framgår av schemat som studenterna får tillgång till innan kursstart och samma betygsskalor tillämpas vid omexaminationen som vid ordinarie examination.

Analys och värdering

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Alla specialistsjuksköterskeprogram följs regelbundet upp genom att studenterna får besvara en examensenkät efter avslutat utbildningsprogram. Resultatet ses som en kvalitetsindikator på hur studenterna uppfattar utbildningen i sin helhet. Resultaten av

uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter. Programmet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid. Via ett nära samarbete med både utbildningshandläggare, VFU-samordnare och studievägledare planeras utbildningen så långt det är möjligt utefter varje students önskemål och behov. Skriftlig individuell återkoppling på examinationer är en regel och vid underkänd examination erbjuds även samtal till de studenter som så önskar. Vid frånvaro under VIL erbjuds varje student ett reflekterande samtal med examinator eller kursansvarig efter VIL tillfället samt ett planeringssamtal då ny VIL period planeras. Detta för att öka chanserna att lyckas och inte riskera att falla på samma mål igen. Studenten får stöd i att synliggöra sina kunskapsluckor samt skriva fram sina strategier för att ta sig an dessa kunskapsluckor. Vår bedömning är att det pedagogiska upplägget och de stödinsatser som tillhandahålls är relevanta och fyller sitt syfte. Dock finns önskemål på programmet att lägga till fler spärrar mellan kurserna. Den enda spärr som just nu finns i programmet är att studenterna måste vara godkända i kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" för att bli behöriga till examensarbetskursen.

Upplägget med halvfartsstudier digitalt på distans ses som positivt och har utvärderats positivt av studenterna. Detta underlättar även för många av de studenter som bor och arbetar på annan ort än Stockholmsområdet. Vi har varje termin ett flertal studenter som antas från andra delar av landet, men som ändå väljer Stockholm och KI som studieort.

Att alla delar i programmet följs upp med hjälp av enkäter i olika form är bra. Svarsfrekvensen är dock varierande och då vissa frågor (från KI centralt och på avdelningsnivå/institutionsnivå) är återkommande i varje kurs kan detta bli tröttnande för studenterna och medföra låg svarsfrekvens. För att komma runt den låga svarsfrekvensen i kursutvärderingarna och få en känsla för vad studenterna tycker är vi noga med att efter varje kurs och lärandeaktivitet muntligt utvärdera dessa tillsammans med studenterna för att lyfta vad de tycker de lärt sig, vad som var bra och vad som kunde gjorts annorlunda eller utvecklas ännu mer.

Den vetenskapliga grunden för huvudområdet är omvårdnad vilket medför att programmets kurser både medför måluppfyllelse och en progression. I omvårdnadskurserna "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" 15 hp (2ON017), "Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet" 7,5 hp (2ON013) och "Cancerprevention och hälsopedagogik" 7,5 hp (2ON011) samt i kurserna "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" 7,5 hp (2SP032) och "Examensarbete i omvårdnad" 15 hp (2ON014), läser och fördjupar studenterna omvårdnadsbegrepp och omvårdnadsteori. Progressionen i programmets kurser leder till insikt inom så väl forsknings- och utvecklingsarbete som omvårdnad. För att säkerställa progressionen finns särskilda behörighetskrav, till exempel för examensarbetet, då godkänt i kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" 7,5 hp (2SP032) är ett krav. Trots kravet på godkänt i denna kurs är det studenter som har svårigheter när de kommer till examensarbetskursen. Dessa studenter uttrycker då att denna del av utbildningen upplevs som svårtillgänglig.

Styrkor är att programmet har ett välstrukturerat system för uppföljning och kvalitetsutveckling, där studenter får både skriftlig och muntlig återkoppling för att främja lärande och utveckling. Pedagogiskt upplägg och stödinsatser bedöms vara relevanta och effektiva, med flexibla distansmoment som underlättar för studenter som bor på andra orter. Progressionen för kurserna inom programmet säkerställs genom tydliga behörighetskrav och kontinuerlig utvärdering av både teoretiska och praktiska moment. Samarbete med kursansvarig, examinator, utbildningshandläggare, VFU-samordnare och studievägledare ger möjlighet att anpassa utbildningen efter studentens behov.

Det finns en utmaning med låg svarsfrekvens på både kurs- och programutvärderingar, vilket gör det svårt att få en tydlig bild av studenternas åsikter. Det återkommande enkätformatet kan även leda till trötthet bland studenterna. Trots kravet på godkänt i kursen om vetenskaplig teori och metod, har vissa studenter svårt att klara examensarbetet, vilket tyder på att progressionen inte alltid är tillräcklig för alla studenter.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Programmet har en tydlig uppföljningsstruktur, där utbildningens kvalitet kontinuerligt utvärderas genom kursutvärderingar, examensenkäter och VIL-uppföljningar. Resultaten används aktivt för att utveckla utbildningen och återkopplas till relevanta intressenter.
- Programmet följer KI:s övergripande kvalitetssystem, vilket säkerställer att uppföljningen är regelbunden och enhetlig.
- Programmet har ett stabilt antal förstahandssökande, vilket tyder på attraktivitet och relevans.
- Låg avhopsfrekvens, där de flesta studenter som gör uppehåll återvänder och slutför utbildningen.
- Studielön och utbildningstjänster från arbetsgivare kan ha en positiv inverkan på genomströmningen, vilket skapar goda förutsättningar för studenterna att slutföra utbildningen.
- Programmet har en logisk och successiv utveckling av kunskaper och färdigheter genom kurserna, där omvårdnadsbegrepp och teori fördjupas stegvis.
- Behörighetskrav mellan kurserna (exempelvis mellan "Vetenskaplig teori och metod" och examensarbetet) säkerställer att studenterna har rätt förkunskaper innan de går vidare i utbildningen.
- Distansupplägget på halvfart uppskattas av studenterna och möjliggör studier för personer som bor och arbetar på andra orter än Stockholm.
- Programmet erbjuder pedagogiskt stöd för studenter med funktionsvariationer, vilket stärker tillgängligheten.
- Studenter kan få handledning i akademiskt skrivande genom Språkverkstaden, vilket förbättrar förutsättningarna för att klara examensarbetet.
- Studenter har tillgång till Canvas och resurstillfällen för att repetera tidigare kursinnehåll.
- Skriftlig och muntlig återkoppling på examinationer är en regel, och vid underkänt resultat erbjuds samtal för att identifiera kunskapsluckor.
- Vid frånvaro under VIL erbjuds en individuell plan, vilket säkerställer att studenten kan fullfölja utbildningen.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Många utvärderingar har låg svarsfrekvens, vilket kan göra det svårt att få en rättvisande bild av studenternas synpunkter. Alternativa utvärderingsformer, såsom färre men mer riktade enkäter, digitala snabbutvärderingar eller fokusgruppsintervjuer kan kanske underlätta.
- Trots att kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" är ett behörighetskrav för examensarbetet, upplever vissa studenter svårigheter när de når den avslutande kursen. Möjligt förbättringsförslag: Ökad integrering av vetenskaplig metod i flera

kurser eller fler praktiska moment för att förbereda studenter bättre inför examensarbetet.

- Programmet har idag endast en spärr mellan vetenskaplig metod och examensarbete, men det finns önskemål om fler spärrar för att säkerställa att studenter har rätt kunskaper inför nästa kurs. Kan man identifiera vilka kurser som har störst utmaningar gällande studentens progression och införa relevanta spärrar där det behövs?
- Även om VIL-platser i Region Stockholm inte är ett problem, kan det vara en utmaning i andra delar av landet. En möjlighet är att skapa fler samarbeten med vårdenheter på mindre orter och undersöka möjligheten att erbjuda digitala handledningsalternativ för VIL.
- Trots tröskelkravet på "Metodkursen" så upplever studenter att examensarbetet kan vara svårt att genomföra. Ett förslag är att flytta kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" som nu är första kursen i termin 1 i programmet till att ligga precis innan examensarbetekursen i termin 4. Det skulle kunna medföra att studenterna har "färska" kunskap och lättare kan sätta teori i att genomföra examensarbetet. Eventuellt ha ett "kort avrostnings" moment/kurs innan examensarbetet

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

- Uppföljningsstruktur:
 - Kontinuerlig utvärdering av utbildningens kvalitet genom kursutvärderingar, examensenkäter och VIL-uppföljningar.
 - Resultaten används aktivt för att utveckla utbildningen och återkopplas till relevanta intressenter.
- Kvalitetssystem:
 - Programmet följer KI:s övergripande kvalitetssystem för regelbunden och enhetlig uppföljning.
- Attraktivitet och genomströmning:
 - Stabilt antal förstahandssökande och låg avhopsfrekvens.
 - Studielön och utbildningstjänster från arbetsgivare kan positivt påverka genomströmningen.
- Utveckling av kunskaper och färdigheter:
 - Logisk och successiv utveckling av kunskaper och färdigheter genom kurserna.
 - Behörighetskrav mellan kurser säkerställer rätt förkunskaper.
- Distansupplägg:
 - Halvfarts distansupplägg uppskattas av studenter och möjliggör studier för personer på andra orter än Stockholm.
- Pedagogiskt stöd:
 - Stöd för studenter med funktionsvariationer och handledning i akademiskt skrivande genom Språkverkstaden.
- Återkoppling och examinationer:
 - Skriftlig och muntlig återkoppling på examinationer, samt samtal vid underkänt resultat.
 - Individuell plan vid frånvaro under VIL.
- Utvärderingsformer:
 - Låg svarsfrekvens på utvärderingar kan förbättras med alternativa utvärderingsformer som digitala snabbutvärderingar eller fokusgruppsintervjuer.
- Vetenskaplig teori och metod:
 - Ökad integrering av vetenskaplig metod i flera kurser eller fler praktiska moment för att förbereda studenter inför examensarbetet.

- Förslag på att flytta kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" till termin 4 för att ha "färska" kunskap inför examensarbetet.
- VIL-platser:
 - Utmaningar med VIL-platser i andra delar av landet kan lösas genom fler samarbeten med vårdenheter på mindre orter och digitala handledningsalternativ.

Sammanfattningsvis bedömer vi att programmet genomför kontinuerlig utvärdering av utbildningens kvalitet och följer KI:s kvalitetssystem. Attraktivitet och genomströmning är stabila, med stöd från arbetsgivare. Studenter utvecklar kunskaper och färdigheter successivt genom kurserna, och halvfarts distansupplägg möjliggör studier på andra orter. Pedagogiskt stöd erbjuds för studenter med funktionsvariationer, och utvärderingsformer kan förbättras med digitala snabbutvärderingar.

3 Bedömningsområde: Studentperspektiv

3.1 Bedömningsgrund Studentperspektiv

Studentperspektivet handlar om det faktiska studentinflytandet i utbildningen, både formellt och informellt. Det formella inflytande innebär bland annat studentens representation inom olika organ och plattformar. Det är relevant hur studenten deltar i beslutsprocesser, inklusive beredning av frågor som rör utbildningen samt hur informationskanalerna ser ut för att nå ut till studenterna så att de kan ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningen.

Studentinflytandet handlar också om det individuella inflytandet, det som är mer informellt och som rör den enskilda studenten, t.ex. hur arbetet ser ut för att studenten ska kunna ta aktiv del i att utveckla sin utbildning och sina lärandeprocesser. Programmet ska redogöra för studenternas möjlighet att medverka i utbildningens kvalitetsarbete och i utvecklingen av utbildningen, samt beskriva vilka informationskanaler som finns för att ta till vara studenternas synpunkter.

Bedömningsgrund Studentperspektiv

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Redogörelse på KI övergripande nivå:

Studenterna är medaktörer i universitetets verksamhet och har därigenom också ett medansvar i att påverka och utveckla utbildningen. För att studentinflytandet ska förverkligas krävs att studenterna tar en aktiv och engagerad roll både som individer och som ett kollektiv. En förutsättning för detta är att studenternas synpunkter, åsikter och förslag efterfrågas och bemöts med respekt. KI har ett ansvar för att praktiskt underlätta och på andra sätt uppmuntra och medverka till att studenterna engagerar sig i utvecklingsarbetet.

KI:s ledning träffar regelbundet studentkårernas presidier för informationsutbyte och samråd. Vid dessa möten diskuteras hur studentinflytandet och samverkan med studentkåren fungerar formellt och i praktiken. För att skapa en god studiemiljö förutsätts att studenternas synpunkter på utbildningen och studiemiljön tillvaratas. Vicerektor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå träffar regelbundet representanter för studentkårerna för informationsutbyte och samråd i dessa frågor. För att säkerställa att studentinflytandet förverkligas på alla nivåer träffas årligen en överenskommelse mellan KI och studentkårerna om hur studentinflytandet ska säkras i de organ som hanterar frågor som rör utbildning eller studenternas situation. Studentkårerna ansvarar för att platserna fördelas mellan kårerna, att genomföra val/utse studentrepresentanter samt att ett jämställdhetsperspektiv beaktas. De studentrepresentanter som utses representerar alla studenter oavsett utbildningsnivå, programtillhörighet eller kårmedlemskap.

Programmets redogörelse:

Kursvärderingar och momentutvärderingar görs fortlöpande och kursanalys samt komplett kursutvärdering kommuniceras via lärplattformen Canvas och programwebben. Genom kursutvärderingarna uppmärksammas om det föreligger några

utmaningar på gruppnivå som behöver hanteras och åtgärdas. Resultatet brukar ligga relativt stabilt från termin till termin, trots att svarsfrekvensen ofta är låg.

Utöver kursutvärderingarna får studenterna efter avslutad utbildning svara på en examensenkät som täcker frågor som rör hela programmet. Tyvärr relaterar fritextsvaren övervägande till den sista kursen som studenterna läser på programmet, vilket gör att vi behöver fundera över vad vi egentligen fångar upp med enkäten. Andra sätt att utvärdera enskilda moment, såsom till exempel webinarier, sker ofta via Mentimeter diskussionsforum i Canvas eller chattfunktionen i Zoom. Studenterna uppmanas även att kontakta kursledningen om de önskar framföra synpunkter på kurserna.

Vem som är kursansvarig lärare och inriktningsansvarig lärare för respektive specialistsjuksköterskeprogram i de programöverskridande kurserna kommuniceras tydligt till studenterna vid programstart och informationen finns även i Canvas. Dessa lärare möter sedan studenterna fortlöpande under hela utbildningstiden och är därmed personer som kan medföra kontinuitet och trygghet. I alla kurser finns även en aktivitet kallad resurstillfälle/kursdialog inplanerad. Denna aktivitet är till för att skapa ett möte mellan kursledningen (kursansvarig, inriktningsansvarig/examinator) och studenter. Mötet sker på Zoom så alla lätt kan delta även om studenterna befinner sig i olika delar av landet, på sin VIL eller arbetsplats. Studenterna behöver inte planera eller skicka in frågor i förväg utan kan ansluta till mötet förmedla sina synpunkter eller frågor. Detta moment var något som infördes under pandemin och som föll så väl ut att det blivit kvar. Det är en trygghet för studenterna och som lärare uppfattar vi att frågorna via mejl blivit färre.

Analys och värdering

Trots att Medicinska föreningen årligen, på uppdrag av lärosätet, efterfrågar studentrepresentanter i olika forum, har specialistsjuksköterskeprogrammen under flera terminer saknat representation. Detta är en problematik med flera potentiella orsaker. Utbildningen är relativt kort, två år och på deltid samt distans, vilket kan begränsa studenternas möjlighet att engagera sig i andra aktiviteter utöver studierna. Dessutom arbetar många av studenterna parallellt med studierna och har ofta ett familjeliv att balansera.

En ytterligare faktor är att många studenter redan har en anställning inom till exempel onkologisk vård eller ASIH i Stockholm eller andra delar av landet, vilket kan minska deras incitament att delta i forum och arbetsgrupper där lärosätet efterfrågar deras närvaro och engagemang. Denna avsaknad av studentrepresentanter innebär emellertid en risk för att utbildningarna inte i tillräcklig utsträckning fångar upp studenternas perspektiv i det kontinuerliga arbetet med att utveckla utbildningarnas innehåll och genomförande. Dessutom kan viktiga signaler om potentiella problem i studiemiljön eller andra faktorer som påverkar studenternas situation förbises. För att hantera detta har programdirektören (PD) upprepade gånger lyft behovet av studentrepresentation till sjuksköterskesektionen inom Medicinska föreningen. Ett initiativ är att både PD och institutionsledningen under den programgemensamma dagen vid kursstart, samt vid den första kursintroduktionen, tydligt kommunicerar vikten av studenternas engagemang i dessa forum.

Kursutvärderingarna i specialistsjuksköterskeprogrammen har generellt sett en låg svarsfrekvens, ofta kring 50 procent eller lägre. I vissa kurser är antalet svar så lågt – ofta färre än fem – att det resulterar i att ingen sammanställning kan genereras från systemet. Detta utgör ett hinder för att få en helhetsbild av studenternas upplevelser och synpunkter.

Formuleringen av vissa frågor i kursutvärderingen kan dessutom vara öppna för tolkning, vilket ytterligare kan påverka resultatens användbarhet. För att motverka detta bör den kursansvarige läraren vid kursintroduktionen tydligt förklara frågorna i

utvärderingen och visa konkreta exempel på förändringar som gjorts utifrån tidigare studenters feedback.

På frågan i kursutvärderingarna "Jag uppfattar att lärarna varit tillmötesgående under kursens gång för idéer och synpunkter på kursens utformning och innehåll" har studenterna under HT23/VT24 angett ett medelvärde på 3,7 på en skala från 1 till 5. Detta är ett resultat som kan förbättras. Genom att öka medvetenheten om vikten av kursutvärderingar och engagera studenterna i återkoppling kan både svarsfrekvensen och kvaliteten på underlaget förbättras.

Programmet strävar efter att säkerställa studenternas engagemang genom att upprepa kommunikationen om vikten av studentrepresentation vid kursstart och kursintroduktioner. Kursutvärderingarna ger positiva resultat när det gäller lärarnas tillmötesgående inställning till studenters idéer och synpunkter, vilket tyder på ett bra lärarstöd. De initiativ som tas för att förbättra studentrepresentationen och kursutvärderingarna är ett steg i rätt riktning, och det finns en tydlig medvetenhet bland lärarna om att dessa faktorer är viktiga för att utveckla utbildningen.

Det finns en brist på studentrepresentation i viktiga forum, vilket kan bero på utbildningens korta längd, parallellt arbete och familjeansvar. Detta gör att utbildningens utveckling riskerar att inte fånga studenternas perspektiv i tillräcklig grad. Kursutvärderingarna lider av låg svarsfrekvens, ofta under 50%, vilket försvårar att få en helhetsbild av studenternas upplevelse och begränsar användbarheten av resultaten. Dessutom kan vissa frågor i utvärderingen vara öppna för tolkning, vilket ytterligare påverkar kvaliteten på de insamlade svaren.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Programmet har en etablerad process för att samla in studenternas åsikter genom kursutvärderingar, examensenkäter och informella diskussioner.
- Informationskanaler är tydliga, och studenterna har möjlighet att få kontakt med kursansvariga och inriktningsansvariga via Canvas och kursdialoger.
- Studenterna kan lämna synpunkter via flera kanaler, inklusive Canvas, Mentimeter, Zoom och diskussionsforum.
- Införandet av kursdialoger på Zoom har varit ett framgångsrikt initiativ som ökat tillgängligheten och minskat behovet av individuella mejl.
- Kursutvärderingar visar att studenterna upplever att lärarna är tillgängliga och lyhörda för synpunkter, vilket tyder på en öppen dialog.
- Programmet tar initiativ för att förbättra kursutvärderingsprocessen genom att förklara dess syfte vid kursintroduktionerna.
- Programmet identifierar tydligt problemet med låg studentrepresentation och har vidtagit åtgärder för att förbättra engagemanget, exempelvis genom ökad information vid kursstart.
- Det finns ett aktivt arbete med att påminna och uppmuntra studenter att delta i beslutsfattande organ.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Examensenkätens fritextsvar tenderar att relatera till den sista kursen som studenterna läser. Revidera examensenkätens utformning eller fokus för att bättre spegla hela utbildningen.
- Det råder en avsaknad av studentrepresentanter i olika forum. Undersök varför studenterna inte kan/vill engagera sig som studentrepresentanter och vidta åtgärder för att möjliggöra deltagande.
- Kursvärderingarna har generellt låg svarsfrekvens. Undersök ifall de kan genomföras på ett annat sätt, vid ett annat tillfälle eller om man kan uppmuntra studenterna på något sätt för att öka svarsfrekvensen.
- Vissa frågor i kursvärderingarna kan vara öppna för tolkning vilket påverkar resultatets användbarhet. Revidera dessa frågor och gör de mer precisa och relevanta.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

Programmet säkerställer att den individuella studenten ges möjlighet till inflytande:

- Programmet redovisar en etablerad process för att samla in studenternas åsikter genom kursutvärderingar, examensenkäter och informella diskussioner.
- Studenterna har möjlighet att lämna synpunkter vid flera tillfällen och via olika informationskanaler, såsom Canvas, Mentimeter, diskussionsforum och schemalagda kursdialoger på Zoom.
- Kursutvärderingarna visar att studenterna upplever att lärarna är tillgängliga och lyhörda för synpunkter, vilket tyder på en öppen dialog.

Programmet arbetar aktivt med att uppmuntra studenterna att utöva sitt individuella inflytande och ge feedback på utbildningen:

- Programmet har framgångsrikt infört kursdialoger på Zoom, vilket har ökat tillgängligheten och minskat behovet av individuella mejl.
- Programmet tar initiativ för att förbättra kursutvärderingsprocessen genom att förklara dess syfte vid kursintroduktionerna.

Programmet arbetar aktivt med att rekrytera studentrepresentanter för att säkerställa studenternas formella inflytande:

- Programmet identifierar tydligt problemet med låg studentrepresentation och har vidtagit åtgärder för att förbättra engagemanget, exempelvis genom ökad information vid kursstart.
- Det redovisas ett aktivt arbete med att påminna och uppmuntra studenter att delta i beslutsfattande organ.

För att nå nivån uppfyller föreslår bedömargruppen att programmet vidtar följande åtgärder:

- Undersök varför studenterna inte kan/vill engagera sig som studentrepresentanter och vidta åtgärder för att möjliggöra deltagandet. Exempelvis genom hybridmöten, asynkront deltagande, arvode, uppdragets meritering etc.
- Revidera de kursvärderingar som får för låg svarsfrekvens och undersök ifall de kan genomföras på ett annat sätt eller vid annat tillfälle för att öka svarsfrekvensen.
- Undersök ifall man kan uppmuntra studenterna till att fylla i kursvärderingarna genom att exempelvis införa en "Vi har lyssnat – vi har ändrat"-sektion i canvas där programmet redovisar exempel på förändringar som har skett till följd av studentfeedback.

- Revidera de frågor i kursvärderingarna som upplevs som öppna för tolkning och gör de mer precisa och relevanta. Exempelvis genom att använda konkreta påståenden med tydligare svarsalternativ.
- Justera examensenkätens utformning eller fokus till att bättre spegla hela utbildningen. Alternativt inför en separat enkät tidigare på programmet för att samla in studenternas erfarenheter på den tidigare delen.

4 Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

4.1 Bedömningsgrund Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan handlar om huruvida utbildningen är användbar på arbetsmarknaden och på vilket sätt utbildningen förbereder studenten för ett föränderligt arbetsliv. Det innebär att en student efter examen ska kunna använda de kunskaper och färdigheter som studenten fått genom sin utbildning och bygga vidare på dem under hela sitt yrkesliv och i olika arbetslivskontexter. Det kräver att studenten under utbildningen erhåller både ämnesmässiga kunskaper samt generella färdigheter och förmågor. Inom detta bedömningsområde ska programmet redogöra för på vilket sätt utbildningen är uppdaterad och anpassad till arbetslivet, och på vilket sätt information inhämtas som är relevant för utbildningens kvalitetssäkring och utveckling avseende utbildningens användbarhet och förberedelse för arbetslivet. Programmet ska även redogöra för hur samverkan med det omgivande samhället sker i syfte att säkerställa hög kvalitet i utbildningen. Inom detta bedömningsområde ingår även hur programmet arbetar med att tillvarata alumners erfarenheter i utveckling av utbildningen.

Bedömningsgrund Arbetsliv och samverkan

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Programmets redogörelse:

Programmet är utformat och genomförs på ett sådant sätt att den ska vara användbar och utveckla studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. En del i detta är den VIL som studenterna genomför inom verksamheter relevanta för specialistområdet. Samverkan och integrering med arbetslivet sker också genom den kontakt studenter får med föreläsare, lärare och kliniska handledare i de kurser som ingår. Viktigt att återigen nämna är att majoriteten av programmets studenter redan arbetar inom någon form av onkologisk verksamhet och är engagerade i olika nätverk vilket ytterligare förstärker samverkan med arbetslivet. Vidare utvecklar studenterna sin förmåga att möta förändringar i arbetslivet och identifiera sitt eget behov av utveckling och kunskap i kurserna "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" 7,5 hp (2SP032), "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" 15 hp (2ON017), "Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet" 7,5 hp (2ON013) och "Cancerprevention och hälsopedagogik" 7,5 hp (2ON011), där studenterna arbetar med patientfall samt får öva sin kommande profession på sin egen arbetsplats. Inom ramen för kurserna behöver studenterna även söka och värdera aktuell vetenskaplig litteratur och formulera relevanta frågor inom specialistområdet.

Föreläsningar om evidensbaserade behandlings- och omvårdnadsåtgärder inom onkologisk vård utgör en grundläggande del av programmet och spelar en avgörande roll i att förbereda studenterna inför det kommande arbetslivet. Den kompetens som inte lärarlaget besitter hämtas från andra avdelningar på KI och från andra verksamheter inom Region Stockholm till exempel Palliativt kunskapscentrum och Regionalt Cancercentrum. Exempel på mycket uppskattade föreläsare vi tar in varje termin är Elham Hedayati Med Dr., docent och överläkare i onkologi. Elham föreläser i kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" 15 hp (2ON017) om cancerepidemiologi, patofysiologi, klassificering av cancersjukdomar, metoder för diagnostik och antitumoral behandling, behandlingsprinciper,

behandlingsintentioner och behandlingskomplikationer samt kliniska prövningar. En annan uppskattad föreläsare i kursen är Johanna Hök som är disputerad apotekare och arbetar på avdelningen för omvårdnad på KI. Johanna föreläser om komplementär och integrativ medicin vid cancersjukdom. Vi anlitat också Helena Ullgren som är kliniskt verksam disputerad specialistsjuksköterska inom onkologisk vård som föreläser om omvårdnad vid onkologisk behandling. Studenter har efterfrågat verktyg för att kunna hantera psykiska krisreaktioner och här har vi anlitat Tina Sundholm som föreläser om psykosociala aspekter vid cancersjukdom. Tina är förutom specialistsjuksköterska både inom onkologisk- och psykiatrisk vård även legitimerad psykoterapeut och arbetar kliniskt på psykoonkologiska mottagningen inom Tema Cancer på Karolinska Universitetssjukhuset. Nytt för år 2024 är en föreläsning i kursen "Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet". Ett tema i kursen är *Metoder för att utveckla omvårdnad*. Här anlitade vi Sandra Månsson som föreläsare om att göra kliniskt förbättringsarbete. Sandra är i grunden specialistsjuksköterska inom intensivvård, men har de senaste åren arbetat som sakkunnig i kvalitets- och vårdutvecklingsfrågor hos Svensk sjuksköterskeförening och är nu sakkunnig för livskvalitet och leva väl hos Cancerfonden. Inom samma tema genomför Birgitta Wranne en föreläsning kombinerat med workshop om att göra förbättringsarbete i praktiken. Birgitta har en master i omvårdnad, kvalitetsförbättring och ledarskap och arbetar som strategisk verksamhetsutvecklare på Södersjukhuset. Dessa båda lärandeaktiviteter uppskattades mycket av studenterna och gav konkreta tips och råd om hur de som specialistsjuksköterskor kan bedriva utvecklings- och förbättringsarbete inom onkologisk vård.

Genom att kombinera aktuell forskning med praktiska insikter får studenterna verktyg för att hantera komplexa situationer inom onkologisk vård. Programmet drar nytta av att lärarna är forskningsaktiva och har ett nära samarbete med kliniker och andra verksamheter till exempel Regionalt Cancercentrum och Svenska Bröstcancergruppen genom sina forskningsprojekt, vilket skapar en bro mellan teori och praktik som gynnar studenterna på flera sätt.

Ett konkret exempel är en av lärarnas forskning om eHälsa och dess användning för att rapportera och hantera symtom i samband med cancerbehandling, men även eHälsans användning för att stötta patienter att återgå i arbete alternativt stanna kvar i arbete efter cancersjukdom. Symtom, symtomhantering, eHälsa och återgång i arbete i samband med cancersjukdom och dess behandling är alla centrala områden i dagens vårdmiljö och integreras i studenternas utbildning. eHälsa är till exempel ett område där stora framsteg görs, men används inte alltid på rätt sätt. Studenterna behöver få mer kunskap och bli mer bekväma med hur eHälsa kan användas för att bli hjälpmedel istället för hinder. Vidare medverkar en lärare i ett pedagogiskt forsknings- och utvecklingsarbete som syftar till att öka kunskapen om hur personal inom hälso- och sjukvården kan underlätta patienters lärande och delaktighet i den egna vården. Målet är att skapa en pedagogisk modell som kan användas i utbildning av studenter och personal inom olika professioner. Den pedagogiska modellen kommer att få en tydligare roll i det nya programmet. En annan lärare arbetar extra inom palliativ vård på Stockholms sjukhem och tillför utbildningen aktuella insikter från klinisk praxis. Kombination av akademisk och klinisk erfarenhet ger studenterna en utbildning som är både forskningsdriven och praktiskt relevant.

Denna integrerade modell, där forskning, undervisning och kliniskt arbete samverkar, skapar även en utbildning som inte bara förbereder studenterna för deras framtida yrkesliv utan också ger dem möjlighet att bidra till utveckling av den onkologiska vården som profession och verksamhet. Genom att knyta samman teori och praktik på detta sätt hoppas vi kunna säkerställa att våra studenter inte bara möter vårdens krav, utan också har förmågan att leda dess framtida utveckling.

Analys och värdering

En styrka i programmet är att vi upplever att vi har en mycket kompetent och bra uppsättning föreläsare på programmet och en stark koppling till forskning, vilket ger studenterna tillgång till aktuell forskning och evidensbaserade metoder. En farhåga är dock att den ekonomiska åtstramningen kommer påverka vilka och hur många föreläsare vi kan anlita, vilket vi befärar kan komma att påverka kvaliteten på programmet och studenternas utbildning. En av de största riskerna är att forskningsanknytningen, som är en av utbildningens främsta styrkor, kan urholkas. Lärare som idag kombinerar forskning och undervisning kan få mindre möjlighet att upprätthålla denna dubbla roll, vilket skulle leda till att studenterna får begränsad tillgång till aktuell forskning och evidensbaserade metoder. Detta kan försämra deras kompetens och förmåga att möta vårdens moderna krav. Samtidigt kan andra kliniska kopplingar försvagas.

Ett område som behöver utvecklas inom programmet är samverkan med handledarna som studenterna har under sina VIL-perioder. Här skulle till exempel regelbundna digitala möten kunna hållas där handledarna bjuds in och får information och uppdatering om programmet. Att ha digitala möten skapar större flexibilitet och gör att fler handledare kan delta. Att utveckla samverkan med handledarna spelar en stor roll för kvaliteten på studenternas verksamhetsintegrerande lärande och samtidigt ger det programmet en insyn i hur VIL-placeringarna genomförs.

Det finns en oro för att den ekonomiska åtstramningen kan påverka både antalet och kvaliteten på föreläsare, vilket kan urholka forskningsanknytningen och försvaga samarbetet med kliniska aktörer. Förlusten av lärarna som kombinerar forskning och undervisning kan minska studenternas tillgång till aktuell forskning, vilket kan påverka deras kompetens och förmåga att möta vårdens krav. Svårigheter att behålla eller rekrytera lärare med rätt kompetens kan också leda till att utbildningens kvalitet och relevans försämras.

Bedömagruppens bedömning

Styrkor:

Bedömagruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Studenterna får praktisk erfarenhet genom VIL och har en tydlig anknytning till arbetslivet via sitt arbete inom onkologisk vård.
- Föreläsningar och workshops från kliniskt verksamma experter säkerställer att utbildningen speglar aktuell praxis.
- Utbildningen är starkt kopplad till forskning, och flera av lärarna är forskningsaktiva och deltar i projekt med direkt relevans för onkologisk vård. Integration av forskningsresultat i undervisningen säkerställer att studenterna får aktuell och evidensbaserad kunskap.
- Programmet samarbetar med Regionalt Cancercentrum, Svenska Bröstcancergruppen och Palliativt kunskapscentrum, vilket ger studenterna insikter i nationella riktlinjer och bästa praxis.
- Föreläsningar med specialister från både akademien och klinisk verksamhet bidrar till en djupare förståelse för yrkesrollen.
- Kurser som behandlar vetenskaplig metod, patientsäkerhet och förbättringsarbete ger studenterna verktyg att utveckla vården.
- Studenterna uppmuntras att identifiera sitt eget kunskapsbehov och arbeta med förbättringsarbete på sin arbetsplats.
- Digitala lärandeverktyg och eHälsa integreras i undervisningen för att förbereda studenterna för teknologiska förändringar inom vården. Fokus på eHälsa är särskilt relevant, då det är ett växande område inom vården.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Minskade resurser kan leda till färre externa föreläsare och minskad forskningsanknytning, vilket kan påverka studenternas tillgång till aktuell evidensbaserad kunskap. Kan man öka samarbetet genom en utökning av förenade anställningar eller samverkansavtal? Vidare säkerställa fortsatt forskningsanknytning genom att uppmuntra interna forskningsprojekt med studentmedverkan.
- Det saknas en kontinuerlig dialog mellan programmet och handledarna inom VIL, vilket kan påverka kvaliteten på studenternas praktikupplevelser. Kan man, om det inte redan finns, införa regelbundna digitala möten med handledare för information och uppdateringar om programmets innehåll och krav. Vidare skapa en handledarguide eller digitala resurser för att stärka handledarnas förståelse för studenternas utbildningsmål. Även genomföra enkäter eller samtal med handledare för att få deras synpunkter på hur samverkan kan förbättras.
- Programmet har ingen tydlig strategi för att systematiskt tillvarata alumners erfarenheter och insikter om hur utbildningen kan förbättras. En möjlig åtgärd är att skapa en alumnundersökning som genomförs regelbundet för att utvärdera hur utbildningen förberett dem för arbetslivet. Vidare bjuda in alumner till paneldiskussioner eller mentorprogram för att ge nuvarande studenter en inblick i arbetslivet. Också bygga ett alumnätverk där tidigare studenter kan bidra till programutvecklingen genom att identifiera förändrade behov inom vården.
- Även om programmet har en stark koppling till vården genom nätverk och föreläsare, saknas en systematisk process för att få in synpunkter från arbetsgivare och branschorganisationer. Ett förslag kan vara att inrätta en referensgrupp med representanter från vården som kan ge regelbunden återkoppling på utbildningens innehåll. Också att öka samarbetet med regionala och nationella vårdorganisationer för att identifiera nya kompetensbehov inom onkologisk vård.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är:

Den ekonomiska åtstramningen kan utgöra en risk för programmets kvalitet, framför allt genom att begränsa möjligheten att anlita externa föreläsare och upprätthålla forskningsanknytningen. Detta kan i sin tur påverka studenternas tillgång till aktuell och evidensbaserad kunskap. I nuläget kombinerar flera lärare undervisning med forskning, men minskade resurser kan göra det svårare att upprätthålla dessa roller. För att motverka det föreslår vi att möjligheterna till kombinationsanställningar eller samverkansavtal ses över och utökas. Samtidigt kan intern forskningsverksamhet med studentmedverkan uppmuntras, vilket både stärker forskningsanknytningen och ger studenterna värdefull erfarenhet av forskningsarbeten.

En annan utmaning gäller samverkan mellan programmet och handledarna inom VIL. Avsaknaden av en kontinuerlig dialog kan påverka kvaliteten på den verksamhetsförlagda praktiken. För att stärka stödet av handledaren och samsyn kring utbildningens mål och krav föreslås att regelbundna digitala möten införs, där handledarna får information och möjlighet till dialog. Vidare skulle ett gemensamt bedömningsformulär och digitala möten ge ytterligare stöd i handledarrollen. Genom att genomföra strukturerade samtal med handledare kan programmet också fånga upp förbättringsförslag och behov av stöd i handledarskapet.

Vi ser även ett behov av att systematiskt ta tillvara alumners erfarenhet och kunskap. Det verkar saknas en strategi för det i dagsläget. Det innebär att värdefull återkoppling om utbildningens relevans och arbetslivets förväntningar och krav riskerar att gå

förlorad. Förslag på insatser inkluderar en återkommande alumnundersökning samt att bjuda in alumner till paneldiskussioner eller mentorprogram, som förslag. Genom att bygga upp ett alumn nätverk kan långsiktiga relationer som bidrar till programutveckling och ger en fördjupad förståelse för förändrade kompetensbehov i vården genereras.

Slutligen finns en stark grund i programmets förbindelse till vården genom föreläsare och nätverk, men det saknas en formaliserad struktur för återkoppling från arbetsgivare. Vi föreslår att en referensgrupp med representanter från vården och andra relevanta organisationer inrättas för att ge kontinuerlig återkoppling och dialog om programmets innehåll. Dessutom kan ett ökat samarbete med regionala och nationella vårdaktörer bidra till att identifiera och integrera nya kompetenskrav inom onkologisk vård.

Sammantaget bedömer vi att det finns en god insikt och förmåga till kritisk reflektion. De föreslagna utvecklingsområdena är välgrundade och relevanta, men förutsätter fortsatt strategiskt arbete och intern samordning för att kunna omsättas i praktiken och långsiktigt säkra utbildningens kvalitet.

4.2 Bedömningsgrund Internationalisering

Enligt högskolelagen kap 1 §5 ska den samlade internationella verksamheten vid respektive högskola bidra till stärkt kvalitet av utbildning och forskning, samt främja hållbar utveckling både nationellt och globalt inom högskolornas områden. Framtidens utmaningar är globala och måste lösas i samverkan över nationsgränser. Arbete inom hälso- och sjukvården, i näringslivet eller i akademien förutsätter interkulturella kompetenser. KI har därför ett ansvar att förbereda alla studenterna för ett globalt medborgarskap, dvs ett globalt socialt samhällsansvar och en förmåga och vilja att bidra. För detta krävs en väl integrerad undervisning i global hälsa och träning i interkulturella kompetenser.

Internationalisering på hemmaplan (IaH) som innebär att man integrerar interkulturella och globala perspektiv i utbildningen ger goda förutsättningar för en hållbar och integrerad internationalisering som når alla. Det kan tex. ske genom att man tillvaratar och delar studenters och undervisande personals erfarenheter från olika internationella sammanhang. Miljön på KI är internationell och detta kan i sig användas som en resurs. Den snabba utvecklingen av digitaliseringen erbjuder stora möjligheter till internationell undervisning utan fysiska resor tex genom gästföreläsningar digitalt eller grupparbeten online med studenter från partneruniversitet. Mobilitet kvarstår dock som en viktig del i internationaliseringen och utbildningsprogrammen bör aktivt skapa möjligheter för detta. Undervisning på engelska ger en möjlighet att ta emot och integrera utbytesstudenter och lokala studenter, men framför allt stärker det studenterna i deras profession, förbereder dem för forskning, en global arbetsmarknad och ett yrkesliv i ett mångkulturellt samhälle.

Bedömningsgrund Internationalisering

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den utvecklar studentens interkulturella kompetens och studentens beredskap att arbeta på en global arbetsmarknad.

Programmets redogörelse:

I samtliga specialistsjuksköterskeprogram integreras mål som berör globaliseringen utifrån globala och interkulturella perspektiv. För specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård handlar det bland annat om lärandemålet att visa på kunskaper och insikter om internationella förhållanden och förutsättningar för hälsa och ohälsa i ett globalt perspektiv och vara förberedd för arbete i en mångkulturell och internationell miljö. Studenterna erbjuds under sin utbildning att delta i internationella projekt där olika professioner från olika länder möts och diskuterar såväl patientfall som vårdstrukturer med mera. Dessutom har studenterna som läser programmen ofta olika kulturella bakgrunder och erfarenheter som används i undervisningen. Om en student så önskar finns det även möjlighet att genomföra del av utbildningen i annat land.

Under VIL kommer alla studenter att möta patienter och närstående från andra kulturer än den egna. För att kunna erbjuda en kulturellt kompetent omvårdnad är det avgörande att studenter reflekterar över hur de kan utveckla den egna kulturella känsligheten. Detta innebär att medvetet arbeta med att förstå och respektera olika kulturella värderingar, traditioner och behov. Genom att ställa öppna frågor, lyssna aktivt och visa nyfikenhet utan att göra antaganden kan studenter bygga en vårdrelation präglad av tillit och respekt. Självreflektion kring egna fördomar och förutfattade meningar är också en viktig del av processen, då det hjälper till att skapa en mer öppen och inkluderande vårdmiljö. Studenterna arbetar till exempel med detta i examinationsuppgifterna i moment 1 och 2 i kursen "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av

cancersjukdomar” där patientfallen belyser olika religioner, kulturella värderingar, traditioner och behov.

Analys och värdering

Alla studenter deltar i de mål som programmet examinerar. Däremot är intresset för att delta i inslag som är frivilliga och utöver den ordinarie studieplanen, som till exempel digitala internationella och interprofessionella seminarier mycket låg, vilket kan bero på att programmet inte ger tillräckligt med tid eller möjlighet för dessa aktiviteter. Då programmen är korta och det är av betydelse att studenterna får sin specialistinriktningskunskap finns inte utrymme för att denna form av inslag i utbildningen ska göras obligatoriska.

Studenter på specialistsjuksköterskeprogrammen har historiskt sett visat ett begränsat intresse för att genomföra delar av sin utbildning utomlands. En av de främsta orsakerna är att utbildningen är relativt kort och på halvfart, vilket försvårar ett utbyta då det ofta kräver planering och förberedelser. Dessutom arbetar många av studenterna heltid och befinner sig mitt i livet, med ansvar för barn och familj, vilket försvårar möjligheten att resa i väg. Detta skiljer sig från grundutbildningen, där studenter ofta är yngre och har större flexibilitet att delta i sådana program. Dessa faktorer gör att utlandsutbyten inte prioriteras i samma utsträckning på specialistsjuksköterskenivå. Under den senaste tioårsperioden är det två studenter (senast 2025) som efterfrågat möjligheten att genomföra VIL i annat land. Tyvärr gick det inte att genomföra på grund av försäkringsfrågor samt avsaknad av specialistutbildning inom verksamhetsområdet i landet.

Vi har heller inte inresande studenter till specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård. Möjligheten för internationella studenter att läsa kurser inom specialistsjuksköterskeprogrammen är förknippad med vissa svårigheter. En av de största utmaningarna är att inriktningsspecifika specialistsjuksköterskeutbildningar på magisternivå är ovanliga i andra länder, vilket begränsar antalet potentiella internationella deltagare. Trots detta ser vi att kursen ”Vetenskaplig teori och metod” 7,5 hp (2SP032), skulle kunna erbjudas på engelska för att underlätta deltagande från internationella studenter om intresse fanns.

För att stärka arbetet med internationalisering har avdelningen för omvårdnad från och med 2025 fått medel från de 11 olika specialistsjuksköterskeprogrammen som ska användas för att se över organisationen och skapa bättre förutsättningar för att ta emot studenter som efterfrågar möjligheter till utlandsstudier. Men också för att kunna ta emot studenter från andra länder. Dessutom ska informationsinsatser utvecklas för att tydliggöra för denna studentgrupp att sådana möjligheter faktiskt existerar. Ett annat potentiellt utvecklingsområde är lärarutbyte och lärarskuggning, vilket kan bidra till ökad kunskapsdelning och internationella samarbeten. Idag är detta dock svårt att genomföra på grund av att lärarna redan är hårt belastade inom en slimmad organisation. Att avsätta resurser för att möjliggöra sådana initiativ kan därför bli en viktig del i det långsiktiga arbetet med att stärka internationaliseringen.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Lärandemål inom programmet inkluderar kunskap om globala hälsoutmaningar och förberedelse för arbete i en mångkulturell miljö.
- Undervisningen använder patientfall och examinationsuppgifter som belyser olika kulturella och religiösa perspektiv, vilket utvecklar studenternas interkulturella kompetens.

- Studenter möter patienter och närstående från olika kulturella bakgrunder under sin VIL-period, vilket ger dem praktisk träning i att anpassa vården efter olika behov.
- Programmet uppmuntrar självreflektion kring fördomar och kulturell känslighet, vilket stärker studenternas förmåga att arbeta i en global vårdkontext.
- Studenter har möjlighet att genomföra delar av utbildningen utomlands, även om detta utnyttjas i begränsad utsträckning.
- Programmet deltar i internationella projekt där olika professioner från olika länder samarbetar och diskuterar patientfall och vårdstrukturer.
- Finansiering har säkrats från specialistsjuksköterskeprogrammen för att förbättra organisationen kring internationella studier och möjligheten att ta emot internationella studenter.
- Det finns ambitioner att utveckla lärarutbyte och lärarskuggning för att stärka internationella samarbeten.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Digitala internationella och interprofessionella seminarier lockar få deltagare, vilket kan bero på brist på tid eller incitament. Kan man integrera vissa internationella seminarier i ordinarie kurser för att säkerställa deltagande? Vidare göra det meriterande för studenter att delta genom att ge intyg eller kurspoäng för engagemang i internationella projekt. Att synliggöra nyttan av interkulturell kompetens genom att koppla det till framtida karriärmöjligheter är också ett förslag.
- Få studenter efterfrågar möjligheten att studera utomlands, och de få som visat intresse har hindrats av försäkringsfrågor och avsaknad av relevanta specialistutbildningar i andra länder. Undersök alternativa sätt att genomföra internationell mobilitet, exempelvis kortare studiebesök eller digitala utbyten med utländska kliniker. Kan man skapa samarbetsavtal med länder där liknande specialistutbildningar finns för att möjliggöra enklare utbyte?
- Det är svårt att attrahera internationella studenter till specialistsjuksköterskeprogrammet på grund av att magisternivåns specialistutbildningar är ovanliga internationellt. Kan man erbjuda enstaka kurser på engelska, exempelvis Vetenskaplig teori och metod 7,5 hp, vilket kan öppna möjligheten för internationella deltagare? Vidare stärka internationella samarbeten och synliggöra utbildningen globalt genom att delta i internationella konferenser och nätverk.
- Lärarutbyten och internationellt samarbete är svåra att genomföra på grund av resursbrist och hög arbetsbelastning. Att skapa en strategisk plan för lärarutbyte där det prioriteras inom de mest relevanta ämnesområdena kan vara en väg att gå. Vidare att söka extern finansiering för att möjliggöra lärarutbyten och forskningssamarbeten.
- Att använda digitala lösningar för att möjliggöra internationell samverkan mellan lärare utan fysiska resor är ett sätt som också gynnar hållbarhetsperspektivet.
- Se över möjligheter att rekrytera internationella gästprofessorer.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till viss del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att:

Internationalisering är ett viktigt område inom utbildningen, men flera utmaningar begränsar idag både studenters och lärares möjligheter att delta i internationella aktiviteter. Digitala, internationella och interprofessionella seminarier har hittills lockat få deltagare, vilket sannolikt beror på tidsbrist, avsaknad av incitament eller upplevd relevans. Ett sätt att stärka deltagandet är att integrera vissa internationella inslag direkt i ordinarie kurser, så att de blir en naturlig del av utbildningen. Vidare kan det bli mer

attraktivt för studenter om deltagande i internationella projekt görs meriterande, exempelvis genom intyg eller poänggivande moment. Det är också viktigt att synliggöra hur en kulturell kompetens kan kopplas till framtida karriärmöjligheter, särskilt inom vårdens allt mer globaliserade kontext.

Få studenter efterfrågar idag möjligheten att studera utomlands, och de som gör det har ofta mött hinder i form av försäkringsfrågor eller svårigheter att hitta motsvarande specialistutbildningar internationellt. Ett utvecklingsområde är därför att undersöka alternativa former av internationell mobilitet, såsom kortare studiebesök, digitala utbyten eller samarbete med utländska kliniker. Att skapa samarbetsavtal med lärosäten i länder där liknande specialistutbildningar erbjuds kan också bidra till att öka möjligheten för studentutbyten och stärka utbildningens internationella relevans.

Attraktionen för internationella studenter är idag begränsad, dels på grund av att specialistutbildningar på magisternivå är ovanliga internationellt, dels för att utbildningen i huvudsak ges på svenska. Ett sätt att sänka tröskeln är att erbjuda enstaka kurser på engelska, till exempel i vetenskaplig teori och metod. Detta skulle kunna möjliggöra för utländska studenter att delta i delar av utbildningen och på sikt öppna upp för bredare internationellt samarbete. För att ytterligare öka synligheten rekommenderas att programmet aktivt deltar i internationella nätverk och konferenser, där utbildningen kan marknadsföras och nya samarbetsmöjligheter kan identifieras.

När det gäller lärarutbyten och internationella samarbeten lyfts resursbrist och hög arbetsbelastning som hinder. En möjlig väg framåt är att utveckla en strategisk plan för lärarutbyte, där utbyten prioriteras inom särskilt relevanta ämnesområden. Möjligheten att söka extern finansiering för lärarutbyten och forskningssamarbeten bör också ses över, i syfte att minska belastningen på programmets egna resurser. Digitala lösningar kan här spela en viktig roll för att möjliggöra internationellt lärarsamarbete utan att fysiska resor krävs – något som både underlättar genomförandet och stärker ett hållbarhetsperspektiv.

Slutligen kan möjligheten att rekrytera internationella gästprofessorer ses som ett sätt att ytterligare förstärka programmets internationella profil. En sådan satsning skulle kunna bidra till att bredda perspektiv, knyta nya forskningskontakter och ge studenterna tillgång till undervisning med en tydlig internationell förankring.

4.3 Bedömningsgrund Interprofessionell kompetens

Interprofessionell kompetens ingår i den generiska kompetens som är nödvändig för medarbetare, inte bara inom dagens och framtidens hälso- och sjukvård utan även inom andra för KI:s utbildningar relevanta arbetslivsområden. KI:s vision är att utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att studenten efter avslutad utbildning har bästa möjliga förutsättningar att arbeta inom, leda och kontinuerligt utveckla en verksamhet i nära samverkan med andra professioner och discipliner. Lärandemål och utbildningsaktiviteter för att uppnå interprofessionella kunskaper, färdigheter och förhållningsätt ska därför ingå och examineras inom KI:s utbildningsprogram på grundnivå och avancerad nivå.

I interprofessionella kompetenser ingår: Kommunikation, samarbete, arbete i team, roller och ansvar, konfliktlösning, patientsäkerhet samt patient/klientcentrering.

Bedömningsgrund Interprofessionell kompetens

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den utvecklar studentens kompetens att arbeta inom och kontinuerligt utveckla en verksamhet i nära samverkan med andra professioner och discipliner.

Programmets redogörelse:

Specialistsjuksköterskeprogrammet följer KI:s övergripande målsättning att interprofessionell utbildning ska känneteckna och vara en gemensam målsättning för samtliga utbildningsprogram på KI. Interprofessionellt lärande utmärks av mål och aktiviteter som fokuserar på att blivande specialistsjuksköterskor ska lära sig med, av och om olika professioner för att förbättra sin kunskap, färdighet och förmåga att samarbeta och att öka patientsäkerheten i vården. Patientsäkerhet och samarbetsförmåga identifierades som strategiska mål inom de olika programmen. Detta ligger i linje med KI:s utbildningsmål som betonar att studenterna ska *"Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete"*. Målet finns i samtliga specialistsjuksköterskeprogrammets utbildningsplaner.

I examensenkäten som studenterna besvarar efter avslutad utbildning får studenterna ange hur väl förberedda de känner sig inför sitt kommande arbetskrav gällande samarbete med andra, samverka med andra professioner samt arbeta i interprofessionella team. I enkäten från VT22 angav studenterna att de känner sig väl förberedda. De tre frågorna fick ett medelvärde på 5,4 på en skala från 0–6 (min-max).

Analys och värdering

År 2017 gjordes inom det systematiska kvalitetsarbetet en kartläggning av de 11 specialistsjuksköterskeprogrammets interprofessionella mål och aktiviteter. Slutsatsen var att det fanns variation i teoretisk utgångspunkt mellan de olika programmen avseende interprofessionella mål och att programmen behövde identifiera en gemensam teoretisk struktur och fokus. Detta har medfört att en gemensam introduktionsdag med fokus på interprofessionellt lärande och patientsäkerhet initierades för alla programmen och är en del av utbildningen till specialistsjuksköterska sedan hösten 2020.

Interprofessionellt lärande är en nyckelkomponent i utbildningen av blivande specialistsjuksköterskor inom onkologisk vård, eftersom den onkologiska vården bygger på att arbeta med patienten i centrum och i samarbete i team mellan olika professioner, såsom läkare, sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, dietister

och annan vårdpersonal. I den högspecialiserade och komplexa miljön som onkologisk vård utgör är ett välfungerande team avgörande för att säkerställa hög kvalitet och säkerhet i vården. Specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård har en IPL koordinator kopplat till sig. Koordinatören är gemensam för de 11 specialistsjuksköterskeprogrammen, är disputerad och bedriver aktiv forskning inom området. En av lärarna på programmet har också lång erfarenhet av att vara IPL handledare under KI:s programgemensamma IPL-dag för grundutbildningsprogrammen.

Interprofessionellt lärande är ett återkommande tema inom specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård och integreras som en naturlig del i flera av kurserna till exempel i "Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar" 15 hp (2ON017), "Cancerprevention och hälsopedagogik" 7,5 hp (2ON011) och i den valbara kursen "Kontaktsjuksköterskan i vården" 7,5 hp (2SP049). Under VIL får studenterna också observera och analysera det interprofessionella teamets funktion och arbete för patienter med cancer under olika faser i sjukdomsprocessen. Detta syftar bland annat till att utveckla studenternas förmåga att förstå och reflektera över det interprofessionella teamets dynamik och betydelse för en säker och effektiv vård.

I kursen "Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet" 7,5 hp (2ON013), ges studenterna möjlighet att i specialistsjuksköterskeprogrammen för onkologisk-, kirurgisk- och medicinsk vård gemensamt reflektera om den kommande professionen som specialistsjuksköterskor, dess roll, ansvar och möjligheter.

Teamarbete är särskilt viktigt inom onkologisk vård då arbetet sker personcentrerat, nära patienten och dennes anhöriga, ofta under en längre tid och där psykiska, sociala samt existentiella behov i sjukdomens alla skeden behöver tillgodoses. När vårdpersonal litar på och använder varandras kompetens och har tränat på att samarbeta, förbättras både arbetets effektivitet och patientutfallen. Ett effektivt team arbetar med en gemensam förståelse för sina roller och ansvar, vilket minskar risken för kommunikationsmissar och felaktiga beslut – två av de största riskerna för patientsäkerheten. Ett välkoordinerat team skapar också en tryggare arbetsmiljö där misstag snabbare kan upptäckas och korrigeras, vilket ytterligare stärker patientsäkerheten. Nytt för år 2024 är att kursen "Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet" 7,5 hp (2ON013), har ett tema lagts till om patientsäkerhet där studenterna får reflektera över hur specialistsjuksköterskan kan främja patientsäkerhet och förebygga avvikelser i det interprofessionella teamet. Bland annat genomför studenterna ett webinarium som utgår från egna erfarenheter av avvikelser eller tillbud på studenternas arbetsplats eller vårdkontext och hur dessa hanterades.

För blivande specialistsjuksköterskor inom onkologisk vård ger interprofessionellt lärande en stabil grund för att arbeta i multidisciplinära team där samarbete och samordning står i fokus. Genom att utveckla dessa färdigheter redan under utbildningen blir studenterna bättre rustade att bidra till en vårdmiljö där säkerheten för patienten alltid sätts främst.

En utmaning är dock att säkerställa att alla studenter får tillräcklig erfarenhet och träning i detta, särskilt i mindre grupper eller i situationer där samarbete mellan många professioner inte är möjligt. Utmaningen kan ligga i att upprätthålla en jämn kvalitet och intensitet i de interprofessionella aktiviteterna över tid, samt att skapa fler möjligheter för studenter att delta i sådana lärandeformer i större utsträckning under hela utbildningen.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Specialistsjuksköterskeprogrammet följer KI:s övergripande strategi för IPL, vilket säkerställer att interprofessionellt lärande är en del av utbildningen.
- Kurser innehåller mål och aktiviteter som främjar samarbete mellan olika professioner, vilket stärker studenternas förståelse för teamarbete och patientsäkerhet.
- En gemensam introduktionsdag för alla specialistsjuksköterskeprogram med fokus på IPL och patientsäkerhet har införts sedan 2020.
- IPL-teman återkommer genom flera kurser, bland annat i Cancersjukdomar och omvårdnad vid behandling av cancersjukdomar och Profession, patientsäkerhet och metoder för att utveckla omvårdnad inom cancerområdet.
- Programmet har en IPL-koordinator, som är disputerad och forskningsaktiv inom området, vilket säkerställer en vetenskaplig grund för IPL-insatserna.
- En av lärarna har lång erfarenhet som IPL-handledare, vilket bidrar till kvalitet och kontinuitet i undervisningen.
- Studenter observerar och analyserar teamarbete under sin verksamhetsförlagda utbildning, vilket ger dem praktisk erfarenhet av hur interprofessionella team fungerar i onkologisk vård. De får även reflektera över teamdynamik och hur olika yrkesroller samverkar för att säkerställa en trygg och effektiv vård.
- Från 2024 har ett tema om patientsäkerhet lagts till i en av kurserna, där studenterna reflekterar över avvikelser och hur specialistsjuksköterskor kan bidra till att förebygga dem. Ett webinarium där studenter diskuterar verkliga fall av avvikelser och tillbud stärker deras förståelse för teamarbete i kritiska situationer.
- Examensenkäten från VT22 visar att studenterna känner sig väl förberedda för att samarbeta i interprofessionella team, med ett genomsnittligt betyg på 5,4 av 6.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Det kan vara svårt att säkerställa att alla studenter får lika mycket erfarenhet av interprofessionellt samarbete, särskilt i mindre vårdenheter där teamarbete med många professioner inte är lika utvecklat. Kan man införa fler virtuella interprofessionella övningar där studenter från olika specialiteter får samarbeta kring patientfall. Vidare erbjuda valbara interprofessionella kurser eller workshops för att stärka denna kompetens.
- Att stärka samarbetet med kliniska verksamheter för att säkerställa att VIL-placeringar möjliggör interprofessionell träning.
- En utmaning är att upprätthålla en jämn kvalitet och kontinuitet i de interprofessionella aktiviteterna över tid. Regelbunden utvärdering av IPL-inslagen i utbildningen genom studentenkäter och återkoppling från handledare är av stor vikt. En ökad samverkan mellan programmen för att säkerställa att IPL-inslagen är enhetliga och integrerade i hela utbildningen kan underlätta. Kan man utveckla nya interprofessionella case-baserade lärandeaktiviteter för att ytterligare stärka samarbetsförmågan?
- Teoretiska inslag kring IPL är väl integrerade, men det kan finnas behov av mer praktisk träning i kommunikation och konflikthantering i interprofessionella team. Om det inte redan finns, inför praktiska rollspel eller simulerade patientfall där studenter tränar på att kommunicera i interprofessionella team. Öka inslaget av scenariobaserat lärande, där studenter får lösa komplexa vårdsituationer tillsammans med andra professioner.
- Studenter observerar teamarbete under VIL, men det finns utrymme för att ytterligare strukturera reflektionen kring interprofessionell samverkan. Inför

strukturerade reflektionsuppgifter efter VIL där studenterna analyserar interprofessionellt samarbete de observerat.

- Skapa en gemensam diskussionsplattform där studenter kan dela erfarenheter av interprofessionellt lärande från sina VIL-placeringar.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till viss del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att:

Interprofessionellt lärande (IPL) är en central del av specialistsjuksköterskeprogrammet och bidrar till att förbereda studenterna för samarbete i framtida vårdteam. Samtidigt finns utmaningar kopplade till att säkerställa att alla studenter får likvärdig erfarenhet av interprofessionellt samarbete under sin utbildning. Detta gäller särskilt under verksamhetsförlagd utbildning, där vissa mindre enheter kan sakna etablerade interprofessionella team, vilket begränsar möjligheterna till praktisk träning i teamarbete.

För att stärka likvärdigheten i IPL-inslagen kan fler digitala interprofessionella övningar utvecklas, där studenter från olika program och specialiteter ges möjlighet att samarbeta kring patientfall. Även valbara kurser eller workshops med fokus på interprofessionell samverkan skulle kunna erbjudas, vilket både fördjupar kompetensen och ger studenterna möjlighet att välja en inriktning utifrån egna intressen och framtida arbetsfält.

Ett fortsatt nära samarbete med kliniska verksamheter är avgörande för att säkerställa att VIL-placeringarna erbjuder möjligheter till interprofessionell träning. Detta kräver tydlig kommunikation kring programmets mål med IPL och ett gemensamt ansvar för att skapa lärandemiljöer där studenter kan observera och aktivt delta i teamarbete. För att synliggöra och förstärka lärandet föreslås att strukturerade reflektionsuppgifter införs, där studenter efter VIL analyserar exempel på interprofessionellt samarbete de tagit del av.

Utmaningen att upprätthålla en jämn kvalitet och kontinuitet i IPL-inslagen över tid kan mötas genom regelbunden utvärdering av aktiviteterna. Studentenkäter och återkoppling från handledare bör användas systematiskt för att identifiera förbättringsområden. En ökad samverkan mellan olika utbildningsprogram kan också bidra till att samordna och utveckla gemensamma IPL-inslag. Att ta fram nya case-baserade lärandeaktiviteter, där studenter gemensamt löser komplexa vårdssituationer i team, är en väg framåt för att ytterligare stärka samarbetsförmågan.

Även om de teoretiska delarna kring IPL är väl integrerade i programmet, finns ett behov av att stärka den praktiska träningen i kommunikation och konflikthantering. Simulerade patientfall och rollspel, där studenter övar på kommunikation i interprofessionella team, kan erbjuda en trygg och lärorik miljö för detta. Ett ökat inslag av scenariobaserat lärande stärker dessutom studenternas beredskap att hantera verkliga vårdssituationer tillsammans med andra professioner.

För att främja erfarenhetsutbyte och reflektion mellan studenter från olika program och placeringar kan en gemensam digital diskussionsplattform införas. Denna skulle fungera som en arena för reflektion och delning av erfarenheter kring interprofessionellt lärande, vilket kan bidra till ökad medvetenhet och förståelse för samverkans betydelse i vården.

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet till viss del uppfyller kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen är att det interprofessionella lärandet (IPL) är integrerat i programmets teoretiska delar, men att det finns variationer i studenternas möjligheter till praktisk interprofessionell träning, särskilt under verksamhetsförlagd utbildning (VIL). Trots flera goda exempel på initiativ för att stärka IPL, såsom reflektion, scenariobaserat lärande och digital samverkan, behöver ytterligare insatser

göras för att säkerställa likvärdiga lärandemiljöer och kontinuitet i IPL-inslagen. En tydligare struktur för samverkan med klinisk verksamhet samt systematisk utvärdering och uppföljning föreslås för att långsiktigt höja kvaliteten.

Övriga aspekter

Programmets redogörelse:

Andra områden som programmet anser viktiga att lyfta är examinationer. För att säkerställa att vi examinerar de olika lärandemålen och den kunskap som studenterna behöver uppnå, är vi noga med att använda olika examinationsformer. Olika examinationer passar olika studenter olika bra. Genom att kombinera skriftliga, muntliga och praktiska moment i examinationerna får studenterna möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt och utveckla olika färdigheter som är nödvändiga för att lyckas inom sitt ämnesområde. Detta skapar en variation som hjälper studenterna att förstå sina styrkor och svagheter.

För att studenterna ska kunna nå kursernas och utbildningens lärandemål är det också viktigt att skapa en lärandemiljö som främjar aktivt arbete med både kunskap och färdigheter. Genom att öka studenternas förståelse för lärandeprocessen och ge dem verktyg för att ta ansvar för sitt eget lärande kan vi skapa de bästa förutsättningarna för framgång. En återkommande del av varje examination är att studenterna får skriva och lämna in en självreflektion. Genom att utvärdera sitt arbete och sin förberedelse kan de utveckla en självinsikt om vad som fungerade bra och vad de behöver förändra i sina strategier inför framtida prov. Denna självvärdering främjar en kultur av kontinuerlig förbättring och ansvarstagande i lärandeprocessen.

I en tid där artificiell intelligens (AI) spelar en allt större roll är det också viktigt att tänka på hur studenterna kan använda detta i sina examinationer och vad det i så fall bedömer. Vi behöver i allt större utsträckning börja bedöma processer och hur studenten kom fram till sitt resultat mer än bara ett slutresultat samt värdera studentens egen förståelse och analys för att säkerställa en rättvis bedömning.

I programmet används en kombination av individuella- och i grupp skriftliga och muntliga examinationer för att ge studenterna möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt. De skriftliga examinationerna sker genom hemexaminationer i form av essäer. De muntliga examinationerna sker genom webinarier som kräver ett aktivt deltagande. Seminarier där studenterna presenterar sina arbeten och hur de sedermera kan ta sig an frågor från studiekamraterna och föra en diskussion säger mycket om hur kunskapsläget hos studenten ser ut. Vidare genomför studenterna i samband med examensarbetskursen ett examinationsseminarium där de agerar både som respondent på sitt eget arbete och opponenter på ett annat examensarbete.

Övervägande på programmet genomförs dock individuella skriftliga examinationsuppgifter, vilket programmet behöver fundera över huruvida de är lämpliga i en tid där AI-verktyg används mer och mer. I programmet behöver diskuteras hur och med vad de skriftliga examinationsuppgifterna i så fall bör ersättas. Muntliga examinationer där studenterna får förklara och motivera sina ställningstaganden är ett alternativ, men då kommer det också krävas en högre lärartäthet på programmet. Genom en mångfald av lämpliga examinationsformer anpassade efter lärandemålen kan studenternas förmåga bedömas på ett omfattande och rättvist sätt. Som tidigare nämnts arbetar majoriteten av programmets studenter kliniskt inom någon form av onkologisk verksamhet eller verksamhet där patienter med cancersjukdom vårdas. Även om dessa studenter är få, behövs tydliggörande i samtliga av programmets ämnesspecifika kurser hur examinationsuppgifter ska genomföras för dessa studenter för att de ska känna sig inkluderade.

Planerade förändringar i programmet

Programmet har identifierat att många studenter upplever svårigheter i att komma igång med och upprätthålla skrivandet av examensarbetet. Detta beror sannolikt på att kursen "Vetenskaplig teori och metod" som ska förbereda studenterna inför examensarbetskursen ligger först i programmet och examensarbetskursen ligger uppdelad på 10 veckor i slutet av termin 3 och 10 veckor i slutet av termin 4. Detta upplägg är inte optimalt och leder till att studenterna ofta har svårt att ställa om från de ämnesspecifika kurserna och plocka fram kunskapen från kursen i vetenskaplig teori och metod samt återuppta arbetet med examensarbetet efter några månaders uppehåll. Vidare leder det till att de har svårigheter att komma igång med att söka problemområde och formulera syfte. Det finns även en tendens att studenterna fastnar i att söka och läsa artiklar för att försöka finna något relevant och intressant att fördjupa sig i. Detta kan leda till att värdefull tid går till spillo och att analys och skrivprocessen blir mycket tight. För att hinna färdigt med sitt arbete på halvfart i 20 veckor skulle studenterna behöva ha problemområde och preliminärt syfte klart vid kursstart.

Programmets tanke och önskan är att försöka ge studenterna bättre förutsättningar genom att påbörja sin planering för examensarbetet redan i kursen "Vetenskaplig teori och metod" 7,5 hp (2SP032). Kursens sista två veckor, som i dagsläget ägnas åt en examination i form av att skriva fram en forskningsplan, kommer att flyttas och ligga i direkt anslutning till examensarbetskursen. Den nuvarande examinationen innebär att studenterna skriver ett kortare arbete baserat på en potentiell studie inom onkologisk vård, men eftersom kursen ligger i termin 1 har studenterna oftast ingen erfarenhet av forskningsarbete inom kontexten onkologisk vård. Detta gör uppgiften svår att relatera till och begränsar dess relevans. Genom att flytta de sista två veckorna av kursen till slutet av programmet ges studenterna bättre förutsättningar att påbörja sitt examensarbete genom att de i stället för denna forskningsplan skriver ett PM för sitt examensarbete.

Flera specialistsjuksköterskeprogram på KI, såsom barn- och ungdomsvård, ambulans och operation, har redan genomfört denna förändring med goda resultat. Programmet planerar att samordna förändringen tillsammans med de andra specialistsjuksköterskeprogrammen med vilka vi redan idag delar flera moment.

Utöver ovan nämnda förändringsarbete fattades under år 2024 beslut om att inriktningen mot strålbehandling läggs ner från och med VT25 samt att de valbara kurserna tas bort. Därav pågår nu ett arbete med att omarbete hela programmet för att tydliggöra struktur och den röda tråden för att därmed säkerställa progressionen hos studenterna, vilket tidigare hade utmaningar. I grova drag innebär det nya programupplägget att utbildningen inleder termin 1 med en professionskurs med fokus på bland annat specialistsjuksköterskerollen, den vetenskapliga professionsutövningen och interprofessionellt samarbete. Därefter följer en kurs med fokus på prevention i dess olika nivåer. Under hela termin 2 planeras en kurs med fördjupning i onkologi och omvårdnad med tillhörande VIL-period. Som inledningen på termin 3 ges en kurs om rehabilitering och palliativ vård vid cancersjukdom följt av en kurs i vetenskaplig teori och metod som förbereder studenterna för examensarbetskursen i termin 4.

Specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård består av en liten, men kompetent grupp lärare som trots sitt lilla antal kontinuerligt samverkar med andra verksamheter inom specialistområdet och i takt med det utvecklar programmet. Samarbetet med andra institutioner och specialistsjuksköterskeprogram på KI skulle säkerligen kunna utvecklas ännu mer för att få synergieffekter och tillvarata varandras kompetens. Det låga antalet lärare som medverkar i programmet leder dock till en sårbarhet om någon skulle bli sjuk, avsluta sin anställning eller få forskningsmedel och därigenom gå ner i undervisningstid. Detta skulle kunna påverka utbildningens kvalitet negativt.

Bedömargruppens reflektion

Vi vill lyfta fram programmets arbete med att tillämpa varierade examinationsformer som en styrka. Genom att kombinera skriftliga, muntliga och praktiska moment ges studenterna möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt. Detta skapar goda förutsättningar för rättvisa bedömningar, stödjer olika typer av lärande och bidrar till att studenterna utvecklar sina egna styrkor och behov. Det är också positivt att självreflektion är en integrerad del av examinationen, vilket främjar en kultur av ansvarstagande och kontinuerlig utveckling.

Vi ser även positivt på att lärargruppen reflekterar kring hur AI påverkar utbildningens innehåll och examinationer. Det är tydligt att det finns en medvetenhet om behovet att i högre grad bedöma studenternas förståelse, kunskap och progression.

Slutligen vill vi betona att programmet drivs av en engagerad lärargrupp, vilket är en viktig aspekt för utbildningens kvalitet. Samtidigt konstaterar vi att ett lågt antal lärare i programmet vilket skapar en viss sårbarhet. Vi ser därför ett behov av att ytterligare utveckla samarbetet såväl mellan specialistsjuksköterskeprogrammen inom KI men även nationellt för att stärka kvalitet, minska sårbarhet och bättre ta tillvara på gemensamma resurser och kompetenser.

Bedömargruppens sammanfattning

Bedömargruppens förutsättningar för att genomföra självvärderingen:

Självvärderingen var innehållsrik men omfattande, vilket försvårade möjligheten att få en helhetsbild och att identifiera relevanta delar för respektive bedömningsområde. Texten var stundtals svårnavigerad, vilket gjorde att analysarbetet krävde avsevärt mer tid än vad som kan förväntas i en sådan här granskning.

Även om dokumentet i stort följde instruktionerna och besvarade många av våra frågor, hade en mer koncentrerad, stringent och systematiskt strukturerad framställning av innehållet underlättat bedömningsarbetet. Ett tydligare fokus på analys och reflektion, i relation till innehåll hade stärkt självvärderingens funktion som underlag för kvalitetsbedömning.

Vi upplevde att Teamsmötena hade ett bra upplägg med tydligt avsatt tid för diskussion i våra grupper, vilket möjliggjorde för reflektion och diskussion.

Kommunikation och dialog med de ansvariga var tillgänglig och transparent, vilket underlättade vårt granskningsarbete och gav ett gott klimat.

En utmaning i bedömningsarbetet var svårigheten att få tillgång till ett representativt urval av studenter för intervju. Det fanns endast möjligt att intervjua en enskild student, vilket begränsade möjligheten att få en bred och mångsidig bild av studenternas erfarenheter och perspektiv på utbildningen. Den intervjuade studenten gav dock värdefulla reflektioner och samtalet bidrog med insikter som i flera avseenden bekräftade bedömargruppens egna iakttagelser, men det är viktigt att understryka att underlaget i detta avseende blev begränsat.

Trots ovanstående utmaningar ser vi ett stort värde i denna typ av granskning, då den bidrar till transparens och möjliggör konstruktiv utveckling av utbildningens kvalitet.

Sammanfattning av programmets viktigaste styrkor:

- Bedömargruppen vill inleda med att lyfta fram ett antal särskilda styrkor som präglar programmet.
- Under intervjuerna framkom tydligt det stora engagemang som programledningen har för utbildningen. Man värnar om kvalitet och studenternas nöjdhet, och det finns en uttalad vilja till ständig förbättring. Programledningen uppvisar både självkritik och en öppenhet för dialog, vilket skapar goda förutsättningar för vidare utveckling. Det framgår även att det finns en medveten pedagogisk grundsyn som betonar studenternas aktiva lärande.
- Variation i examinationsformer: Programmet visar en medvetenhet om hur olika examinationsformer påverkar studenternas möjlighet att visa sina kunskaper. Kombinationen av skriftliga, muntliga och praktiska examinationer bidrar till en mer inkluderande och rättsäker bedömning.
- Åtgärder för att stärka examensarbetet: Programmet har på ett pedagogiskt genomtänkt sätt identifierat studenternas svårigheter med att påbörja och genomföra examensarbetet, och har vidtagit konkreta åtgärder genom att justera kursupplägget – bland annat genom att flytta delar av kursen i vetenskaplig teori och metod närmare examensarbetet. Detta är en viktig förbättring som stärker studenternas förutsättningar för progression och genomströmning.
- Tydligare struktur och progression: Den pågående omstruktureringen med en mer sammanhängande kursstruktur skapar bättre förutsättningar för progression i studenternas lärande.
- Lärande från andra program: Programmet tar tillvara erfarenheter från andra specialistsjuksköterskeprogram vid KI, vilket tyder på en öppenhet för beprövade metoder och intern kunskapsdelning.
- Strategisk medvetenhet om lärarresurser: Programmet visar medvetenhet om sårbarheten i en liten lärargrupp och uttrycker vilja att stärka samarbetet med andra utbildningar och institutioner inom KI för att öka robustheten i lärarkapaciteten.
- Studentcentrerat upplägg: Programmet utgår från studenters olika förutsättningar och erfarenheter genom att använda varierade examinationsformer, vilket speglar god pedagogisk medvetenhet.
- Stödjande lärandemiljö: Det finns en tydlig ambition att skapa en lärandemiljö som stödjer studenternas möjlighet att nå lärandemålen, vilket främjar ett aktivt och ansvarstagande lärande.
- Fokus på självstyrt lärande: Studenterna ges verktyg för att ta ansvar för sitt eget lärande, vilket stärker deras självständighet och förbereder dem för yrkesrollen.
- Självreflektion som en del av examinationen: En central del i examinationerna är att studenterna själva utvärderar sitt arbete och identifierar förbättringsområden. Detta främjar kontinuerlig utveckling och ansvarstagande i lärandeprocessen.
- Medvetenhet om distansutbildningens krav: Programmet visar förståelse för att distansutbildning ställer höga krav både på lärarnas stödjande roll och på studenternas ansvarstagande – något som adresseras i upplägget.
- Aktuell diskussion om AI: Programmet förhåller sig medvetet till den pågående digitala utvecklingen och de utmaningar som AI medför, särskilt inom distansutbildning, vilket visar på framtidsorientering.
- Relevans i innehåll: Utbildningen täcker i stort sett de kompetensområden som krävs för specialistsjuksköterskor inom onkologisk vård, vilket visar på god anpassning till professionens behov.

Sammanfattning av programmets viktigaste förbättringsområden:

- Begränsade resurser hämmar utveckling: Den ekonomiska situationen utgör ett reellt hinder för programmets fortsatta utveckling. Brist på resurser påverkar

möjligheten att uppdatera kursinnehåll, utveckla digitala eller flexibla lärandemiljöer och därmed att säkra och höja utbildningens kvalitet över tid.

- Brist på förändringsutrymme: Vissa delar av utbildningen uppfattas som fasta eller "cementerade", vilket minskar programmets handlingsutrymme för innovation och pedagogisk förnyelse. Vi tänker då i första hand på utvecklingsbehov inom VIL. Upplägget för VIL upplevs inte fullt ut stödja fördjupning inom onkologisk omvårdnad. I sin nuvarande form riskerar VIL att bli alltför generell, vilket motverkar utbildningens specialistinriktning och progression inom huvudområdet.
- Otillräcklig forskningsanknytning och klinisk förankring bland lärare: Ytterligare ett förbättringsområde är att lärargruppen inte i tillräcklig grad kombinerar forskning och/eller har klinisk förankring. Det begränsar möjligheten att integrera aktuell kunskap och evidensbaserade metoder i undervisningen och att skapa en stark koppling mellan teori och praktik, något som är centralt i en specialistsjuksköterskeutbildning.
- Otillräckligt fokus på internationalisering: Bedömargruppen såg ett behov av att förstärka inslag kring internationalisering. Dessa aspekter framstår som underutvecklade och skulle kunna integreras tydligare både i kursinnehåll, val av litteratur och i form av lärandemål.
- Hållbar utveckling behöver stärkas: Utbildningens koppling till hållbar utveckling är svag och behöver ges en mer framträdande plats. Ett förstärkt fokus på ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet är viktigt för att möta aktuella krav inom högre utbildning och vårdens framtida utmaningar.

Motiveringen till denna bedömning är att programmets utvecklingspotential hämmas av en begränsad flexibilitet i vissa delar av utbildningen, särskilt inom det verksamhetsintegrerade lärandet, där upplägget inte i tillräcklig grad främjar fördjupning inom onkologisk omvårdnad. I sin nuvarande form saknas tydliga lärandemål att uppnå och någon formell examination, vilket riskerar försvaga progressionen inom onkologisk vård samt uppfyllelse av lärandemål. I lärargruppen finns inte tillräcklig forsknings- och klinisk förankring. Det begränsar möjligheten att integrera evidensbaserad kunskap i undervisningen och att samverka mellan teori och klinisk praxis, något som är centralt för en högkvalitativ specialistsjuksköterskeutbildning.